

Region, w którym warto żyć

A region perfect for living / Region, in der das Leben lebenswert ist / Регион в якому варто жити

KOCHAM, WSPIERAM
MÓJ 1% DLA WARMII I MAZUR

1 **WIM**

www.wspieramregion.pl

Szanowni Państwo,

Warmia, Mazury i Powiśle to region o unikatowych walorach rekreacyjnych. Corocznie wypoczywa tu prawie 5 milionów turystów. Samorząd województwa, gospodarze wsi, miast i powiatów, a także prywatni przedsiębiorcy systematycznie inwestują w rozwój bazy i oferty turystycznej, podwyższanie bezpieczeństwa i komfortu wypoczynku. Nasz region to jednak nie tylko turystyka. To także znaczący w skali kraju przemysł, m.in. rolno-spożywczy, szkleniczy czy drzewno-meblarski. Na tych terenach ulokowane są zakłady wielu znanych firm produkujących meble na europejskie i światowe rynki, a wyprodukowane u nas jachty pływają po wszystkich morzach i oceanach. Obecne są oczywiście również inne branże, wszystkie zakłady charakteryzuje jednak wspólna cecha – są bezpieczne ekologicznie. Dbłość o czyste środowisko, bezpieczne otoczenie i stały, zrównoważony rozwój regionu są od lat naszymi priorytetami, konsekwentnie zapisywanymi w założeniach Strategii Rozwoju Województwa. Warmia, Mazury i Powiśle to także region, w którym można się realizować zawodowo i społecznie. Wspomniane atuty gospodarcze, rozumiane jako te, które umożliwiają rozwój zawodowy na wysokim poziomie, współgrają z wysoką jakością życia. Ma na to wpływ dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna, sportowa, edukacyjna, komunikacyjna, miasta przyjazne mieszkańcom, dbłość o przestrzeń, środowisko naturalne i krajobraz. O takich wyjątkowych miejscach, ludziach i ich pomysłach na życie dowiedzą się Państwo z lektury. Pragnę nie tylko przywitać Państwa w naszej wyjątkowej, różnorodnej kulturowo, a przez to bogatej i tolerancyjnej krainie. Chciałbym, aby publikacja, którą oddajemy w Państwa ręce, była inspiracją do zmiany stylu życia, zwolnienia tempa codziennej krzątaniny, ukonienienia nerwów, otwarcia na nowe zapachy, smaki i kolory, a być może poszukiwania na Warmii i Mazurach własnej niszy na rynku gospodarczym i własnego miejsca na Ziemi. Przybywajcie, zapraszamy.

Gustaw Marek Brzezin
Marszałek Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Dear Readers,

Warmia, Masuria, and Powiśle is a region with unique recreational values. Almost 5 million tourists rest here every year. The regional administration, the heads of municipalities, mayors, and county councils, as well as private entrepreneurs systematically invest in the development of tourism and offer in order to improve the safety and comfort of recreation. Our region is not only tourism but also important economic sector such as the agri-food industry, boat building or the wood and furniture industry. The region is home to factories of numerous well-known companies that produce furniture for the European and world markets, and yachts made here sail on all seas and oceans. There are other industries, of course, but all the factories have one thing in common - they are ecologically safe. Care for a clean environment, a safe environment, and sustainable development of the region have been our priorities for years, and they have been consistently included in the voivodeship's development strategy. Warmia, Mazury, and Powiśle is also a region where you can realize your professional and social potential. The above-mentioned economic advantages, which enable professional development at a high level, go hand in hand with a high quality of life. This is influenced by a well-developed cultural, sports, educational, and transport infrastructure, resident-friendly cities, and care for open space, the environment, and the countryside. You will get to know extraordinary places, people, and their concepts of life while reading this set of information about Warmia nad Mazury. Not only do I want to welcome you to our unique, culturally diverse, and therefore a rich and tolerant country. I would also like this publication to inspire you to change your lifestyle, slow down your everyday life, calm your nerves, open yourself to new smells, tastes, and colors, and perhaps find your own niche in the economic market and your own place on earth in Warmia and Mazury. Visit us, we invite you.

EN

Sehr geehrte Damen und Herren,„

Ermland, Masuren und Powiśle ist eine Region mit einzigartigem Erholungswert. Fast 5 Millionen Touristen erholen sich hier jedes Jahr. Regionale Verwaltung, Gemeindevorsteher, Bürgermeister und Landräte sowie private Unternehmer investieren systematisch in die Entwicklung der Touristik, um die Sicherheit und den Komfort der Erholung zu verbessern. Unsere Region beschränkt sich jedoch nicht nur auf den Tourismus. Sie ist auf nationaler Ebene auch ein bedeutender Wirtschaftsbereich, z. B. im Bereich der Agrar- und Ernährungswirtschaft, des Bootsbaus oder der Holz- und Möbelindustrie. Die Region ist der Sitz zahlreicher bekannter Unternehmen, die Möbel für den europäischen und den Weltmarkt herstellen, und die hier hergestellten Yachten segeln auf allen Meeren und Ozeanen. Es gibt natürlich auch andere Branchen, aber eins haben sie gemeinsam – sie sind umweltfreundlich. Umweltschutz, eine sichere Umgebung und eine nachhaltige Entwicklung der Region sind seit Jahren unsere Prioritäten, die konsequent in die Entwicklungsstrategie der Woiwodschaft aufgenommen wurden. Ermland, Masuren und Powiśle ist auch eine Region, in der man sich beruflich und gesellschaftlich verwirklichen kann. Die genannten wirtschaftlichen Vorteile, die eine berufliche Entwicklung auf hohem Niveau ermöglichen, gehen Hand in Hand mit einer hohen Lebensqualität. Dies wird durch eine gut ausgebaute Kultur-, Sport-, Bildungs- und Verkehrsinfrastruktur, einwohnerfreundliche Städte, die Pflege des Freiraums, der Umwelt und der Landschaft beeinflusst. Bei der Lektüre dieser Ausgabe werden Sie außergewöhnliche Orte, Menschen und ihre Lebenskonzepte kennenlernen. Ich möchte Sie nicht nur in unserem einzigartigen, kulturell vielfältigen und daher reichen und toleranten Land willkommen heißen. Ich möchte auch, dass die hier für Sie zusammengestellten Informationen Sie dazu inspirieren werden, Ihren Lebensstil zu ändern, Ruhe in Ihren Alltag zu bringen, sich zu entspannen, neue Gerüche, Geschmacksrichtungen und Farben kennenzulernen und vielleicht Ihre eigene Nische auf dem Wirtschaftsmarkt und Ihren eigenen Platz auf der Erde in Ermland und Masuren zu finden. Besuchen Sie uns, Sie sind herzlich eingeladen.

DE

Пані та панове,

Вармія, Мазури і Повісле це регіон з унікальними рекреаційними цінностями. Щорічно тут відпочиває майже 5 млн туристів. Органи самоврядування воеводства, господарі в селах, містах і повітах, а також приватні підприємці систематично інвестують у розвиток туристичної бази та туристичні пропозиції, підвищуючи безпеку та комфортність відпочинку. Наш регіон славиться не тільки туризмом. Це також значне місце галузі у національному масштабі, серед іншого, агропродовольча, човнобудування та виробництво дерев'яних меблів. У цих районах розташовані заводи багатьох відомих меблевих компаній для європейського та світового ринків, а вироблені нами яхти плавають по всіх морях і океанах. Звісно, є й інші галузі, але всі заводи об'єднують одне – вони екологічно безпечні. Турбота про чисте та безпечне довкілля та постійний, збалансований розвиток регіону були нашими пріоритетами протягом багатьох років та послідовно записані в припущеннях стратегії розвитку воеводства. Вармія, Мазури та Повісле також є регіоном, де можна реалізувати себе професійно та соціально. Вищезгадані економічні переваги, що розуміються як ті, які дозволяють здійснювати професійний розвиток на високому рівні, йдуть рука об руку з високою якістю життя. На це впливають добре розвинена культурна, спортивна, освітня та комунікаційна інфраструктура, міста, приязні для мешканців, турбота про простір, природне середовище та ландшафт. Ви прочитаете про унікальні місця, людей та їхні ідеї для життя. Я хотів би не лише привітати вас на нашій унікальній, культурно різноманітній, а тому багатій і толерантній землі, мені б хотілося, щоб видання, яке ми передаємо вам, надихнуло змінити свій спосіб життя, уповільнити темп повсякденної суєти, заспокоїти нерви, відкритися новим запахам, смакам і кольорам і, можливо, шукати власну нішу на економічному ринку та свій куточок на Землі у Вармії та на Мазурах. Приїжджайте, запрошуємо.

UA

Spis treści

- 6**
Z MAPĄ W RĘKU
Odkryj Warmię i Mazury
- 8**
CUDOWNE – WARMIA I MAZURY
**Cud prawdziwy,
czyli Warmiacy i Mazurzy**
- 12**
WYDARZENIA
Blues w balonie
- 18**
TURYSTYKA I PRZYRODA
Na fali historii
- 22**
PORT LOTNICZY
Naturalnie, leć
- 26**
BIZNES NA WARMII I MAZURACH
O krok przed całym światem
- 29**
INTELIGENTNE SPECJALIZACJE
W tym jesteśmy mocni
- 32**
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY
Moje miejsce na biznes
- 35**
ROZWÓJ REGIONU
Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE)
- 36**
PROMOCJA REGIONU
**Akcja Odkrywamy #GenWarmiiiMazur.
Też możesz go mieć!**
- 38**
POSTACIE HISTORYCZNE
Rewolucja na niebie i ziemi
- 44**
KONKURSY I NAGRODY
Wiatr w żaglach
- 48**
ZNANI I UZNANI
Moje miejsce, moja bajka
- 51**
PROMOCJA REGIONU
Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)

Wydawca:
Samorząd Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie

Departament Koordynacji Promocji
Urząd Marszałkowski
Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
10-562 Olsztyn, ul. Emilii Plater 1
T: +48 89 512 51 70
E: biuropromocji@warmia.mazury.pl
W: www.warmia.mazury.pl

Ale numer!

1013 mln m³ wody

1013 mln m³ wody ma jezioro Mamry. To zbiornik z największą ilością wody w Polsce. Żeby zasypać go piaskiem, potrzeba by tyle worków, że ułożone jeden za drugim, dałyby odległość równą 25 podróżom z Ziemi na Księżyc.

26 miejscowości województwa warmińsko-mazurskiego należy do sieci Cittaslow. W Polsce jest tylko dziewięć „wolnych miast” poza naszym regionem.

26 miejscowości

600 lat mają okulary wystawione w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Elblągu. To najstarsze okulary znalezione w Europie.

600 lat

12 876 km

12 876 kilometrów trzeba przejechać, by zaliczyć każdą drogę na Warmii i Mazurach. Przeciętnym samochodem należałoby wydać na taką podróż prawie pięć tys. zł.

27%

27 proc. spośród wszystkich windsurferów w kraju mieszka na Warmii i Mazurach. To dyscyplina z najwyższym odsetkiem naszych zawodników.

420 000 krów

420 tys. krów hoduje się we wszystkich gospodarstwach na Warmii i Mazurach. Dziennie dają tyle mleka, że każdy mieszkaniec mógłby wypić 24 szklanki.

6,5 ha

6,5 ha to powierzchnia XVI-wiecznego rynku w Olecku (obecnie plac Wolności). Ten największy rynek w Polsce i jeden z największych w Europie mógłby pomieścić trzykrotną liczbę mieszkańców tego miasta.

111 rezerwatów przyrody mamy na Warmii i Mazurach.

111 rezerwatów przyrody

420 lat ma najstarsza (z 1602 r.) zachowana przydrożna kapliczka na Warmii (spośród około 1450, które przetrwały do dziś). Stoi w Dobrągu.

ponad 420 lat

10 x

10-krotnie wzrasta liczba osób przebywających w sezonie w Mikołajkach, z 4 do 40 tys.

Odkryj Warmię i Mazury

Discover Warmia and Mazury

Erkunde Ermland und Masuren

Відкрийте для себе Вармію та Мазури

Cud prawdziwy, czyli Warmiacy i Mazurzy

Z lotu ptaka wygląda jak kraina nieprzebranych lasów i jezior. Kto do niej trafi, przekona się, że cudami natury Warmii i Mazur są również ludzie, prowadzone przez nich firmy i stworzone tu dzieła. Oraz idee. Wyśnione i – nieraz cudem – wprowadzone w życie.

Gdyby pokusić się o stworzenie współczesnej wariacji na temat pierwszej polskiej opery „Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale” Wojciecha Bogusławskiego, to wersja regionalna nosiłaby tytuł „Cud prawdziwy, czyli Warmiacy i Mazurzy”. Miała by libretto rozpisane na kilka głosów, a pierwszy z pewnością należałby do natury. Bo z czym innym najsilniej kojarzone są Warmia i Mazury? Nazywane Krainą Tysiąca Jezior, od wiosny do końca pogodnej jesieni przyciągają pasjonatów jachtów, żaglówek czy kajaków. Jeśli do wód dodać wszechobecne lasy, to już wiadomo, dlaczego warmińskie i mazurskie miejscowości wyglądają z lotu ptaka, jakby z trudem wynurzały się z okalającej je przyrody. Z tego potencjału czerpią więc żyjące tu zwierzęta, w tym właśnie ptaki.

Aria o lotach, rondlach i bosych stopach

Z natury czerpią więc i ludzie. Najdosłowniejszym tego przykładem jest otwarty na początku 2016 roku Port Lotniczy Olsztyn-Mazury. Usytuowany w centrum hiperekologicznej Natury 2000 okazał się fenomenem, który w zgodnym uścisku zespolił dwa przeciwne bieguny: przyrodę i cywilizację. Zadbął o otaczającą go florę oraz faunę, a wysmakowaną, wpisaną w region architekturą, zdobył serca miłośników dizajnu. Malowniczemu krajobrazowi regionu można przyjrzeć się z perspektywy ptaka, ryby, ale i... roweru. Nawet przez 400 kilometrów, dzięki wiodącemu przez województwo nowoczesnemu Wschodniemu Szlakowi Rowerowemu Green Velo. Na amatorów rejsów czeka odrestaurowany Kanał Elbląski, ewenement inżynierski na skalę światową, który już od półtora wieku łączy kilka zachodniomazurskich jezior z Zalewem Wiślanym. Dzięki oryginalnym urządzeniom hydrotechnicznym pozwala pływać po wodzie oraz... trawie. I jest też coś dla tych, których kręć alternatywne sposoby podróżowania. Zainspirować ich może Stowarzyszenie Warmińskich Chłopów Bosych, którego członkowie nieobutymi stopami wydeptują w regionie ścieżki bosej ekologii – niezależnie od pory roku!

Bo tu nie bywa się jedynie latem. Wystarczy wejść na Wzgórza Dylewskie – najwyższe wzniesienia w północno-wschodniej Polsce – lub przejechać łącznie trzema tysiącami metrów tras narciarskich i snowboardowych ośrodka Kurza Góra, by na Mazurach poczuć się jak w górach. Nawet tych najbardziej dzikich, bo i łośnia można tu spotkać. W tak sielskich warunkach salony odnowy biologicznej, luksusowe hotele i swojskie gospodarstwa agroturystyczne wyrastają równie gęsto, jak grzyby w tutejszych lasach. Relaks w wannie na środku rozśpiewanej polany czy w SPA, w hotelu wielogwiazdkowym, butikowym albo na oldskulowym kempingu, w przężnie rozwijającym się mieście, w jednej z 26 miejscowości należącej do Cittaslow czy w wiosce na przysłowiowym końcu świata – można wybrać lub spróbować wszystkiego.

Tu należy wspomnieć o partii naszej opery, która wygrywana jest na rondlach i patelniach. Regionalna kuchnia to słynne kartacze, farszynki warmińskie, dzynźałki z hreczką i kozie sery od trzód z wolnego wypasu czy miody z licznych pasiek. No i ryby. Stali bywalcy regionu potrafią przejechać setki kilometrów, by choć na obiad wpaść tu do ulubionej restauracji, a w drodze powrotnej planować już kolejny wypad.

Nic dziwnego – regionalni restauratorzy umiejętnie łączą sprawdzone od pokoleń przepisy ze światową, nowoczesną kuchnią. Powstały fusion kusi, oj, kusi...

Film i biznes w hamaku

Lecz Warmia i Mazury to nie tylko przyroda oraz turystyka. Kolejny głos libretta oddać trzeba kulturze. Nominowanemu do Oscara i nagrodzonemu Złotym Lwem w Wenecji Jerzemu Skolimowskiemu (reżyser od lat mieszka na Mazurach) czy „Excentrykom, czyli po słonecznej stronie ulicy”, obrazowi, który zdobył Srebrne Lwy na Festiwalu Filmowym w Gdyni 2015, a powstał na podstawie powieści oraz scenariusza olsztyńskiego pisarza Włodzimierza Kowalewskiego. W 2016 roku owacje dla kinematogra-

**Amatorzy
tutejszej kuchni
potrafią z daleka
przyjechać
do ulubionej
restauracji.**

fii z regionem w tle wybrzmiały także podczas festiwali w Stanach Zjednoczonych. Nagrody publiczności otrzymał film „Sprawiedliwy” w reż. Michała Szczerbica (New York Polish Film Festival) oraz „Niewinne” Anne Fontaine (Colcoa French Film Festival). Ich kadry ukazały regionalne pejzaże i warsztat tutejszych aktorów. W 2017 roku film fabularny „Cicha noc”, ze scenariuszem i w reżyserii Piotra Domalewskiego, otrzymał łącznie siedem nagród na 42. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. W konkursie głównym otrzymał nagrodę dla najlepszego filmu Złote Lwy oraz za najlepszą pierwszoplanową rolę męską – dla Dawida Ogrodnika. Film otrzymał dziesięć nagród Polskiej Akademii Filmowej w 2018 roku.

Na Warmii i Mazurach można szukać miejsc akcji zarówno filmów jak i powieści, m.in. „Noża w wodzie” Romana Polańskiego, „Różę” Wojciecha Smarzowskiego, „Gniewu” Zygmunta Miłoszewskiego, „Czwartego Nieba” Mariusza Sieniewicza czy kultowej „Stawki większej niż życie”. Albo podążać śladami galerii różnorodnej postaci: od mieszkającego tu przez 40 lat Mikołaja Kopernika, który „ruszył Słońce, wstrzymał Ziemię”, przez Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, który tworzył w mazurskiej leśniczówce Pranie, po Napoleona, który w tutejszych zamkach oraz pałacach odpoczywał i... romansował, oraz rycerzy zakonu krzyżackiego, biskupów i kanoników, którzy owe zamki po sobie zostawili.

Na polach Grunwaldu podczas jednej z największych inscenizacji historycznych na świecie można przenieść się w czasie, w Olsztynie – także w przestrzeni, gdy trwają znane festiwale teatralne. W Ostródzie wyluzujemy się na kultowym Reggae Festival oraz podczas Koncertu Muzyki Filmowej Arena Festiwal, w Lidzbarku Warmińskim pośmiejemy w czasie Wieczo-

rów Humoru i Satyry, najstarszego festiwalu kabaretowego w Polsce (nad którym sprawuje pieczę wychowany tu Radek Bielecki z kabaretu Neo-Nówka), a w Olsztynie posłuchamy naprawdę dobrej muzyki podczas Olsztyn Green Festival. Na Warmię i Mazury sportowcy przyjeżdżają, by się zmierzyć, ale i z nich wyruszają: Krzysztof Hołowczyc pędził stąd na Dakar, Joanna Jędrzejczyk i Mamed Chalidow po pasy MMA, Marcin Możdżonek po złoto z mistrzostw świata w siatkówce, a Dariusz Morsztyn „Biegnący Wilk” na najtrudniejsze na świecie wyścigi psich zaprzęgów w Norwegii. Tutaj wracają z laurami polscy olimpijczycy: mieszkający w Olsztynie, a pochodzący z Bartoszyca złoty siatkarz Zbigniew Lubiejewski (1976); srebrny lekkoatleta mistrzostw Europy na stadionie (2016) i złoty w hali (2017), trzykrotny mistrz w kategorii młodzieżowych Kacper Kozłowski z Olsztyna; kulomiot Konrad Bukowiecki ze Szczytna; Karol Zalewski z Reszla, mistrz olimpijski z Tokio (2021) w sztafecie mieszanej czy kajakarka Anna Puławska z Mrągowa, srebrna i brązowa medalistka tej olimpiady. Wielu zaczyna swoją przygodę ze sportem na jeziorach regionu. Stąd pochodzą zdobywający najwyższe podia bojerowcy, jak np. Karol Jabłoński, mistrzowie świata w klasie łodzi Skud 18 i sławni podróżnicy, np. Szymon Kuczyński, który jachtem dwukrotnie opłynął świat dookoła (2014–16, 2017–18) czy Tomasz Cichocki, który dokonał tego wyczynu, tylko raz zawijając do portu (2011). Żeglarskie tradycje starszych kolegów podtrzymuje Agata Barwińska z Iławy – wicemistrzyni świata i mistrzyni Europy (2021).

Niemożliwe – zdawałoby się – próby podejmują też warmińsko-mazurskie firmy. Ich głos w tej regionalnej operze brzmi coraz mocniej. Dają rozwiązania technologiczne, które stają się sensacją na skalę światową i zbliżają Krainę Tysiąca Jezior do Doliny Krzemowej. Zostają liderami na europejskim rynku dzięki innowacyjnym metodom, a przedmioty wyprodukowane na warmińsko-mazurskich halach trafiają nawet na wielki ekran, np. za sprawą Bonda i filmu „Spectre”.

I choć to koniec tego, wyśpiewanego na jednym wydechu libretta, to można mieć pewność, że aktów oraz scen mieszkających Warmii i Mazur jeszcze wiele dopiszą...

Więcej na www.warmia.mazury.pl

EN

A true miracle – people of Warmia and Mazury

Flying above the land you will see endless forests and lakes. If you decide to visit this region, you will see that the natural wonders of Warmia and Mazury include the people who live here, businesses that are run here and also works that are created. If there was a variation of the first Polish opera 'The Supposed Miracle, people of Cracow and Highlanders' by Bogusławski, the version in this region would be entitled 'The True Miracle – people of Warmia and Mazury'. The libretto would be written out for a few voices, and the first would belong to nature. The Land of a Thousand Lakes – although there are more than three thousand ones, from spring to late autumn, this land attracts enthusiasts of yachts, sailboats and kayaks. Forests cover 30 percent of the area in Warmia and Mazury, there are about 300 bird species and, for example, in Żywkowo storks outnumber the inhabitants of the village! You can see a picturesque landscape during a cycling tour (Eastern Cycle Trail Green Velo), during a cruise on

the restored Elbląg Canal (an engineering rarity on a global scale) or while skiing or snowboarding – in the vicinity of the hills, you can even meet an elk. In such idyllic conditions wellness centres, luxury hotels and homely farmhouses are growing as densely as mushrooms in the local forests. In restaurants you will find a unique fusion cuisine – a creative combination of local dishes with the global kitchen trends. You can be tempted especially by fish, honey, traditional potato dish – kartacze or goat cheese.

People of Warmia and Mazury also amaze. The designer Olsztyn-Mazury Airport situated in the centre of the Natura 2000 area wonderfully fused nature and civilisation. This is the place from which the director Jerzy Skolimowski sets off for his Golden Lion in Venice, Joanna Jędrzejczyk for her MMA championship belt, Krzysztof Hołowczyc for the Dakar. Here takes place the action of such works as 'The Innocents' by Anne Fontaine, 'Knife in the Water' by Roman Polan-

ski and 'Wrath' by Zygmunt Miłoszewski. This is the place where Nicolaus Copernicus lived for 40 years, this is where Napoleon rested and ... romanced, and the Teutonic Knights built monumental castles.

Eventually, they lost in the Battle of Grunwald in 1420 and you have a chance to admire this fighting as there is a very spectacular reenactment of this battle organized in this historic place every year. In Ostróda you can chill at the cult Reggae Festival.

Also, the voice of business in this opera is becoming stronger and stronger. There are technological solutions that make this region a local Silicon Valley, there are innovative methods thanks to which the regional companies are the leaders on the European market and some items manufactured precisely here were picked up by Bond in the movie 'Spectre'. And people of Warmia and Mazury will write many more such fascinating opera acts.

DE

Ein wahres Wunder – Ermländer und die Masuren

Aus der Vogelperspektive betrachtet sieht das Gebiet aus wie ein Land von unermesslichen Wäldern und Seen. Wer hierher kommt, kann sich selbst davon überzeugen, dass die Naturwunder von Ermland und Masuren auch die Menschen, die von ihnen geführten Firmen und die hier geschaffenen Werke sind. Und ihre Ideen, die – manchmal wie an ein Wunder grenzend – verirklicht werden.

Wenn man versuchen würde, eine Variation zum Thema der ersten polnischen Oper „Das vermeintliche Wunder oder die Krakauer und die Goralen“ von Wojciech Bogusławski zu schaffen, würde die regionale Version den Titel „Das wahre Wunder oder die Ermländer und die Masuren“ tragen. Sie hätte ein für mehrere Stimmen geschriebenes Libretto, und die erste Stimme würde die Natur singen. Das Land der tausend Seen lockt von Frühling bis Ende Herbst zahlreiche Wassersportliebhaber an. 30 Prozent der Fläche von Ermland und Masuren ist bewaldet. Während einer Radtour (Radweg Green Velo) genießt man herrliche Landschaften. Ein wirklich

einmaliges Erlebnis in traumhafter Natur ist eine Schifffahrt auf dem weltberühmten Kanal Elbing-Osterode (Oberländischer Kanal).

Für die Wintersportliebhaber gibt es ebenfalls zahlreiche Möglichkeiten – in der Gegend gibt es einige Anhöhen, wo man sich wie in den Bergen fühlt – sogar einem Elch kann man hier begegnen. In so einer idyllischen Umgebung schießen Schönheitssalons, Luxushotels und Ferienbauernhöfe genauso dicht wie die Pilze in den heimischen Wäldern aus dem Boden. Die regionale Küche ist bekannt für ihre leckere Speisen – Fisch, Honig, traditionelle Kartoffelklöße mit Fleischfüllung oder Ziegenkäse. Die Einwohner von Ermland und Masuren können auch in Erstaunen versetzen. Der Flughafen Olsztyn-Mazury wurde im Zentrum des ökologischen Gebiets Natura 2000 platziert und verbindet die Natur mit der Zivilisation. Hier beginnt der Weg des Regisseurs Jerzy Skolimowski nach Venedig, wo er mit dem Goldenen Löwen ausgezeichnet wurde. Hier spielen die Filme 'Agnus Dei – Die Unschuldigen' von Anne Fontaine oder 'Das Messer im Wasser' von Roman Polański. Hier

lebte 40 Jahre lang Nikolaus Kopernikus, Kaiser Napoleon erholte sich in den hiesigen Schlössern und... hatte hier amouröse Abenteuer. Der Deutsche Orden baute monumentale Schlösser und erlitt bei Grunwald (Tannenberg) eine Niederlage. Jedes Jahr kann man die Rekonstruktion der Schlacht aus dem Jahr 1410 bewundern. In Ostróda findet das Reggae Festival statt, das eine gute Gelegenheit zur Entspannung ist. Aus Olsztyn kommen die MMA-Meisterin Joanna Jędrzejczyk und der mehrmalige Dakar-Teilnehmer Krzysztof Hołowczyc.

Scheinbar unmögliche Versuche unternehmen auch die hier ansässigen Firmen. Ihre Stimmen treten in der regionalen Oper immer stärker zutage. Sie bieten sensationelle technologische Lösungen an, wodurch das Land der tausend Seen mit Silicon Valley zu vergleichen ist. Dank innovativer Methoden gehören sie zu den Leadern auf dem europäischen Markt. Und man kann sicher sein, dass noch viele andere Akte der Oper von den Ermländern und Masuren geschrieben werden.

UA

Справжнє диво – люди Вармії та Мазур

Пролітаючи над землею, ви побачите безкрайні ліси та озера. Якщо ви вирішите відвідати цей регіон, ви побачите, що природні чудеса Вармії та Мазур включають жителів, підприємства, які тут працюють, а також створені роботи. Якби існувала варіація першої польської опери Богуславського «Уявне диво, краківчани та горці» (англ. 'The Supposed Miracle, people of Cracow and Highlanders'), то версія в цьому регіоні мала б назву «Справжнє диво – жителі Вармії та Мазур». Лібрето було б написано для кількох голосів, а перший належав би природі. Країна тисячі озер – хоча їх більше трьох тисяч, з весни до пізньої осені ця земля приваблює любителів яхт, вітрильників і байдарок. Ліси займають 30 відсотків площі Вармінсько-Мазурських територій, тут налічується близько 300 видів птахів і, наприклад, у Живково ледаки переважають за кількістю жителів села! Ви можете побачити мальовничий краєвид

під час велосипедного туру (Східний велосипедний маршрут Green Velo), під час круїзу по відновленому Ельблонзькому каналі (інженерна рідкість світового масштабу) або під час катання на лижах чи сноуборді – поблизу пагорбів ви можете навіть зустріти лося. У таких ідилічних умовах оздоровчі центри, розкішні готелі та домашні фермерські будинки ростуть густо, як гриби в місцевих лісах. У ресторанах ви знайдете унікальну кухню «ф'южн» – креативне поєднання місцевих страв із світовими тенденціями. Особливо вас може спокусити риба, мед, традиційне блюдо з картоплі – чепеліни або козячий сир.

Вражають люди Вармії та Мазур. Дизайнерський аеропорт Ольштин-Мазури, розташований у центрі зони Natura 2000, чудово поєднав природу та цивілізацію. Саме звідси режисер Єжи Сколімовський відправляється на «Золото лева» до Венеції, Йоанна Єнджейчик за поясом чемпіона MMA, Кшиштоф Головчиц на «Дакар».

Тут відбуваються події таких творів, як «Невинні» Анни Фонтейн, «Ніж у воді» Романа Поланського та «Гнів» Зигмунта Мілошевського. Це місце, де Микола Коперник прожив 40 років, тут Наполеон відпочивав і... проводив романтичні хвили, а Тевтонські лицарі будували монументальні замки. Зрештою, вони програли в Грюнвальдській битві 1420 року, а ви маєте можливість подивитися на цю битву, оскільки щороку в цьому історичному місці організовується вражаюча реконструкція. В Оструді можна відпочити на культуровому фестивалі регі. Також голос бізнесу в цій опері стає все сильнішим. Є технологічні рішення, які роблять цей регіон локальною Силіконовою долиною, є інноваційні методи, завдяки яким регіональні компанії є лідерами на європейському ринку, а деякі виробни, вироблені саме тут, були підхоплені Бондом у фільмі «Привид». А жителі Вармії і Мазур напишуть ще багато таких захоплюючих оперних дійств.

Blues w balonie

Forma, ale i treść. Warmia i Mazury to nie tylko unikalny krajobraz, ale też legendarne festiwale, koncerty, wydarzenia sportowe, eventy dedykowane ekologii i regionalnej kuchni. Wysoka półka dla smakoszy, miłośników sztuki i tych, którzy do szczęścia potrzebują nieco adrenaliny.

Blues in a balloon

EN

The form and the content. In Warmia and Mazury you will find not only a unique landscape, but also legendary festivals, concerts, sporting events, and various events dedicated to ecology and regional cuisine. It is a perfect place for gourmets, art lovers and also those who need a little rush of adrenaline.

Blues im Ballon

DE

Form, aber auch Inhalt. Für Ermland und Masuren sind nicht nur einmalig schöne Landschaften, sondern auch legendäre Festivals, Konzerte und Sportveranstaltungen sowie Events zu Ökologie und regionaler Küche charakteristisch. Für Feinschmecker, Kunstliebhaber und für all diejenigen, die zum Glück etwas Adrenalin brauchen, sind Ermland und Masuren eine wahre Perle.

Блюз в повітряній кулі

UA

Форма, але й зміст. Вармія і Мазури – це не тільки унікальний ландшафт, а й легендарні фестивали, концерти, спортивні заходи, заходи, присвячені екології та регіональній кухні. Найвищий рівень для гурманів, любителів мистецтва та тих, кому для щастя потрібно трохи адреналіну.

Olsztyńskie Spotkania Teatralne

Monodramy, opera, taniec, musical, teatry offowe z różnych stron Polski. Od 1992 roku na Warmii można oglądać jedne z najgłośniejszych spektakli. Przekrój konwencji scenicznych prezentowany jest przez kilka dni w Teatrze im. Stefana Jaracza.

Olsztyn
marzec/kwiecień

Monodrama, opera, dance, musical, and fringe theaters from different parts of Poland. Since 1992 in Warmia you have been able to watch some of the most famous performances. It is all presented for a few days in the Stefan Jaracz Theatre.

Monodrama, Oper, Tanz, Musical und Offtheater aus ganz Polen. Seit 1992 werden in Ermland einige der besten Spektakel präsentiert. Während eines mehrtägigen Festivals werden im Stefan-Jaracz-Theater in Olsztyn die verschiedensten Bühnenstücke aufgeführt.

Монодрами, опера, танці, мюзикл, альтернативні театри з різних куточків Польщі. З 1992 року у Вармії можна подивитися одні з найвідоміших спектаклів. Перетин сценічних конвенцій представлений протягом кількох днів у Театрі ім. С. Ярача.

Europejski Kongres Samorządów

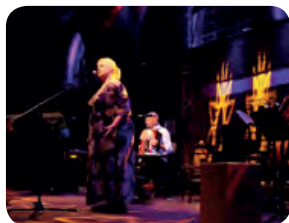
Dwudniowe spotkanie liderów samorządowych, elit regionalnych z przedstawicielami administracji państwowej, organizacji pozarządowych i biznesu. Kongres to niemal 2000 uczestników biorących udział w bogatym programie różnorodnych ścieżek tematycznych oraz ponad 130 wydarzeń: bloki programowe, raporty, panele, warsztaty, wykłady, prezentacje oraz uroczysta gala.

Mikołajki, maj
<https://www.forum-ekonomiczne.pl>

A two-day meeting of local government leaders, and regional administration with representatives of state administration, NGOs, and business. 2000 participants. The program includes thirteen thematic tracks and over 130 events; program blocks, reports, panels, workshops, lectures, presentations, and a gala.

Ein zweitägiges Treffen von kommunalen und regionalen Verwaltungsleitern mit Vertretern der staatlichen Verwaltung, von NROs und der Wirtschaft. 2000 Teilnehmer. Das Programm umfasst dreizehn Themenbereiche und mehr als 130 Veranstaltungen: Programmblocke, Berichte, Panels, Workshops, Vorträge, Präsentationen und eine Gala.

Дводенна зустріч лідерів місцевого самоврядування та регіональної еліти з представниками держадміністрації, неурядових організацій та бізнесу. 2000 учасників. Програма включає тринадцять тематичних маршрутів та понад 130 заходів: програмні блоки, доповіді, семінари, майстер-класи, лекції, презентації та офіційна гала-церемонія.

Olsztyńskie Spotkania Zamkowe „Śpiewajmy poezję”

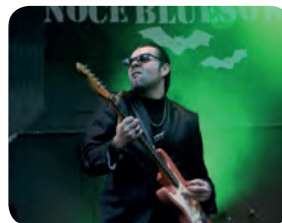
Konkurs i festiwal organizowany od 1974 roku. Dziedzińiec zamkowy gościł przez lata takich artystów jak Ewa Demarczyk, Agnieszka Osiecka, Jacek Kaczmarski. Obok gwiazd nurtu poezji śpiewanej występują początkujący twórcy.

Olsztyn
czerwiec/lipiec
www.spiewajmypoezje.pl

It is a competition and a festival organised since 1974. The castle courtyard has hosted such artists as Ewa Demarczyk, Agnieszka Osiecka and Jacek Kaczmarski. Apart from the stars of sung poetry, also beginner performers can be met here.

Die künstlerischen Wettbewerbe und Festspiele werden seit 1974 organisiert. Auf dem Schlosshof gaben schon viele bekannte polnische Sänger Konzerte – z. B. Ewa Demarczyk, Agnieszka Osiecka und Jacek Kaczmarski. Zu den Teilnehmern gehören aber auch angehende Künstler.

Конкурс і фестиваль організовується з 1974 року. Протягом багатьох років подвір'я замку приймало таких артистів, як Ева Демарчик, Агнешка Осецька та Яцек Качмарський. Окрім зірок напряму співаної поезії, є й артисти-початківці.

Noce (nie tylko) Bluesowe

Jeden z najpopularniejszych festiwali bluesowych w Polsce, od 1984 roku gości artystów tego nurtu z różnych stron świata, takich jak Otis Clay czy Champion Jack Dupree. Oprócz koncertów spotkania z artystami, prelekcje, warsztaty, street art.

Olsztyn, lipiec

One of the most famous blues festivals in Poland. Since 1984 it has featured artists from all corners of the world including Otis Clay and Champion Jack Dupree. Apart from concerts, there are meetings with artists, lectures, workshops and street art.

Das Festival ist eine der populärsten Veranstaltungen dieser Art in Polen. Seit 1984 singen hier Künstler aus der ganzen Welt, u. a. Otis Clay und Champion Jack Dupree. Außer den Konzerten – Treffen mit Künstlern, Workshops und Streetart.

Один із найпопулярніших блюзових фестивалів у Польщі, з 1984 року приймає артистів цього напрямку з різних кутків світу, таких як Отіс Клей або Чемпіон Джек Дюпрі. Окрім концертів, також є зустрічі з художниками, лекції, майстер-класи та вуличне мистецтво.

Olsztyn Green Festival

Największy festiwal w regionie i jeden z większych w Polsce. Cztery dni świetnej zabawy, 30 tysięcy uczestników, koncerty topowych wykonawców, spotkania z artystami, rozmowy z ciekawymi ludźmi, warsztaty eko, zajęcia sportowe na plaży, pływanie żagłówkami, miasteczko planszówek, strefa mody oraz festiwal foodtrucków – a to wszystko na plaży nad jeziorem Ukiel.

Olsztyn, sierpień

The largest festival in the region and one of the largest in Poland. Four days of great fun, 30 thousand visitors, concerts of top performers, meetings with artists, talks with interesting people, eco-workshops, sports activities on the beach, sailing, board city, fashion zone and food truck festival – all on the beach at Ukiel Lake.

Das größte Festival in der Region und eines der größten in Polen. Vier Tage voller Spaß, 30.000 Teilnehmer, Konzerte von Spitzenkünstlern, Begegnungen mit Künstlern, Gespräche mit interessanten Menschen, Öko-Workshops, sportliche Aktivitäten am Strand, Segeln, Board-City, Modezone und ein Food-Truck-Festival – das alles am Strand des Ukiel-Sees.

Найбільший фестиваль в регіоні та один із найбільших у Польщі. Чотири дні чудових розваг, 30000 учасників, концерти найкращих виконавців, зустрічі з артистами, бесіди з цікавими людьми, еко-майстерні, спортивні заходи на пляжі, плавання під вітрилами, містечко настільних ігор, зона моди та фестиваль фудтраків – все на пляжі на озері Укель.

Mazurskie Zawody Balonowe

W trzydniowej rywalizacji o Puchar Prezydenta Miasta Ełku od 2008 roku biorą udział załogi balonowe z Polski i zagranicy. W programie podniebny spektakl, parada baloniarzy, pokazy nocne, widowskowy nalot balonów na plażę miejską w Ełku, koncerty polskich gwiazd.

Ełk, lipiec

It is a three-day competition that started in 2008. Hot air balloon crews from Poland and other countries compete for the Cup of the Mayor of Ełk. During the competition you can also see a soaring spectacle, a balloon parade, night shows, a special balloon raid over the beach in Ełk and concerts of Polish stars.

An dem dreitägigen Wettkampf um den Pokal des Stadtpräsidenten von Ełk nehmen polnische und ausländische Ballonfahrer teil. Auf dem Programm stehen auch viele andere Attraktionen.

З 2008 року у триденних змаганнях за Кубок Президента міста Елк беруть участь екіпажі повітряних куль з Польщі та з-за кордону. У програмі – небесний спектакль, парад пілотів повітряних куль, нічні шоу, видовищний політ повітряних куль на міський пляж в місті Елк, концерти польських зірок.

Piknik Country & Folk

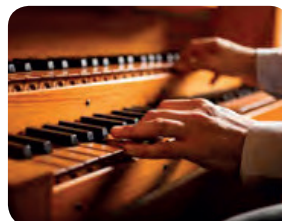
Impreza w amfiteatrze nad jeziorem Czos zmienia klimat mazurskiego miasta. Dominują westernowe stroje, motocykle, samochody terenowe, dylżanse, konie. Od 1981 roku piknik przyciąga międzynarodowe i rodzime gwiazdy nurtu country, bluegrass i folk.

Mragowo, lipiec

This event in the amphitheatre at Lake Czos changes the atmosphere of Mragowo, a town in Mazury. Then, it is dominated by western outfits, motorcycles, jeeps, stagecoaches and horses. Since 1981 this picnic has attracted international celebrities and mainstream country, bluegrass and folk artists.

Die Veranstaltung im Amphitheater am Czos-See ändert das Klima der masurischen Stadt. In der Stadt dominieren dann Cowboykleidung, Motorräder, Geländewagen, Kutschen und Pferde. Seit 1981 lockt das Picknick zahlreiche Liebhaber von Country-Musik, Bluegrass und Folk an.

Подія в амфітеатрі на озері Чос змінює атмосферу мазурського міста. Домінують костюми в стилі «вестерн», мотоцикли, позашляховики, диліжанси та коні. З 1981 року пікнік приваблює міжнародних та місцевих зірок, які виконують «кантрі», «блюграс» та «фолк».

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej

Od pół wieku fromborskie XVII-wieczne organy przyciągają muzyków z kraju i zagranicy. Duże możliwości brzmieniowe, wszechstronny repertuar, znakomita akustyka Bazyliki Archikatedralnej – koncerty w każdą niedzielę lipca i sierpnia.

Frombork, lipiec/sierpień

For 50 years the organs from Frombork have attracted musicians from Poland and other countries. The Archcathedral Basilica offers great sound capabilities, versatile repertoire, and excellent acoustics. There are concerts every Sunday in July and August.

Die aus dem 17. Jh. stammende Orgel, ihr Klang, das Repertoire und die gute Akustik machen den Besuch der Erzkathedrale in Frombork zu einem Erlebnis.

Вже півстоліття органи 17-го століття міста Фромборк приваблюють музикантів з Польщі та з-за кордону. Чудові звукові можливості, різноманітний репертуар, чудова акустика Архікафедральної базиліки – концерти щонеділі в липні та серпні.

Festiwal Piosenki Żeglarskiej i Morskiej „Szanty z folkiem”

Dwudniowy koncert pieśni morza na plaży miejskiej. Pierwszy dzień to Konkurs Piosenki Żeglarskiej i Morskiej „Szantki w Giżycku”, drugi – koncert dla miłośników szuwarowobagiennych klimatów i dynamicznego folka.

Giżycko, lipiec

www.gizyckiecentrumkultury.pl

It is a two-day concert of sea songs at the town beach. On the first day there is a contest of sailor songs and sea shanties 'Szantki in Giżycko' and on the other day there is a concert for dynamic folk lovers.

Das Festival ist eine zweitägige am Stadtstrand stattfindende Veranstaltung, die ein Fest für alle Liebhaber von Shantys und Folk-Musik ist.

Дводенний концерт «пісні моря» на міському пляжі. Перший день – конкурс вітрильної та морської пісні «Szantki w Giżycko», другий – концерт для любителів плавнево-болотної атмосфери та динамічного фолку.

Ostróda Reggae Festival

W „Czerwonych Koszarach” powstaje miasteczko dedykowane muzyce reggae i nowym zjawiskom tego nurtu. Od 2001 roku występują tu artyści z różnych stron świata, m.in. Brazylii, Senegal, USA, Jamajki. W programie konkurs dla zespołów, warsztaty, projekcje filmów.

Ostróda, lipiec

www.ostrodareggae.com

A special town dedicated to reggae music and a new phenomenon of this trend arises every year in the 'Red Military Base' in Ostróda. You can see here artists from different parts of the world such as Brazil, Senegal, the United States or Jamaica. The event offers a contest for bands, workshops and film screenings.

In den „Roten Kasernen” entsteht jedes Jahr ein Städtchen, wo seit 2001 Künstler aus Brasilien, Senegal, Jamaika und den USA Konzerte geben. Auf dem Programm stehen auch künstlerische Wettbewerbe, Workshops und Filmvorführungen.

У «Czerwonych Koszarach» створюється містечко, присвячене музиці регі та новим явищам цього напрямку. З 2001 року тут виступають артисти з усього світу, в т.ч. Бразилії, Сенегалу, США, Ямайки. У програмі – конкурс гуртів, майстер-класи та кінопокази.

Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry

Najstarszy festiwal kabaretowy w Polsce. Od 1976 roku patronuje mu biskup Ignacy Krasicki i jego motto: „Prawdziwa cnota krytyk się nie boi i śmiech niekiedy może być nauką”. Główną nagrodą konkursu ogólnopolskiego jest Złota Szpilka.

Lidzbarski Warmiński sierpień

www.lwhis.pl

The oldest festival of cabaret in Poland. Since 1976 the festival has had its patron – Bishop Ignacy Krasicki and his motto: 'The real virtue is not afraid of criticism and laughter can sometimes be a lesson'. The main prize of the nationwide competition is the Golden Pin.

Das älteste Kabarettfestival Polens. Die Veranstaltung wird seit 1976 zu Ehren des ermländischen Bischofs Ignacy Krasicki organisiert. Das Motto der Abende sind seine Worte „Wahre Tugend hat keine Angst vor Kritik und Lachen kann manchmal eine Lehre sein“. Die Kabarettisten wettstreiten um den Hauptpreis – die Goldene Nadel.

Найстаріший фестиваль кабаре в Польщі. З 1976 року він перебуває під патронатом єпископа Ігнація Красицького і його девізом: «Справжня цнота не боїться критики та іноді сміх може бути наукою». Головний приз національного конкурсу – Золота шпилька.

Międzynarodowy Jarmark Folkloru

Spotkanie ze sztuką ludową i tradycyjnym rzemiosłem wiejskim z Polski, Białorusi, Rosji, Litwy, Łotwy i Ukrainy. W programie pokazy rzemiosł tradycyjnych, m.in. kowalstwa, garncarstwa, plecionkarstwa, a na scenie kapele ludowe.

Węgorzewo, sierpień

www.muzeum-wegorzewo.pl

This is a meeting with folk art and traditional crafts from Poland, Belarus, Russia, Lithuania, Latvia and Ukraine. You can see here traditional crafts, for example, blacksmithing, pottery and plaiting. Folk bands also give concerts.

Volkskunst und traditionelles dörfliches Handwerk aus Polen, Weißrussland, Russland, Litauen, Lettland und der Ukraine. Auf dem Programm stehen Vorführungen des traditionellen Handwerks, u. a. Schmiedearbeiten, Weben, Spinnen, Töpferei, Flechten, Klöppeln, Bernsteinbearbeitung, Butterherstellung, Scherenschnitte und Bildhauerei.

Зустріч з народним мистецтвом та традиційними сільськими промислами з Польщі, Білорусі, Росії, Литви, Латвії та України. У програмі – демонстрації традиційних ремесел, таких як ковальське та гончарне ремесло, плетіння кошиків, а на сцені - народні оркестри.

Mazury AirShow

Cywilne pokazy lotnicze organizowane od 1999 roku w scenerii jeziora Niegocin. Pokazy można oglądać z pokładów jachtów i statków, a tafla jest miejscem lądowania wodnosamolotów. Wydarzenie prezentuje sprzęt cywilny i wojskowy, współczesny i zabytkowy.

Giżycko, sierpień

www.mazuryairshow.pl

This is a civilian air show organized since 1999 in the scenery of Lake Niegocin. The show can be watched from the decks of yachts and ships, and the surface of water is the place where seaplanes land. The event presents civil, military, contemporary and historic equipment.

Die Veranstaltung, die alljährlich zigtausend Liebhaber der Luftfahrt anlockt, findet seit 1999 statt. Die Vorführungen kann man von Yachten und Schiffen aus verfolgen und der See ist die Landefläche der Wasserflugzeuge. Natürlich mangelt es auch nicht an modernen Kampf- und Zivilflugzeugen.

Цивільні авіашоу організуються з 1999 року в декораціях озера Негоцін. Побачити шоу можна з палуб яхт і кораблів, а поверхня є місцем приземлення гідролітаків. На заході представлено цивільну та військову, сучасну та старовинну техніку.

Międzynarodowy Festiwal Jazzu Tradycyjnego Old Jazz Meeting – Złota Tarka

Jeden z największych jazzowych festiwali w Polsce, którego początki sięgają 1965 roku. W amfiteatrze im. Louisa Armstronga występują polscy „tradycjonałści”, gwiazdy zagraniczne i młode zespoły walczące o Złotą Tarkę.

Łąwa, sierpień

www.zlotatarka.pl

It is one of the biggest jazz festivals in Poland, which dates back to 1965. In the Louis Armstrong Amphitheatre you can see Polish traditional artists, foreign stars and young teams competing for the Golden Tarka.

Eines der größten und zugleich ältesten Jazzfestivals in Polen, dessen Wurzeln bis ins Jahr 1965 zurückreichen. Im Amphitheater „Louis Armstrong“ treten polnische Vertreter des traditionellen Jazz, ausländische Stars und junge Künstler auf.

Один з найбільших джазових фестивалів у Польщі, початки якого сягають 1965 року. В амфітеатрі ім. Луї Армстронга, виступають польські «традиціоналісти», іноземні зірки та молоді групи, що змагаються за «Золоту тарку».

Love story nad jeziorem

Wystarczy zagrać vabanek i wybrać się do Ostródy nad Jeziorem Drwęckim na ARENA FESTIVAL film & music. To wydarzenie muzyczne na najwyższym poziomie w wyjątkowej scenerii. W świat X muzy publiczność jest zabierana przez znakomitą orkiestrę Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej.

Ostróda, lipiec
www.filharmonia.olsztyn.pl

Just play vabanque and go to Ostróda at Drwęckie Lake to ARENA FESTIVAL film & music. This is a music event at the highest level in a really unique setting. The audience enjoys a wonderful atmosphere created by the Warmian-Masurian Philharmonic Orchestra.

Es reicht, wenn man Vabanque spielt und nach Ostróda an den Drewenzer See kommt, um am ARENA FESTIVAL film & music teilzunehmen. Das ist ein Musikgenuss auf hohem Niveau in einer reizvollen Umgebung. In die Welt der Filmkunst wird das Publikum durch das großartige Philharmonische Orchester Ermland-Masuren geführt.

Просто грайте ва-банк і їдьте в Оструду на озері Дрвенцке на ARENA FESTIVAL film & music. Це музична подія найвищого рівня в унікальній обстановці. У світ 10-ї музи глядачів переносить чудовий оркестр Вармінсько-Мазурської філармонії.

Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup

Od 1999 roku tancerze ze światowej czołówki rywalizują o Puchar Bałtyku w stylach: standardowym i latynoamerykańskim w wielu kategoriach wiekowych. Na parkiecie konkuruje ze sobą około 500 tancerzy z ponad 20 krajów świata.

Elbląg, lipiec
www.balticcup.swiatowid.elblag.pl

Since 1999 the best dancers of the world have competed for the Baltic Cup. There are standard and Latin American dances in several age categories. About 500 dancers from more than 20 countries compete with each other on the dancefloor.

Seit 1999 wettstreiten die besten Tänzer der Welt um den Baltic-Pokal in den Kategorien Standard- und Lateintanz. Auf dem Parkett wetteifern ca. 500 Tänzer und Tänzerinnen aus über 20 Ländern miteinander.

З 1999 року провідні танцюристи світу змагаються за Кубок Балтики у багатьох вікових категоріях у таких стилях: стандартний та латиноамериканський. На паркеті змагаються близько 500 танцюристів із понад 20 країн світу.

Sezon Artystyczny – Leśniczówka Pranie

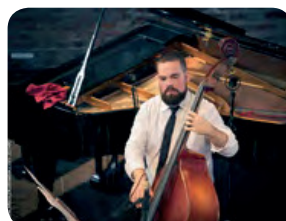
Każdy letni weekend to spotkanie z gwiazdami, m.in. piosenki autorskiej. Cykl „Koncerty u Gałczyńskiego” to wiersze poety w interpretacji wybitnych aktorów. Dla dzieci zajęcia literacko-teatralno-plastyczne.

Pranie – Ruciane Nida
lipiec/sierpień
www.lesniczowkapranie.art.pl

Every summer weekend there is a meeting with stars, including author song artists. The series 'Concerts at Gałczyński's' presents the poet's poems in the interpretation of outstanding actors. There are literary and drama classes for children.

Im Sommer finden hier jedes Wochenende Treffen mit bekannten Künstlern, u. a. Liedermachern statt. Die Veranstaltungsreihe „Konzerte bei Gałczyński“ umfasst Gedichte des Poeten, die von hervorragenden polnischen Schauspielern mit musikalischer Begleitung rezitiert werden.

Кожні літні вихідні – зустріч із зірками, в т.ч. авторської пісні. Цикл «Концерти у Галчинського» — це вірші в інтерпретації видатних акторів. Літературні, театральні та художні заняття для дітей.

Jazzbląg Festiwal

Jazz w gotyckich murach Centrum Sztuki Galerii EL. Pierwsza edycja festiwalu bazującego na wcześniejszym Lecie Jazzowo-Bluesowym w 2012 roku przyciągnęła fanów tradycyjnego jazzu i eksperymentów muzycznych. Gościł tu m.in. Tomasz Stańko i Michał Urbaniak.

Elbląg, wrzesień

Jazz in the gothic walls of Gallery EL Arts Centre. The first edition of the festival based on the earlier Summer Jazz Blues, in 2012, attracted fans of traditional jazz and experimental music. Tomasz Stańko, Michał Urbaniak and many others performed here.

Jazz in den gotischen Mauern des Kunstcentrums „Galeria EL“. Schon das erste auf dem früheren Jazz-Blues-Sommer basierende Festival zog 2012 viele Fans des traditionellen Jazz und musikalischer Experimente an. Auf der Bühne standen hier u. a. Tomasz Stańko und Michał Urbaniak.

Джаз у готичних стінах арт-центру «Centrum Sztuki Galerii EL». Перший фестиваль, заснований підчас Джаз-блюзового літа 2012 року, привернув увагу любителів традиційного джазу та музичних експериментів. Його відвідали, серед інших, Томаш Станько та Міхал Урбаняк.

WAMA Film Festival

Od 2014 roku prezentuje filmy powstające w systemie koprodukcji, związane z tematem multikulturowości, funkcjonowania różnych grup etnicznych, społecznych czy religijnych. W programie dwa konkursy filmowe, warsztaty, dyskusje, otwarte pokazy pozakonkursowe.

Olsztyn, październik
www.wamafestival.pl

Since 2014 the festival has presented the films produced in a co-production system, related to the topic of multiculturalism, the functioning of different ethnic, social or religious groups. There are two film competitions, workshops, discussions and open non-competition screenings.

Seit 2014 werden in Koproduktion gedrehte Filme aufgeführt, die Multikulturalität und verschiedene ethnische, gesellschaftliche und religiöse Themen zum Inhalt haben. Auf dem Programm stehen zwei Filmwettbewerbe, Workshops und Filmvorführungen außerhalb des Wettbewerbs.

З 2014 року представляє фільми, створені в системі копродукції, на тему мультикультуралізму, функціонування різних етнічних, соціальних та релігійних груп. У програмі два кіноконкурси, майстер-класи, дискусії та відкриті позаконкурсні покази.

Inne wydarzenia współorganizowane przez samorząd województwa warmińsko-mazurskiego:

Europejskie Dni Dziedzictwa

Wystawy, spotkania, wycieczki, koncerty – we wrześniu w każdym regionie organizowane są wydarzenia promujące dziedzictwo historyczne i kulturowe.

Wojewódzka konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych

Co roku porusza zagadnienia związane z funkcjonowaniem, wyzwaniem i trendami związanymi z różnymi formami wsparcia osób starszych.

Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny

Konferencje, wykłady, festyny, imprezy sportowe, konkursy, koncerty – zacieśnianie międzypokoleniowych więzi to jeden z celów wydarzenia odbywającego się od 1998 roku.

Samorządowe Forum Ekologiczne

Spotkanie samorządowców z Warmii i Mazur porusza zagadnienia dotyczące inwestycji, ochrony przyrody, krajobrazu, gospodarki odpadami komunalnymi.

Festiwal Miast Cittaslow

Co roku gospodarzem wydarzenia jest inne miasto należące do sieci Cittaslow, promującej zdrowy, spokojny styl życia, dobrą kuchnię i tradycyjne rzemiosło.

Wojewódzkie Obchody Światowego Dnia Turystyki

Zwracają uwagę na znaczenie turystyki, jej społeczne, ekonomiczne czy kulturowe konteksty. Częścią obchodów są kiermasze sztuki ludowej i rękodzieła oraz produktów regionalnych.

Ekotomija – Festiwal Kultury Ukraińskiej

Sierpniowy festiwal w Górowie Haweckim integruje środowisko lokalne wokół działań edukacyjnych, kulturalnych i ekologicznych, promuje i wspiera rodzimą tradycję wśród społeczności lokalnej.

Festiwal „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle”

Jedno z największych regionalnych wydarzeń promujących żywność naturalną, tradycyjną, lokalną i regionalną, wskazuje powiązania pomiędzy producentami surowców a lokalną gastronomią.

Festiwal Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur

Swoją wiedzę i doświadczeniami dzielą się tu zaproszeni eksperci, przedstawiciele samorządów oraz instytucji otoczenia biznesu.

Na fali historii

Finał w ogólnopolskim konkursie 7 Nowych Cudów Natury – to najlepsza rekomendacja dla krajobrazu Warmii i Mazur. Ale miłośnicy historii, dobrej kuchni, wydarzeń kulturalnych i aktywnego wypoczynku są niezmiennie zachwyceni walorami regionu.

Kraina Tysiąca Jezior to tylko umowna nazwa. Tak naprawdę zbiorników wodnych jest tu znacznie więcej – tych o powierzchni przynajmniej hektara ponad trzy tysiące, w tym Śniardwy i Mamry, największe akweny w Polsce. Do tego ponad 2,5 tysiąca pomników przyrody, jak 700-letni Dąb im. Jana Bażyńskiego w Kadynach nad Zalewem Wiślanym czy olbrzymi głaz narzutowy Diabelski Kamień w Bisztynku o obwodzie 28 metrów. Ponad 100 rezerwatów przyrody, pięć parków krajobrazowych w całości położonych w regionie i trzy częściowo. Największy to Mazurski Park Krajobrazowy, obejmujący m.in. jezioro Śniardwy i duże połacie Puszczy Piskiej. Region zamieszkuje 300 gatunków ptaków, m.in. bieliki, żurawie i bociany, które w samej wsi Żywkowo założyły ponad 50 gniazd.

Dziedzictwo kulturowe

Na terenach Warmii, Mazur i Powiśla przez wieki ścierały się wpływy różnych krajów i narodów. Zasiadłną przez Prusów krainę w XIII wieku podbił Zakon Krzyżacki. Kolejne stulecia zostały naznaczone przez konflikty rycerzy zakonnych z Polską i Litwą, potem swoje piętno odcisnęły na regionie m.in. najazd szwedzki, wojny napoleońskie i obydwie światowe. Pagórkowaty teren i naturalne przeszkody wodne od wieków sprzyjały budowie wykorzystujących je fortyfikacji: staropruskich grodów, średniowiecznych zamków, nowożytnych twierdz, kompleksów schronów i linii umocnień. Połączył je samochodowy Szlak Fortyfikacji Mazurskich, zachęcający turystów do odwiedzenia zamków krzyżackich w Kętrzynie, Rynie, Giżycku i Węgorzewie, Nidzicy czy zamku biskupów warmińskich w Reszlu.

Wraz z rozwojem artylerii ich mury traciły na znaczeniu, nastąpiła era twierdz, jak 100-hektarowa Twierdza Boyen w Giżycku. Sytuacja polityczna na przełomie XIX i XX wieku skłoniła do rozbudowy umocnień w regionie. Powstały punkty oporu w pobliżu mostów na kanałach i przesmyków pomiędzy jeziorami, m.in. w Mikołajkach, Rucianem-Nidzie i kilkaset obiektów fortyfikacyjnych, choćby w rejonie Giżycka. Podczas II wojny światowej na Mazurach wybudowano siedem niemieckich kwater dowodzenia, jak „Wilczy Szaniec” w Gierłozie i Kwatera Naczelnego Dowództwa Wojsk Lądowych w Mamerkach, gdzie zachowało się 30 niezniszczonych żelbetowych schronów. Szlak Fortyfikacji Mazurskich częściowo pokrywa się ze Szlakiem Frontu Wschodniego I Wojny Światowej, która na Warmii i Mazurach kojarzona jest głównie z bitwą pod Tannenbergiem w 1914 roku i bitwą zimową w 1915 roku.

**Kraina
Tysiąca Jezior
to tylko umowna
nazwa – jezior jest
tu ponad trzy
tysiące.**

Co roku w połowie lipca kilka tysięcy rekonstruktorów zamienia Pola Grunwaldu w średniowieczne miasteczko. To gratka dla miłośników epoki, których przyciąga nie tylko inscenizacja bitwy pod Grunwaldem z 1410 roku, ale też okoliczne zamki, kościoły i muzea związane z zakonem krzyżackim. Prowadzi przez nie Szlak Pętla Grunwaldzka, zachęcający m.in. do poznania Interaktywnej Wystawy Państwa Zakonu Krzyżackiego, urządzonej w ramach Muzeum Pogranicza działającego w Działdowie. Wśród atrakcji wystawy znalazły się symulator machin oblężniczych w 3D i rekonstrukcja bitwy pod Grunwaldem w formie gry strategicznej. Na wystawie, która w 2014 roku została uznana za jeden z siedmiu nowych cudów Polski w plebiscycie miesięcznika „National Geographic Traveler”, można prześledzić dzieje zakonów rycerskich od powstania po czasy współczesne.

Liczący 271 kilometrów Szlak Kopernikowski wiedzie z Nowego Miasta Lubawskiego do Elbląga przez 40 lat życia i działalności wybitnego polskiego uczonego. Jednym z ważnych punktów trasy jest olsztyński zamek, do którego Mikołaj Kopernik przybył ponad 500 lat temu, aby objąć funkcję administratora dóbr kapituły warmińskiej. W Lidzbarku Warmińskim przebywał na dworze wuja, biskupa Łukasza Watzenrodego, a na jedynym na świecie tak dobrze zachowanym warownym Wzgórzu Katedralnym we Fromborku spędził blisko 30 lat. Zabytkowe świątynie na Warmii i Mazurach są nie tylko świadectwem wiary, ale i wysokiego poziomu dawnej sztuki budowlanej. Monumentalne gotyckie kościoły we Fromborku, Elblągu, Olsztynie, Dobrym Mieście, barokowe kompleksy sanktuariów w Świętej Lipce, Krośnie i Stoczku Klasztornym, mazurskie świątynie protestanckie, byłe synagogi żydow-

skie i molenna starowierców w Wojnowie – to najbardziej znane przykłady architektury sakralnej w regionie. Setki tysięcy pielgrzymów rocznie przyciąga sanktuarium maryjne w Gietrzwałdzie, a prawie półtora tysiąca kapliczek przydrożnych to charakterystyczny element krajobrazu Warmii. W regionie zachowały się genialne osiągnięcia inżynierii sprzed lat. Należy do nich nieukończony Kanał Mazurski, którego budowę rozpoczęto w 1911 roku, z potężnymi śluzami z potężnymi śluzami, mający połączyć Wielkie Jeziora Mazurskie, przez Pregołę, z Bałtykiem. Liczący ponad 160 lat Kanał Elbląski, z unikatowym na skalę światową systemem pochylni, łączy kilka zachodniomazurskich jezior z Zalewem Wiślany. Pokonywanie łącznie 100-metrowej różnicy poziomów na pochylniach umożliwiają szynowe urządzenia wyciągowe, napędzane siłą spadku wody. Drogowy szlak Kanału Elbląskiego, liczący 278 km, otwiera Ostróda z zamkiem krzyżackim, skąd w roku 1806 Napoleon dowodził wojskami w Europie. W Lidzbarku Warmińskim w czerwcu odbywa się inscenizacja bitwy pod Heilsbergiem – starcia wojsk napoleońskich z koalicją rosyjsko-pruską.

Zbiory związane z historią regionu i jego postaciami można oglądać w oddziałach Muzeum Warmii i Mazur: w Olsztynie, Lidzbarku Warmińskim, Reszlu, Morągu, Szczytnie i Mrągowie. Park Etnograficzny w Olsztynku od środka wygląda jak duża wieś. Wśród obiektów architektury wiejskiej z Warmii, Mazur, Powiśla i Małej Litwy są budynki mieszkalne, sakralne, zabudowania gospodarcze i przemysłowe.

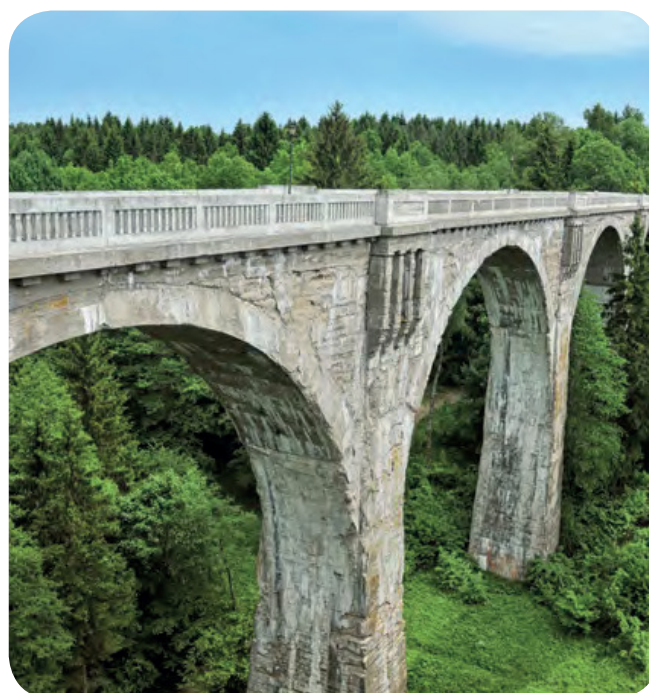
Warmia i Mazury oferują niezapomniane wrażenia kulturalne. Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie przyciąga miłośników muzyki klasycznej i rozrywkowej mistrzowskimi recitalami fortepianowymi, muzyką jazzową, spektaklami operowymi i muzycznymi. Dwa teatry w Olsztynie i jeden w Elblągu grają spektakle z codziennego repertuaru i są miejscami festiwalu teatralnych o międzynarodowym zasięgu. Przez cały rok w regionie odbywają się imprezy kulturalne – koncerty, wystawy, przedstawienia, festiwale, przeglądy artystyczne.

Aktywna turystyka i kuchnia

Przygoda pod żaglami – to główny motyw letniej turystyki w regionie. Czarter jachtów oferują wypożyczalnie sprzętu, z których większość działa wokół szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. Żeglarze mają do dyspozycji sieć nowoczesnych ekomarin – w Węgorzewie, Wilkasach, Mikołajkach, Piszcu, Mrągowie, Zalewie, Siemianach, Hławie, Rynie, Giżycku, w Kamieniu nad jeziorem Bełdany i w Piaskach pod Rucianem-Nidą.

Na amatorów wycieczek na dwóch kółkach czeka odcinek przebiegający przez pięć województw Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. 400-kilometrowy odcinek w naszym regionie podzielono na trzy etapy: „Nad Zalewem Wiślany”, „Warmia i okolice” i „Północne Mazury”. Na pasjonatów golfa czekają profesjonalne pola w Naterkach pod Olsztynem i w Pasłęku. Zimą w regionie działają stoki zjazdowe z wyciągami i wypożyczalniami sprzętu narciarskiego w Kurzętniku, Mrągowie, Okrągłym, Mikołajkach, Lubstynku, Rusi i Gołdapi – jedynym uzdrowisku na Warmii i Mazurach. Dlatego warto w tym mieście odwiedzić Pijalnię Wód Mineralnych i Lecznicy oraz Mazurskie Tężnie Solankowe.

Kuchnia regionalna wykorzystuje przede wszystkim łatwo dostępne ryby, dary lasu i pola. Potrawy z nich serwują m.in. lokale zrzeszone w Sieci Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury Powiśle i oznaczone jej logo. W ich menu znalazły się np. zupa z ryb, karmuszką – zupa warzywno-mięsna, półgęsek, dziczyzna, ziemniaczane farszynki, dzyndzałki warmińskie, babka ziemniaczana, a także nalewki z owoców, ziół i miodu, jak legendarna niedźwiedziówka. Renesans w lokalnej kuchni przeżywają także zapomniane warzywa i zioła, jak pokrzywa, topinambur, mniszek, skorzonera, pasternak, głóg czy jarmuż. Bo często wraca się do miejsc właśnie za smakiem.

EN

History

The best recommendation for the landscape of Warmia and Mazury is the fact that the Masurian Lake District has been elected chosen as one of the 28 finalists of the New7Wonders of Nature – a worldwide project. More than three thousand bodies of water with an area of over 1 hectare, including Śniardwy and Mamry – the largest lakes in Poland. Also, there are more than 2,500 monuments of nature, over 100 nature reserves, five landscape parks within and parts of three other landscape parks in the region. You will find here 300 species of birds, but also the wolf, lynx, elk, bison and pond turtle.

Warmia, Mazury and Powiśle constitute the region where influences of different countries and nations have clashed for ages. The land which was inhabited by the Prussians was conquered by the Teutonic Order in the 13th century and later, the region was also affected by the Swedish Invasion, the Napoleonic Wars and both world wars. Old Prussian settlements, medieval castles, walls, viaducts and bunkers have been connected by

the Mazuria Fortification Route. Following the trail you will find the Boyen Fortress in Giżycko, the Wolf's Lair in Giertło, and Mamerki – the place where you can visit the Headquarters of the Nazi Land Forces and 30 undamaged shelters.

Every year a few thousand people take part in the great reenactment of the Battle of Grunwald from 1410. The Grunwald Loop Trail follows castles, churches and museums connected with the Teutonic Order and encourages you to visit the interactive museum of the Teutonic Knights in Działdowo. The Copernicus Route follows 40 years of this famous and extraordinary Polish scientist. It starts in the castle in Olsztyn where Nicolaus Copernicus came 500 years ago and was an economic administrator of Warmia. The Elbląg Canal that is 150 years old is a worldwide rarity because of its system of slipways. The canal combines a few western Masurian lakes with the Vistula Lagoon. The difference in water levels approaches 100 m, and is overcome using locks and a remarkable system of tracks between lakes.

The Elbląg Canal Route starts in Ostróda where you will find the castle of the Teutonic Order. This is where later Napoleon commanded his troops in Europe in 1806.

Lots of collections related to the history of the region and its characters can be seen in the branches of the Museum of Warmia and Mazury in Olsztyn, Lidzbark Warmiński, Reszel, Morąg, Szczytno and Mrągowo. The ethnographic Park in Olsztyn presents different rural buildings. Numerous equipment rentals offer charter boats, most of which operate around the Route of the Great Masurian Lakes. Among the numerous ports there is a network of modern Ekomarina and in Ostróda there is an 800-metre long water ski lift. Bike lovers will enjoy the 400-kilometer section running through the five provinces of the Eastern Cycle Trail Green Velo. In winter, the region offers pistes in Mrągowo, Kurzętnik, Ruś and Goldap. Regional cuisine primarily uses products available in the area. In the menu you will find diverse fish dishes, venison and dumplings.

DE

Geschichte

Finalist im weltweiten Wettbewerb Die 7 Neuen Wunder der Natur – das ist die beste Empfehlung für die Landschaft von Ermland und Masurien. Über dreitausend Seen, deren Fläche einen Hektar überschreitet, darunter Śniardwy und Mamry – die größten Seen Polens. Dazu über 2500 Naturdenkmäler, über 100 Naturschutzgebiete, 5 ausschließlich in unserer Region liegende und 3 teilweise zu ihr gehörende Naturparks. Es gibt hier 300 Vogelarten, u.a. Seeadler, Kraniche und Störche. Allein im Dorf Żywkowo gibt es mehr als 50 Storchennester. Die Gebiete von Ermland, Masurien und Powiśle standen Jahrhunderte lang unter dem Einfluss verschiedener Länder und Nationen. Das von den Pruzen besiedelte Land wurde im 13. Jh. durch den Deutschen Orden erobert, die nächsten Jahrhunderte waren dann gezeichnet von kriegerischen Auseinandersetzungen zwischen dem Orden und dem Großfürstentum Litauen sowie Polen, dem schwedischen Überfall, die Napoleonischen Kriege und beide Weltkriege. Die altpreussischen Burgen, mittelalterlichen Schlösser, Schutzmauern und Bunker sind durch den sog. Masurischen Festungsweg verbunden, wodurch den Touristen die Mög-

lichkeit geboten wird, u. a. die Schlösser in Kętrzyn, Ryn, Nidzice oder Reszel, die Festung Boyen in Giżycko, die Wolfschanze in Giertło oder das OKH Mauerwald in Mamerki mit 30 erhalten gebliebenen Bunkern zu besichtigen.

Jedes Jahr kommen Mitte Juli für ein paar Tage tausende Zuschauer und Teilnehmer nach Grunwald, wo in historischer Aufmachung nachgestellte Schlachtszenen vorgeführt werden, um der 1410 ausgefochtenen Schlacht bei Tannenberg zu gedenken. Die in der Nähe liegenden mit dem Deutschen Orden verbundenen Schlösser, Kirchen und Museen sind ebenfalls ein Anziehungspunkt für Touristen. Bei einer Rundfahrt sollte man auch nicht vergessen, die interaktive Ausstellung zur Geschichte des Deutschordensstaats zu besichtigen. Die 272 km lange Kopernikus-Route führt durch das Leben und die Erungenschaften des hervorragenden polnischen Wissenschaftlers. Einer der wichtigsten Punkte auf dieser Route ist das Schloss Olsztyn, in das Kopernikus vor über 500 Jahren kam, um die Güter des ermländischen Domkapitels zu verwalten.

Der ca. 160-jährige Oberlandkanal mit seinem einmaligen Schleusensystem verbindet mehrere westmasurische Seen mit dem Frischen Haff.

Als Besonderheit gelten die Rollberge, auf denen die Schiffe zur Bewältigung des Höhenunterschieds von 100 Metern auf Schienenwagen über Land transportiert werden. Die Route des Kanals beginnt in Ostróda, von wo aus im Jahre 1806 Kaiser Napoleon seine Truppen anführte.

Ausstellungen über Geschichte und Personen der Region kann man in den Filialen des Museums für Ermland und Masurien in Olsztyn, Lidzbark Warmiński, Reszel, Morąg, Szczytno und Mrągowo besuchen. Im Ethnographischen Park, einem Freilichtmuseum in Olsztyn, gibt es zahlreiche Objekte ländlicher Architektur. Ermland und Masurien bietet auch unvergessliche kulturelle Erlebnisse – u. a. in der Philharmonie in Olsztyn oder auch in den Theatern in Olsztyn und Elbląg. Die Route der Großen Masurischen Seen bietet zahlreiche Segelmöglichkeiten. In Osterode gibt es eine 800 Meter lange Wakeboardanlage. Auf die Fahrradtouristen wartet der 400 km lange östliche Radweg Green Velo. Im Winter erfreuen sich die Pisten mit ihren Skiliften großer Beliebtheit, z. B. in Mrągowo, Kurzętnik, Ruś und Goldap. Aufgrund der zahlreichen Wälder, Felder und Seen ist die regionale Küche vor allem auf Fische, Waldfrüchte, Bauernprodukte und Wildbret spezialisiert.

UA

На хвилі історії

Найкращою рекомендацією для краєвидів Вармії та Мазур є те, що Мазурське поозер'я обрано одним із 28 фіналістів всесвітнього проекту New7Wonders of Nature. Більше трьох тисяч водних площей понад 1 га, включаючи Снярдвю та Мамри – найбільші озера Польщі. Також в області налічується понад 2500 пам'яток природи, понад 100 заповідників, п'ять ландшафтних парків і частини трьох інших ландшафтних парків області. Тут ви знайдете 300 видів птахів, а також вовків, рисей, лосів, зубрів і ставкових черепах.

Вармія, Мазури та Повісле є регіоном, де століттями стикалися впливи різних країн і народів. Земля, яку заселяли мешканці Пруссії, була завойована Тевтонським орденом у 13 столітті, а пізніше регіон також постраждав від шведського вторгнення, наполеонівських війн та обох світових воєн.

Старопруські поселення, середньовічні замки, стіни, віадуки та бункери об'єднують Мазурський фортифікаційний шлях. На стежці ви знайдете фортецю Боєн у Гіжцько, Вовче лігво в Герложі

та Мамерках – місце, де можна відвідати штаб нацистських сухопутних військ та 30 непошкоджених укриттів.

Щорічно кілька тисяч людей беруть участь у великій реконструкції Грюнвальдської битви 1410 року. Стежка Грюнвальдської петлі проходить через замки, церкви та музеї, пов'язані з Тевтонським орденом, і заохочує відвідати інтерактивний музей Тевтонських лицарів у Дziałдowo. Маршрут Коперника розповідає про 40-річну діяльність цього відомого та екстраординарного польського вченого. Починається у замку в Ольштині, куди 500 років тому прибув Микола Коперник і був економічним адміністратором Вармії. Ельблонзький канал, якого 150 років, є світовою рідкістю через свою систему схилів. Канал поєднує кілька західних Мазурських озер з Віслинською лагуною. Різниця в рівнях води наближається до 100 м і долається за допомогою шлюзів і чудової системи шляхів між озерами.

Маршрут Ельблонзького каналу починається в Оструді, де ви знайдете замок Тевтонського

ордена. Саме тут пізніше Наполеон командував своїми військами в Європі в 1806 році.

Багато колекцій, пов'язаних з історією краю та його героями, можна побачити у філіях Музею Вармії та Мазур в Ольштині, Лідзбарку-Вармінському, Решелі, Моронзі, Щитно та Мронгово. В етнографічному парку міста Ольштинек представлені різні сільські споруди.

Численні фірми, що займаються орендою спорядження пропонують чартерні човни, більшість з яких курсують навколо Шляху Великих Мазурських озер. Серед численних портів є мережа сучасних Екомаріна, а в Оструді є 800-метровий підйомник для водних лиж. Любителю велосипедів сподобається 400-кілометрова ділянка, яка проходить через п'ять регіонів – Східний велосипедний маршрут Green Velo. Взимку регіон пропонує траси в наступних містах: Мронгово, Кужентник, Русь та Голдап. Регіональна кухня в основному використовує продукти, доступні в цьому регіоні. У меню ви знайдете різноманітні рибні страви, дичину та вареники.

Naturalnie, leć

Że ten Port Lotniczy będzie inny, wiadomo było od początku. W hiperekologicznym otoczeniu zastosowano innowacyjne technologie. Całość dopełnił dizajn wpisany w charakter regionu. Nic dziwnego, że wśród kameralnych lotnisk bije rekordy w liczbie odprawianych pasażerów.

Lotnisko w środku Natury 2000, programu sieci obszarów Unii Europejskiej, mającego na celu zachowanie zagrożonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków – to działa na wyobraźnię. Dzięki specjalistycznym badaniom flory i fauny oraz nowoczesnym zabezpieczeniom ani przyroda nie zagraża tu nam, ani my jej. W Szymanach pozostały więc objęte ochroną nietoperze, niestwarzające niebezpieczeństwa dla ruchu samolotów, a dla bocianów i innych ptaków utworzono nowe gniazda oraz około 500 budek poza terenem portu. Wyprowadzono sarny czy dziki, postawiono specjalne ogrodzenie wyposażone w drut sensoryczny oraz monitoring i wynoszono każdą żabę czy żmiję, która dostała się w niepożądane miejsce. Wszystkim działaniom bacznie przyglądali się przyrodnicy. Uwag nie było.

Tokujące żurawie

Wyjątkowy dizajn to wizytówka tego miejsca. Terminal niemal wtapia się w krajobraz, w przeszklonych ścianach odbija się mazurski las, dach ma kształt zgeometryzowanej fali jeziora, a fasadę zdobią elementy architektoniczne nawiązujące do charakteru regionu: aluminiowe żurawie i futurystyczne drewniane żdźbła trzciny, przed budynkiem zaś naturalna trzcina oraz kamienie (przywieziono ich prawie 200 ton z okolic Mikołajek). Do środka wchodzi się przez wejścia, które formą nawiązują do tradycyjnych domów mazurskich. To owoce pracy architekta Tomasza Lelli z Olsztyna. Wnętrze budynku również zaskakuje, m.in. rzeźbą trzech tokujących żurawi autorstwa Izydora Borysa. Nie obędzie się bez pamiątkowego selfie.

Kolejnym atutem portu jest lotniskowy szynobus, który odjeżdża z Olsztyna Głównego i zatrzymuje się tuż przed terminalem. Dzięki niemu zasypany śniegiem samochód i śliska jezdnia o bladym świcie albo upalne, senne popołudnie w środku lata nie są zmorą podróży udających się na mazurskie lotnisko. Jedyne, czym mogą się zająć przed odlotem, to zabranie książki i kubka gorącej kawy lub – w wersji letniej – orzeźwiającej lemoniady. Komfort podróży zapewniają także kursujące na tej trasie busy, które łączą regionalny port z największymi miastami Warmii i Mazur. Pisząc o Porcie Lotniczym Olsztyn–Mazury nie da się nie wspomnieć o innowacyjnych technologiach i rozwiązaniach. W Szymanach po raz pierwszy w Europie (nie licząc Moskwy) drogę startową wybudowano nową metodą przy użyciu sprzętu amerykańskiego do odprężania nawierzchni betonowych. Skruszono ją na miejscu i jedynie dogęszczono, bez konieczności transportu i naruszania struktury gruntów. To przyspieszyło prace o niemal miesiąc, a nośność jest wzorcowa.

W przezroczystych ścianach terminalu odbija się mazurski las – wylądowałeś w zielonej krainie.

Okno na świat

Lotnisko z każdym miesiącem nabiera większego rozpędu. W styczniu 2016 roku startowało z dwoma lotami – do Berlina i Krakowa. W 2017 roku liczba obsłużonych pasażerów wyniosła 104 851, a liczba operacji lotniczych wyniosła 2 400. W 2018 liczba pasażerów odprawionych wzrosła o 15%, bowiem w tym roku zostało odprawionych 121 295 pasażerów, a liczba operacji lotniczych to 2 850. Rok 2019 przyniósł kolejny wzrost liczby pasażerów ze 154 319 podróżnymi, którzy skorzystali z Lotniska Olsztyn-Mazury oraz 2 988 operacjami lotniczymi. W 2020 i 2021 roku, ruch pasażerski w Porcie Lotniczym Olsztyn-Mazury odbywał się w cieniu trwającej pandemii Covid-19. Pomimo wyzwań z tym związanych,

lotnisko w Szymanach utrzymało ciągłość operacyjną, zapewniając obsługę m.in. lotów szkoleniowych, medycznych i biznesowych. W 2020 roku z regionalnego lotniska skorzystało 62 395 pasażerów, a w 2021 roku liczba ta spadła do 46 939 osób. Ekspertki branży lotniczej prognozują, że odbudowa ruchu pasażerskiego w Polsce do poziomu sprzed pandemii może nastąpić najszybciej w roku 2024.

Obecnie na lotnisku operują 3 linie lotnicze tj. Wizzair, Ryanair oraz PLL LOT. W 2022 r. siatka połączeń warmińsko-mazurskiego lotniska obejmuje zarówno kierunki krajowe jak Kraków, Wrocław czy Rzeszów, jak również popularne destynacje zagraniczne – Londyn Luton i Londyn Stansted oraz Dortmund. Lotami na Warmię i Mazury są zainteresowani zarówno turyści

zagraniczni, jak i turyści krajowi, a dla samych mieszkańców regionu to miejsce stało się przysłowiowym oknem na świat, w którym mogą zaczerpnąć świeżego powietrza pełnego inspiracji.

Nowy port ma również znaczący wpływ na promocję gospodarczą województwa. Sukcesywnie przybywa firm lokujących tu swój kapitał, bo – zainspirowani sukcesem innych inwestorów – coraz chętniej korzystają z bogactwa surowców naturalnych Warmii i Mazur.

Z portu korzystają także tutejsze firmy. Nie tylko z przelotów, ale również z samego terminalu – miejsca konferencji biznesowych. Lotnisko jest przyjazne ruchowi General Aviation: wszyscy posiadacze i użytkownicy prywatnych samolotów mogą korzystać z pasa startowego oraz pełnej obsługi naziemnej i infrastruktury portu. Regionalne lotnisko cieszy się również dużym zainteresowaniem szkół lotniczych – Bartolini Air, renomowany polski ośrodek szkolenia lotniczego, to właśnie Szymany wybrał na miejsce idealne do utworzenia bazy szkoleniowej, doceniając nie tylko potencjał operacyjny portu, ale również zaplecze biurowe i noclegowe, w pełni dostosowane do potrzeb kadry szkoleniowej oraz kadetów. W ramach współpracy z linią lotniczą Ryanair, Bartolini Air wykształci ponad 300 przyszłych pilotów tego przewoźnika, doskonaląc ich zdolności m.in. na Lotnisku Olsztyn-Mazury.

Niektórzy operatorzy turystyczni na Warmii i Mazurach, między innymi firma Mazury Air Travel ze Szczytna (www.mazuryairtravel.pl), organizują pakiety noclegowe, obejmujące rezerwację w hotelu, transfer z lotniska oraz zakup usług dodatkowych w obiektach turystycznych. Na lotnisku jest również wypożyczalnia samochodów, dzięki której można odbierać auto zaraz po wyjściu z terminala. Ponadto Mazury Air Travel organizuje w sezonie letnim wycieczki objazdowe po Warmii i Mazurach, które rezerwujemy u rezydentów w hotelach lub na stronie internetowej operatora. W ofercie firmy Mazury Air Travel jest możliwość rezerwacji hoteli, które

posiadają bogatą kompleksową ofertę usług SPA, rehabilitacji, niektórych usług medycznych, szkoleń, konferencji lub organizacji grupowych wyjazdów integracyjnych – eventów na Warmii i Mazurach.

Obecnie nie brakuje pomysłów na jego szeroko zakrojony rozwój. Wśród koncepcji kierownictwa Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury jest znalezienie potencjalnych inwestorów zainteresowanych terenami wokół portu i udostępnienie ich na różnego rodzaju usługi, np. hotel, SPA czy gabinety medyczne. Położone w zaciszu lasu – bo wbrew pozorom lotnisko nie wytwarza hałasu, który mógłby ten spokój zakłócić – i z doskonałym dojazdem. Czy może raczej dolotem. Zaawansowane działania dotyczą wprowadzenia strefy cargo w obszarze lotniska, która rozwinie usługi transportowe. Przygotowywana jest już dokumentacja pozwalająca na budowę nowych dróg i obiektów. Będzie więc można wylecieć z Warmii i Mazur z duszą i ciałem po liftingu, a nawet wielkogabarytową pamiątką.

Więcej informacji o Porcie Lotniczym Olsztyn-Mazury na www.mazuryairport.pl

EN

Just fly

It was known from the very beginning that this airport would be different. Hyperecological surroundings, innovative technologies and the design are imprinted in this region. No wonder that among smaller regional airports, Olsztyn-Mazury Airport breaks the records in the number of handled passengers.

The airport in the middle of Natura 2000 – the network of nature protection areas in the EU that aims at preserving endangered species and habitats. Such an idea can fire your imagination. However, since 2016 it has been operating successfully. It is a kind of a window for the inhabitants, it boosts the economy in the region and it is a great conference site.

What is more, the 'Fly to Mazury' package that has been recently prepared provides a number of tourist and business services. The termi-

nal almost blends into the landscape, the glass walls reflect the Mazury forest, the roof has a geometrical shape of the waves of the lake, and the facade is decorated with wooden cane stalks. To get inside you walk through the entrance which reminds of the old houses in Mazury, and you can take a selfie with a metal sculpture of three cranes. The whole project corresponds to the tradition of the region and was designed by Tomasz Lella, an architect from Olsztyn.

Innovative technology is here as important as the visual side. It is here that for the first time in Europe (not counting Moscow) the runway has been built applying a new method of using American equipment to slacken concrete surfaces. Other advantages include buses, car rentals and railway services with trains that depart from the station Olsztyn Główny and stop at the ter-

minal. Thanks to this, neither summer heat nor snow covered cars in winter are a problem for travellers heading for the airport.

They can relax and wait for their departure enjoying a book or good coffee.

In 2019 there were 2988 flights and the airport served 154 319 passengers. The management of Olsztyn-Mazury Airport is planning to develop the cargo zone and take over the area around the airport with a view to building hotels, SPA centres and creating medical services. The airport is situated in the middle of a quiet woodland and, contrary to what people might think, despite having a good access, it does not make a noise that could disturb the peace.

DE

Natürlich, fliegen Sie

Es war von Anfang an klar, dass dieser Flughafen anders sein wird: in einer hyperökologischen Umgebung wurden neuartige Technologien und Designs des Flughafens an den Charakter der Region angepasst.

Der Flughafen mitten in Natura 2000, einem Netz von Gebieten innerhalb der EU, das die bedrohte Natur schützen soll, regt die Phantasie an. Dieser Ort ist für die Bewohner dieses Gebiets das Fenster zur Welt, ein Motor der Wirtschaft und Wissenschaft. Pakete mit Flug, Unterkunft und Weitertransport sind für Touristen

und Geschäftsleute eine ideale Lösung. Das Terminalgebäude verschmilzt mit der Landschaft, in den Glaswänden spiegelt sich der ermländische Wald wider, das Dach gleicht einer Welle und die Fassade ist mit futuristischen Schilfrohrhalmen verziert. Die Eingänge haben die Form von alten masurischen Häusern. Das alles ist das Werk des Architekten Tomasz Lella aus Olsztyn. In dem Gebäude lassen es sich viele Touristen nicht nehmen, ein Selfie mit der Skulptur dreier Kraniche im Hintergrund zu schießen. Bei dem Bau des Flughafens wurden neuartige Technologien angewandt.

Über eine neu gebaute Bahnstrecke kann man schnell nach Olsztyn gelangen. Am Flughafen stehen den Touristen auch Mietwagen und Busse zur Verfügung. Der Flughafen besitzt auch einen Abfertigungsbereich für die zivile Luftfahrt (General Aviation Terminal). Die Leitung des Flughafens plant die Einrichtung einer Cargo-Zone und auch den Ausbau der touristischen Infrastruktur in der Umgebung, denn trotz allen Anscheins wird die Ruhe der Wälder durch den sich hier befindenden Flughafen nicht gestört.

UA

Просто лети

Від самого початку було відомо, що аеропорт буде відмінний. Гіперекологічне оточення, інноваційні технології та дизайн закладені в істоті цього регіону. Не дивно, що серед менших регіональних аеропортів Ольштин-Мазури б'є рекорди за кількістю обслуговуваних пасажирів.

Аеропорт в середині Natura 2000 – мережі природоохоронних територій в ЄС, яка спрямована на збереження зникаючих видів і місць існування. Така ідея може розпалити вашу уяву. Проте від 2016 року працює успішно. Це своєрідне вікно для мешканців, воно сприяє розвитку економіки регіону і є чудовим майданчиком для конференцій. Крім того, нещодавно підготовлений пакет «Перельоти на Мазури» надає низку туристичних та бізнес-послуг. Термінал вписується в ландшафт, скляні стіни відображають

Мазурський ліс, дах має геометричну форму хвиль озера, а фасад прикрашають дерев'яні стебла очерету. Щоб потрапити всередину, потрібно пройти через вхід, який нагадує старовинні будинки на Мазурах, і можна зробити селфі з металевою скульптурою трьох журавлів. Весь проект відповідає традиціям краю і розроблений Томашем Леллою, архітектором з міста Ольштин.

Інноваційні технології настільки ж важливі, як і візуальна сторона. Саме тут вперше в Європі (не рахуючи Москви) злітно-посадкову смугу побудували за новим методом використання американського обладнання для розпушування бетонних поверхонь. Інші переваги включають автобуси, прокат автомобілів і залізничне сполучення з поїздами, які відправляються зі стан-

ції Ольштин-Головний і зупиняються в терміналі. Завдяки цьому ні літня спека, ні засніжені автомобілі взимку не є проблемою для мандрівників, які прямують до аеропорту.

Вони можуть розслабитися і чекати свого від'їзду, насолоджуючись книгою або хорошою кавою. У 2017 році було здійснено 2400 рейсів, а через аеропорт вже пройшов 104851 пасажир. Керівництво аеропорту Ольштин-Мазури планує розвинути вантажну зону та задіяти територію навколо аеропорту з метою будівництва готелів, СПА-центрів та створення медичних послуг. Аеропорт розташований посеред тихого лісу, і, всупереч тому, що думають люди, незважаючи на хороший доступ, він не створює шуму, який міг би порушити спокій.

O krok przed całym światem

Tak, to produkuje się u nas: opakowania dla marek Giorgio Armani, Gucci czy Hugo Boss, ekskluzywny kawior ze ślimaków, końcówki kabli do Boeinga, deski do kitesurfingu, na których pływa światowa czołówka, luksusowe jachty cumowane w portach całego globu, meble zdobiące europejskie hotele, drukarki 3D, których technologia wyprzedziła swoje czasy... To tylko część produkcji firm z Warmii i Mazur, które mają na koncie światowe sukcesy.

To, gdzie się pracuje, przekłada się na to, jak się pracuje. A tu jest zupełnie inny rytm życia.

Można znaleźć przynajmniej jedną wspólną cechę dla słynnej dzielnicy biznesowej City of London, nowojorskiego Manhattanu, Finance Street w Pekinie oraz Warmii i Mazur. Trzy pierwsze z pewnością należą do najważniejszych i najdroższych miejsc biznesowych świata. Z ludźmi pochłoniętymi pracą, szklanymi wieżowcami i wiecznym pośpiechem. W czwartym natomiast znajdziesz firmy, które odnoszą światowe sukcesy, ale za oknem zamiast zgiełku mają relaksujący widok jeziora i lasu. Wszystko, poza ich rozwojem, dzieje się tu jakby wolniej. Równie dobrze mogłyby przenieść swoje siedziby do wielkich biznesowych centrów, ale pozostały na Warmii i Mazurach. Dlaczego?

Jesteśmy lokalnymi patriotami. Nawet jak podbijemy świat, a taki mamy plan, to siedziba zostanie w Olsztynie. Chcemy tutaj rozwijać technologie i tworzyć małą Dolinę Krzemową. My zasialiśmy ziarno. Teraz czas, by wyrosły tu inne nowoczesne firmy – za te słowa Rafał Tomasiak z Zortraxu dostał porządne brawa podczas odbierania statuetki w konkursie na Najlepszy Produkt i Usługę Warmii i Mazur.

Produkcja w świecie, biuro w Olsztynie

W siedzibie Zortrax, na mapie świata wiszącej w sali konferencyjnej, widnieje 12 stref podbitych przez firmę. To dowód, że słowa Rafała Tomasiaka, ówczesnego prezesa, nie były płytkimi deklaracjami, a realnymi planami w 3D.

W 2013 roku zasłynęli z przebojowej kampanii crowdfundingowej (metoda finansowania różnych projektów przez społeczność internetową) w serwisie Kickstarter. Zebrali prawie 180 tys. dolarów i ruszyli z produkcją drukarek 3D – precyzyjnych, dostępnych od ręki i dziecinnie łatwych w obsłudze. Swoimi działaniami chcą pokazać, że nasze tereny, chociaż niekojarzone z inwestycjami, mogą się rozwijać, nie tylko softwarowo: – My nie robimy aplikacji do liczenia włosów na głowie, tylko prawdziwy sprzęt. Niepotrzebne są do tego fabryki. Produkcję mamy w Chinach, a biuro tutaj, w centrum zielonych płuc Polski – podkreśla Tomasiak.

Mówią: „W Olsztynie mamy wszystko, bo w dobie Internetu biznes można prowadzić z każdego miejsca”. Owszem, czasem jadą do stolicy, ale wracając, cieszą się, że na co dzień nie muszą cisnąć się w korkach i korporacyjnym wyścigu. A to, gdzie się pra-

cuje, przekłada się na to, jak się pracuje. – Tu jest zupełnie inny rytm życia, nie ma pędu, zmęczenia, a jest miejsce na rozwój i edukację. I czas, by usiąść i pomyśleć, jak coś usprawnić – argumentuje Karolina Boładź, Chief Operations Officer w firmie Zortrax.

Johnnie zawędrował do Działdowa

Dekorglass z Działdowa to jedna z najprężniej rozwijających się firm w swojej branży w Europie. Jej prezes i założyciel Gabriel Chojak odstąpił przepis na sukces, opowiadając historię o szkockiej whisky. – Butelki limitowanych wersji Johnnie Walkera powstają w hucie szkła w Szkocji. Potem są pakowane na statek, płyną do portu w Gdyni, skąd przywozimy je do Działdowa i tu zdobimy. Później pakujemy je na kontener i odsyłamy. Koszty takiej operacji można tylko sobie wyobrazić, a mimo to Szkoci decydują się na to. Dlaczego? Stawiamy na chirurgiczną precyzję zdobień, najwyższą jakość, terminowość i – najważniejsze – ciągły rozwój innowacyjnych technik zdobienia szkła. Aby klienci z całego świata decydowali się na współpracę, musimy być zawsze o krok przed tym światem. A jeżdżąc po nim, Gabriel Chojak spotyka swo-

Dostała Nagrodę Gospodarczą Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w kategorii „Obecność na rynku globalnym”.

Lecimy z Boeingiem

Region jest zagłębiem na skalę europejską w produkcji meblarskiej. Świat podbijają dwie wiodące na rynku firmy: Szynaka Meble i Meble Wójcik. Za ekspansję na rynkach światowych Szynaka Meble otrzymała w resorcie gospodarki prestiżowy tytuł Wybitny Eksporter Roku 2015. Obydwie marki wyrosły z niewielkich rodzinnych biznesów. Dzisiaj mieszkania i biura urządzi się ich meblami w kilkudziesięciu krajach. Firmy nie tylko w dynamicznym tempie rozwijają się, ale przede wszystkim inwestują w edukację młodych ludzi, którym następnie dają zatrudnienie. Światowych sukcesów nie brakuje i w zaskakujących biznesach. Na arenę międzynarodową wypełzła – co za chwilę zdradzi rodzaj jej działalności – firma Snails Garden z Krasina. To polski lider produkcji ślimaków, kawioru ze ślimaków i kosmetyków ze śluzem ślimaka. W Jonkowie pod Olsztynem mieści się rodzinna spółka ERKO, jeden z wiodących producentów końcówek i złączy kablowych.

je produkty na lotniskach świata. – Zaglądam do stref bezcłowych i niezależnie od kontynentu odnajduję w nich nasze butelki – mówi z satysfakcją. – To niesamowite uczucie. Przez 20 lat udało nam się stworzyć firmę, która produkuje dla tak wielkich marek jak Dior, Giorgio Armani, Absolut, Dolce&Gabbana, Gucci, Johnnie Walker, Chivas Regal, Martell, Baileys czy Lacoste.

Wypłynąć dalej

Produkty Delphia Yachts z Olecka też można spotkać w najdalszych zakątkach świata. Przez 30 lat działalności firma zbudowała ponad 20 tys. jachtów. A w nich nowoczesne systemy multimedialne, nawigacyjne, samostery wiatrowe, oprzyrządowanie dla nurków, sprzęt kuchenny czy... grill na rufie – komfort, jakość, dizajn i bezpieczeństwo. Dzięki temu połączeniu firma z Olecka, którą na bazie stolarni rozwinęli bracia Piotr i Wojciech Kot, wypłynęła na oceany. Pierwszym kultowym produktem firmy, działającej wówczas pod szyldem „Sportlake”, była Sportina 680, która w latach 90. odmieniła polskie żeglarstwo. Dzisiaj stocznia w Olecku – od 2003 roku działająca pod marką Delphia Yachts, a obecnie Stocznia Jachtowa Delphia Sp. z o.o. – jest największym producentem – jest największym producentem jachtów żaglowych i motorowych w Polsce. Sieć dilerką rozszerzyła na skalę światową: ma przedstawicieli w Europie i Rosji, w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Japonii, Brazylii, Australii, Nowej Zelandii i Chinach.

Znajdziemy je w samolotach, m.in. boeinga. Wśród firm, które rozpoczęły podbój światowych rynków najbardziej spektakularny sukces w ostatnim czasie odniosła SU-2 (od podolsztyneckiej miejscowości Sudwa). To producent desek do kitesurfingu, na których pływa światowa czołówka. O sukcesie SU-2 zadecydowała niezawodność, zaawansowane technologicznie rozwiązania, ale i niepowtarzalny dizajn, inspirowany naturą typową dla Warmii i Mazur – deski zdobią motywy ptaków naszego regionu. Twórcy tego sukcesu zgodnie podkreślają, że dzięki pasji i pracy nawet na małej mazurskiej wsi można stworzyć markę, która odniesie globalny sukces. W regionie nie brakuje też światowych potentatów, którzy wprowadzili się na Warmię i Mazury. Największym z nich jest Michelin Polska – międzynarodowy lider produkcji opon. To tu powstają opony samochodów osobowych, ciężarowych i maszyn rolniczych. Jeśli przy nich jesteśmy, to ciągniki produkowane w Mrągowie przez firmę Farmtrac stały się europejskim liderem dostawców na rynki afrykańskie. Na liście globalnych biznesów, mających swoje zakłady na Warmii i Mazurach, są też: Philips Lighting Poland Sp. z o.o. – oddział w Kętrzynie (rozwiązania elektryczne i elektroniczne), Heineken Elbląg (koncern browarniczy), IKEA Industry Lubawa i Wielbark (producent mebli z drewna i komponentów dla sieci IKEA), Schwartze Milfor Olsztyn (lider produkcji wysokiej jakości zbiorników), Heinz Glass Działdowo (krajowy lider produkcji szklanych opakowań) czy Acoustics Elbląg (światowy lider produkcji urządzeń do kontroli hałasu).

EN One step further than the rest of the World

From packagings for Giorgio Armani to connectors for Boeing. In Warmia and Mazury there are companies which produce for global brands.

The most important places on the business map of the world are characterised by glass towers and the rush of people engrossed in their work. In Warmia and Mazury the companies that have achieved international successes, instead of the hustle and bustle, can enjoy the relaxing view of lakes and forests. They could have moved their headquarters to the big cities, but they remained in Warmia and Mazury. Why? 'We are local patriots. Even if we conquer the world, and this is our plan, the headquarters will be in Olsztyn. We want to develop technologies right here and create a small Silicon Valley', says Rafał Tomasiak from Zortrax. In 2013, they became famous for their crowdfunding campaign and started the production of 3D printers. They produce in China, but have their office in the

center of the green lungs of Poland, because here you do not live in a rush.

Dekorglass from Działdowo decorates perfume and alcohol bottles for prestigious manufacturers: Dior, Giorgio Armani, Dolce & Gabbana, Gucci, Lacoste and Johnnie Walker. They are renowned for their surgical precision and continuous development of innovative techniques of decorating glass. They are a step ahead of others, so customers from Europe want to send their goods here.

Dephia Yachts from Olecko have launched over 20 thousand yachts for 25 years. They moor in various parts of the world and they are comfortable, safe, of high quality and with appreciated aesthetic. Today this company is the largest producer in Poland and their dealership network is present in Europe, Russia, the USA, Canada, Japan, Brazil, Australia, New Zealand and China.

Our region is famous all over Europe for the production of furniture. The furniture from Szynaka Meble and Meble Wójcik are conquering the world. Both brands have grown from small family

businesses, and today their furniture can be found in apartments and offices in dozens of countries.

Surprising businesses are also successful here. One company from Krasin, Snails Garden, operates internationally and it is a producer of snails, caviar from snails and snail slime cosmetics. The company ERKO from Jonkowo is one of the leading manufacturers of connectors and cable terminals that we find, for example, in Boeing airplanes. Also, the boards for kitesurfing used by the world class sportsmen are produced by the company SU-2 Kiteboards in a small village Sudwa. Their boards are technologically advanced, but also have a unique design inspired by the nature of Warmia and Mazury - themes of local birds. The creators of SU-2 emphasize that thanks to the passion and work even in a small Masurian village you can create a brand that will achieve a global success.

In the region there are also lots of global brands that have their big branches here: Michelin Olsztyn, Philips Kętrzyn, Heineken Elbląg, IKEA Industry Lubawa, Schwarte Milfor Olsztyn and Acoustics Elbląg.

DE Der ganzen Welt einen Schritt voraus

In Ermland und Masuren gibt es Firmen, die für Weltmarken produzieren, das Assortiment reicht von Verpackungen für Giorgio Armani bis hin zu Kabelschuhen für Boeing.

Die wichtigsten Orte auf der Business-Landkarte sind von gläsernen Hochhäusern und der Hektik geprägt. In Ermland und Masuren können die Firmenmitarbeiter den schönen Blick auf die Seen und Wälder genießen. Man könnte den Sitz in die großen Zentren verlegen, aber man bleibt in Ermland und Masuren. Warum? *Wir sind Lokalpatrioten. Selbst wenn wir die Welt erobern, und das ist unser Plan, bleibt der Hauptsitz in Olsztyn. Hier wollen wir neue Technologien entwickeln und ein kleines Silicon Valley aufbauen* – sagt Rafał Tomasiak, der Geschäftsführer von Zortrax. 2013 begann seine Firma 3D Drucker zu produzieren. Sie werden in China

hergestellt, aber der Firmensitz befindet sich im Zentrum der Grünen Lunge Polens, denn hier ist der Arbeitsrhythmus ganz anders.

Dekorglas aus Działdowo schmückt die Parfüm- und Alkoholflaschen von exklusiven Herstellern: Dior, Giorgio Armani, Dolce&Gabbana, Gucci, Lacoste oder Johnnie Walker. Die Firma ist bekannt für ihre chirurgische Präzision und innovative Techniken der Glasdekoration. Sie ist anderen Firmen einen Schritt voraus, deshalb haben sie Kunden aus ganz Europa. Das Jachtunternehmen Dephia Yachts aus Olecko ließ schon über zwanzigtausend Jachten vom Stapel laufen. Sie stehen in vielen Häfen der Welt. Das Unternehmen ist der größte Produzent in Polen und hat sein Verkaufsnetz weltweit ausgebaut – u. a. in Europa und Russland sowie in den USA, in Kanada, Japan, Brasilien, Australien, Neuseeland und China. Unsere Region ist europaweit eine Hochburg der Möbelindustrie. Die führenden Firmen sind Szynaka

Meble und Meble Wójcik. Beide begannen als Familienunternehmen, heute findet man ihre Möbel in den Wohnungen und Büros zahlreicher Länder. Auch untypische Business-Formen haben ihren Erfolg. Snails Garden in Krasin ist ein Schnecken-Unternehmen und produziert Schneckenkaviar und Kosmetika mit Schneckenschleim. Die Firma ERKO in Jonkowo ist ein führender Hersteller von Kabelschuhen und Kabelklemmen u. a. für Boeing. SU-2 ist der Produzent von Kitesurfbrettern, auf denen sogar die weltbesten Sportler surfen. Die Produkte von SU-2 erkennt man an den von der Natur des Gebiets inspirierten Designs – Vögeln aus der Region. Die Gründer von SU-2 sagen, dass man mit Leidenschaft und Arbeit eine Weltmarke sogar in einem kleinen masurischen Dorf gründen kann. Auch große Weltfirmen haben in Ermland und Masuren ihre Niederlassungen: Michelin Olsztyn, Philips Kętrzyn, Heineken Elbląg, IKEA Industry Lubawa, Schwarte Milfor Olsztyn oder Acoustic Elbląg.

UA На крок далі, ніж решта світу

ВВід упаковок для Giorgio Armani до роз'ємів для Boeing. У Вармії та Мазурах є компанії, які виробляють продукцію для світових брендів. Найважливіші місця на бізнес-карті світу характеризуються скляними вежами та поривом людей, захоплених своєю роботою. У Вармії та Мазурах компанії, які досягли міжнародного успіху, замість метушні можуть насолоджуватися розслаблюючим видом на озера та ліси. Вони могли б перенести свої штаби до великих міст, але залишилися у Вармії та Мазурах. Чому? «Ми місцеві патріоти. Навіть якщо ми підкоримо світ, а це наш план, штаб-квартира буде в Ольштині. Ми хочемо розвивати технології прямо тут і створити маленьку Силіконову долину», — каже Рафал Томашак із Zortrax. У 2013 році вони прославилися своєю краудфандинговою кампанією і почали виробництво 3D-принтерів. Компанія має виробництво у Китаї, але їх офіс знаходиться у центрі зелених легенів Польщі, тому що тут немає поспіху. Dekorglass із Дзялдowo прикрашають парфу-

мерні флакони та пляшки з алкоголем для престижних виробників: Dior, Giorgio Armani, Dolce & Gabbana, Gucci, Lacoste та Johnnie Walker. Вони відомі своєю хірургічною точністю та постійним розвитком інноваційних технік декорування скла. Компанія на крок попереду інших, саме тому клієнти з Європи хочуть відправити свій товар сюди.

Dephia Yachts з Олецько за 25 років спустили на воду понад 20 тисяч яхт. Вони швартуються в різних частинах світу, зручні, безпечні, якісні та відрізняються високою естетикою. Сьогодні ця компанія є найбільшим виробником у Польщі, а їх дилерська мережа представлена в Європі, Росії, США, Канаді, Японії, Бразилії, Австралії, Новій Зеландії та Китаї.

Наш регіон славиться на всю Європу виробництвом меблів. Меблі Szynaka Meble та Meble Wójcik підкорюють світ. Обидва бренди виростили з невеликого сімейного бізнесу, і сьогодні їх меблі можна знайти в квартирах і офісах в десятках країн.

Тут також досягають успіху дивовижні підприємства. Одна компанія з Красіна, Snails Garden, працює на міжнародному рівні і є виробником равликів, ікри від равликів та косметики із равликовим слизом. Компанія ERKO з Йонково є одним з провідних виробників роз'ємів і кабельних клем, які ми зустрічаємо, наприклад, в літаках Boeing. Також дошки для кайтсерфінгу, якими користуються спортсмени світового рівня, виробляє компанія SU-2 Kiteboards в невеликому селі Судва. Їхні дошки високотехнологічні, але також мають унікальний дизайн, натхненний природою Вармії та Мазур – тематикою місцевих птахів. Творці SU-2 наголошують, що завдяки пристрасі та праці навіть у маленькому мазурському селі можна створити бренд, який досягне світового успіху. У регіоні також є багато світових брендів, які мають тут свої великі філії: Michelin Olsztyn, Philips Kętrzyn, Heineken Elbląg, IKEA Industry Lubawa, Schwarte Milfor Olsztyn та Acoustics Elbląg.

W tym jesteśmy mocni

Żagle, którymi Warmia i Mazury wytyczają swój rozwój, nastawione są na trzy kierunki. Koncentrując wsparcie unijne, naukowo-badawcze oraz kapitał tkwiący w tradycji tych branż, mamy szansę jako region być w nich liderem nie tylko w kraju, ale i na rynkach zagranicznych. Oto obrany kurs w strategii rozwoju regionu do roku 2030: żywność wysokiej jakości, drewno i meblarstwo oraz szeroko pojęta ekonomia wody.

Dobrych rzeczy nie trzeba specjalnie reklamować. One reklamują się same. Można np. pokusić się o reklamowanie jachtu w najlepszych branżowych magazynach świata. A można też dać taki jacht kapitanowi Tomaszowi Cichockiemu z Olsztyna, który opłynie nim świat z założeniem, że nie zawinie do portu. Klasa maszyny, która pokona trzy oceany, jest tak oczywista jak to, że ziemia jest okrągła.

Na największych na świecie targach żywności w Berlinie wędliny z Warmii i Mazur czy pierogi z gęsiną robią taką furorę, że kontrakty podpisywane są już nawet z pozaeuropejskimi kontrahentami. Z pewnością wielu z nich umowy trzyma potem w swoich biurach w meblach z Lubawy albo Elbląga. Bo meble z Warmii i Mazur to kolejny obiężyswiat.

Trudno na bazie takich sukcesów nie budować strategii rozwoju regionu. Kraina lasów, właśnie ze względu na dostęp do surowca i tradycję w branży, stała się zagłębiem meblarskim Europy. Usiane pojezierzami Warmia i Mazury w naturalny sposób ukształtowały umiejętność korzystania z tej wody, od wypoczynku nad nią po budowanie jachtów. Z kolei fenomen żywności to już składowa i tradycji kulinarnej, i czystego regionu. Bo przepis to jedno, ale nie ma to jak mieć dobry składnik. To podstawa szanującej się kuchni.

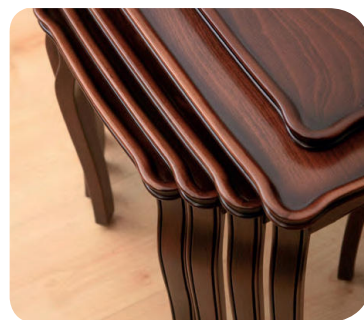
Województwo warmińsko-mazurskie na swoje inteligentne specjalizacje – które stymulować będą rozwój regionu – wybrało dziedziny już tu dobrze ugruntowane i wynikające z walorów krajo-brazowych regionu. To wspomniane: ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jako-

ści. Te specjalizacje wybrano po wieloetapowych konsultacjach z naukowcami, samorządowcami i przedstawicielami biznesu oraz powołanymi w tym celu zespołami roboczymi. Argumenty „za” to – prócz tradycji w tych branżach i bogatych zasobów naturalnych – dostęp do specjalistów oraz sieć szkolnictwa, która kształci kadry we wszystkich tych gałęziach przemysłu. Obraną strategię w 2013 roku zatwierdził samorząd województwa i była to poniekąd odpowiedź na zalecenia Komisji Europejskiej, wedle której każdy region Unii powinien określić obszary badawczo-rozwojowe i innowacyjne, w których ma szansę być liderem w kraju i za granicą. Posiadanie takich inteligentnych specjalizacji było warunkiem pozyskania pieniędzy właśnie na badania, rozwój i innowacje. Z puli środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020 Województwa Warmińsko-Mazurskiego Warmia i Mazury otrzymały aż 1,7 mld euro. W praktyce działalność gospodarcza objęta którąś z inteligentnych specjalizacji będzie miała uprzywilejowaną pozycję w pozyskiwaniu dotacji.

Zdrowie przez wodę

Termin „ekonomia wody” ma w tym kontekście szerokie znaczenie, bo wpisuje się tu praktycznie każda działalność gospodarcza powiązana z wodą: produkcja jachtów i łodzi, przemysł rolno-spożywczy, w tym hodowla ryb, zakwaterowanie oraz odnowa biologiczna, sporty wodne (niewykluczając wędkarstwa rekreacyjnego), transport wodny, budowa infrastruktury wodnej (kanałów, wałów przeciwpowodziowych), produkcja energii w oparciu o wodę

**Potrąfimy
korzystać
gospodarczo z jezior
i lasów jak żaden
inny region
w kraju.**

(w warmińsko-mazurskim funkcjonuje 10 proc. wodnych elektrowni kraju, a potencjał mamy przynajmniej trzykrotnie wyższy) czy produkcja urządzeń wykorzystujących duże zasoby wody.

Różnorodność tej dziedziny ma więc i rozwijać przedsiębiorczość oraz turystykę, i wspomagać sektor związany z ochroną środowiska.

O wyborze ekonomii wody na inteligentną specjalizację zdecydowało m.in. to, że 20 proc. powierzchni regionu stanowi właśnie woda. A przede wszystkim nie ma w Polsce drugiego województwa tak wyspecjalizowanego w działalności gospodarczej związanej z jeziorami i rzekami. Szlak Wielkich Jezior Mazurskich z ponad 70 portami i przystaniami oblegany jest przez żeglarzy nie tylko z kraju, ale i z zagranicy. Rozwój rekreacji nad wodą pociągnął za sobą rozkwit bazy turystycznej, w tym dynamiczny rozwój położonych nad jeziorami hoteli o wysokim standardzie. To z kolei nakreśliło zapotrzebowanie na wypoczynek. Wszak rekreacja z regeneracją stanowią idealne połączenie. A „zdrowie przez wodę” to łacińska maksyma „sanus per aquam”, co dzisiaj powszechnie znamy jako popularny skrót SPA.

Przez żołądek do serca

Lokalnych producentów żywności czy mnożące się restauracje, serwujące tradycyjne potrawy, można rozpatrywać przez pryzmat mody na zdrowe żywienie, choć samo słowo „moda” z zasady oznacza coś, co prędzej czy później przemija. Wysoką jakość żywności należy zatem postrzegać jako racjonalny wybór, który na stałe zadomowi się na naszych stołach. Trend zdrowego odżywiania, znaczenia żywności ekologicznej, uwzględniania diety w stylu życia związane są bowiem z jakością życia. Rośnie świadomość konsumencka, a zdrowa żywność z Warmii i Mazur jest jedną z naszych sztandarowych wizytówek. Certyfikowany znak przyznawany producentom i restauratorom „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle” to synonim jakości i pielęgnacji tradycji. Coraz większe zainteresowanie konsumentów zdrową żywnością wysokiej jakości potwierdzają cieszące się popularnością wszelkie kiermasze i festiwale kulinarne, organizowane w całym regionie.

Warmia i Mazury mają idealne rolnicze warunki i tradycje kulinarne, by z tego trendu skorzystać. W specjalizacji „żywność wysokiej jakości” przewidziano nie tylko produkcję i przetwórstwo spożywcze, produkcję i usługi na rzecz hodowli zwierząt, ale też produkcję maszyn dla branży rolniczej. Rozwój sektora żywieniowego stymulują specjalistyczne placówki naukowe oraz instytuty doświadczalne i badawcze, których efekty pracy wykorzystywane są przez firmy z całej Polski. To m.in. Instytut Rybactwa Śródlądowego i Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN, Centrum Badań i Rozwoju Mleczarstwa, Centrum Nutri-Bio-Chemiczne oraz Centrum Badań Żywności Naturalnej i Tradycyjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Meblujemy świat

Kolejną inteligentną specjalizację skupiają branże, dla których podstawowym surowcem jest drewno – od firm przetwórczych, po producentów mebli, stolarki oraz zajmujących się ich sprzedażą, projektowaniem, renowacją.

Ponieważ lasy stanowią jedną trzecią powierzchni Warmii i Mazur, meblarstwo i przemysł drzewny są w tym regionie sekto-

rem ugruntowanym jak żaden inny w naszym kraju. A i w Europie należymy do ścisłej czołówki – w produkcji mebli jako region odnotowujemy najwyższy wskaźnik koncentracji (w sektorze pracuje ponad 12,6 tys. osób w 1164 podmiotach). Pod względem produkcji arkuszy fornirowanych, sklejek, płyt laminowanych, wiórowych oraz desek jako region zajmujemy trzecie miejsce w Unii. Samo leśnictwo i pozyskiwanie drewna angażuje tu ponad 1,4 tys. firm (to siódma lokata w UE).

Meble lub części do mebli produkują i małe lokalne stolarnie czy tartaki, i duże firmy pracujące choćby dla koncernu IKEA (np. w Wielbarku pod Szczytnem). W regionie są przedsiębiorstwa sprzedające swoje produkty na cały świat, m.in. Szynaka Meble (Iława, Lubawa), Meble Wójcik (Elbląg), Dobromiejska Fabryka Mebli (Dobre Miasto). Produkty z Warmii i Mazur mają już swoją ugruntowaną opinię na rynkach zagranicznych. Cenowo wciąż są bardzo konkurencyjne, zaś jakością i dizajnem w niczym nie ustępują tym najbardziej renomowanym. Więc któż rozsądny wybrałby inaczej?

EN This is what we are good at

The sails which make Warmia and Masury boost their development, are focused on three areas: high quality food, wood and furniture, and water economics. We have a chance to be the leader not only in the country but also on foreign markets. How to advertise the best yacht in the world? Give it to captain Tomasz Cichocki from Olsztyn to sail around the world, solo, without calling at a port. The class of the machine which beats three oceans is as obvious as the fact that the earth is round.

At the world's largest food fairs in Berlin meats from Warmia and Mazury or dumplings with goose are creating such a sensation that contracts are being signed even with non-European partners. Certainly many of them keeps these contracts in cabinets produced in Warmia and Mazury, because our furniture is becoming more and more popular in the world.

It is difficult not to build a strategy on the basis of such successes. The Warmia and Mazury Voivodeship have lots of smart specializations that will stimulate the development of the region. Some businesses are already well established here and they result from the landscape values of the region - water, wood, furniture and high quality food. As part of the Regional Operational Programme for 2014-2020, Warmia and Mazury raised nearly 1.7 billion EUR, and the companies operating in the areas of smart specialisations will have a privileged position in obtaining grants. The land of forests, precisely because of the access of raw material and tradition in the industry, has become a furniture centre in Europe. Furniture is produced by both small, local companies and even large firms working for Ikea. The products of Warmia and Mazury already have an established opinion on foreign markets.

What is more, the lakelands of Warmia and Mazury naturally shaped the ability to use this water. The

economics of water is the production of yachts and boats, farming, food, fish, accommodation and wellness, water sports, water transport, construction of water infrastructure and energy production based on water. Poland does not have a second voivodeship that would be such a specialist in business related to lakes and rivers. The development of water recreation has made tourist facilities of high standard flourish in the whole region.

The phenomenon of food is already a component of both culinary tradition and clean region. More and more restaurants serve traditional dishes and local food producers rely on its high quality. Growing consumer awareness and healthy food from Warmia and Mazury constitute our flagship business cards. Certified marks awarded to producers and restaurateurs 'The Product of Warmia and Masury' or 'Culinary Heritage Warmia Masuria Powiśle' are synonymous with high quality and they maintain our tradition.

DE Darin liegen unsere Stärken

Es gibt drei Richtungen, die die Entwicklung von Ermland und Masuren bestimmen: Nahrungsmittel hochwertiger Qualität, Holz und Möbelindustrie sowie eine breit verstandene Wasserökonomie. Auf diesen Gebieten haben wir die Chance, Leader zu werden, sowohl in Polen als auch im Ausland.

Wie kann man z. B. die beste Jacht der Welt werben? Man sollte sie dem Kapitän Tomasz Cichocki aus Olsztyn für seine Segeltour rund um die Welt zur Verfügung stellen. Die Qualität eines Schiffs, das drei Ozeane überwindet, ist nicht anzuzweifeln.

Auf der Internationalen Grünen Woche in Berlin machten die Wurstarten und Piroggen mit Gänsefleisch Furore, sodass sogar Verträge mit Partnern außerhalb Europas abgeschlossen wurden.

Auf Basis der Erfolge plant die Region ihre Strategie. Die Woiwodschaft Ermland-Masuren wählte für ihre intelligente Spezialisierung etablierte und von den landschaftlichen Werten der Region profitierende Branchen – Wasserökonomie, Holz, Möbelindustrie sowie Nahrungsmittel hoher Qualität. Ermland und Masuren erhielten 2014-2020 im Rahmen des Operationellen Programms für regionale Entwicklung 1,7 Milliarden Euro. Praktisch gesehen werden Geschäftstätigkeiten, die eine intelligente Spezialisierung umfassen, eine privilegierte Position beim Erhalt von Subventionen genießen.

Die Wasserökonomie ist gerade für die Seenlandschaft von Ermland und Masuren besonders wichtig, da fast jede wirtschaftliche Tätigkeit mit dem Wasser verbunden ist: der Bau von Jachten und Booten, Ernährungs- und Agrarindustrie,

Fischzucht, Unterkünfte und Wellness, Wassersport, Wassertransport, Wasserinfrastruktur und Wasserenergie. Keine andere Woiwodschaft in Polen ist so gut in der mit den Seen und Flüssen verbundenen Wasserbewirtschaftung spezialisiert. Dies führte zu einer Entwicklung der touristischen Infrastruktur auf hohem Niveau. Das Phänomen der Lebensmittel und Speisen ist ein Zusammenspiel zwischen kulinarischer Tradition und Natur. Immer mehr Restaurants servieren traditionelle Gerichte, die lokalen Produzenten setzen auf die hohe Qualität ihrer Produkte. Gesunde Lebensmittel aus Ermland und Masuren sind das Markenzeichen unserer Region. Das Produzenten und Gastronomen verliehene Zertifikat Kulinarisches Erbe Ermland Masuren Powiśle ist ein Synonym für Qualität und Tradition.

UA Це те в чому ми найкращі

Вітрила, які сприяють розвитку Вармії та Мазури, зосереджені на трьох напрямках: високоякісна їжа, дерево та меблі, а також водне господарство. Ми маємо шанс бути лідером не лише в країні, а й на зовнішніх ринках. Як рекламувати найкращу яхту в світі? Віддайте її капітану Томашу Ціхоцькому з Ольштина, щоб він поплив навколо світу один, без заходу в порт. Клас яхти, яка минає три океани, настільки ж очевидний, як і той факт, що Земля кругла.

На найбільших у світі продовольчих ярмарках у Берліні вармінсько-мазурське м'ясо чи вареники з м'ясом гусака створюють такий фурор, що контракти підписують навіть з неєвропейськими партнерами. Безумовно, багато хто з них зберігає ці договори у шафах Вармінсько-Мазурського виробництва, адже наші меблі стають дедалі популярнішими у світі.

На основі таких успіхів важко не побудувати стратегію. Вармінсько-Мазурське воєводство має багато розумних спеціалізацій, які будуть

стимулювати розвиток регіону. Деякі бізнеси тут вже добре закріпилися і є результатом ландшафтних цінностей регіону - вода, дерево, меблі та високоякісні продукти харчування. У рамках Регіональної операційної програми на 2014-2020 рр. Вармінсько-Мазурський регіон залучив майже 1,7 млрд євро, а компанії, що працюють у сферах розумних спеціалізацій, матимуть привілейоване становище в отриманні грантів. Земля лісів, саме завдяки доступу сировини та традицій у промисловості, стала меблевим центром у Європі. Виробляють меблі як невеликі місцеві компанії, так і навіть великі фірми, що працюють для Ikea. Вармінсько-Мазурська продукція вже має усталену позицію на зовнішніх ринках.

Більше того, Вармінсько-Мазурські озера природним чином сформували можливість використання цієї води. Економіка води — це виробництво яхт і човнів, сільське господарство, продукти харчування, риба, проживання

та оздоровлення, водні види спорту, водний транспорт, будівництво водної інфраструктури та виробництво енергії на основі води. Польща не має другого воєводства, яке було б таким передовим фахівцем у бізнесі, пов'язаному з озерами та річками.

Розвиток водного відпочинку зумовив процвітання туристичних об'єктів високого рівня в усьому регіоні.

Феномен їжі вже є складовою як кулінарної традиції, так і чистого регіону.

Все більше ресторанів подають традиційні страви, а місцеві виробники покладаються на високу якість. Зростання обізнаності споживачів та здорове харчування Вармінсько-Мазурського регіону є нашими флагманськими візитними картками. Сертифіковані знаки для виробників і рестораторів «Продукт Вармії та Мазури» або «Кулінарна спадщина Вармії, Мазури і Повісле» є синонімом високої якості та підтримують наші традиції.

Moje miejsce na biznes

Warmia i Mazury mogą być płodną ziemią do prowadzenia działalności. Zwłaszcza jeśli ma się tak przygotowany grunt. Co sprzyja temu, że biznes tu rozkwita?

Można tu zdrowo żyć i czerpać z tego korzyści. Przyjezdni zdroszczą mieszkańcom Warmii i Mazur, że mieszkają w miejscu, do którego oni przyjeżdżają odpoczywać. Ale nasz region coraz częściej dostrzegają też i ci, którzy chcą tu funkcjonować biznesowo. Działania samorządu województwa warmińsko-mazurskiego skierowane są w stronę rozwoju i współpracy z inwestorami. Wraz z turystycznym wizerunkiem Warmii i Mazur umacniany jest więc wizerunek regionu sprzyjającego biznesowi. Wystarczy choćby spojrzeć na zmieniającą się infrastrukturę. Port Lotniczy Olsztyn-Mazury skomunikował nas ze światem jak nic wcześniej. Już są plany rozbudowy i poszerzenia usług na terenach przylotnikowych, ukierunkowując się chociażby na obsługę turystyki medycznej. Szybka komunikacja z Warmią i Mazurami to atut nie tylko dla branży turystycznej, ale i dla przedsiębiorczości – zachęta dla potencjalnych inwestorów, którzy chcieliby tutaj sprawnie rozwijać swój biznes. Pełnego tempa robót nabrały inwestycje drogowe ze sztandarową „siódmką” na czele, która stanowi główną oś tranzytową regionu – za chwilę w pełni ekspresową. Smaczkiem jest unikatowa na skalę inżynierii drogowej obwodnica Ostródy. By nie zubażać pięknego polodowcowego terenu, zdecydowano się na kosztowne mosty z najdłuższymi tego typu przęsłami w Europie. Sam Olsztyn posiada już obwodnicę, która drogą ekspresową łączy się z Warszawą.

Polska Strefa Inwestycji

Jest to instrument oferujący przedsiębiorcom ulgę podatkową na realizację nowych inwestycji, który ma znaczący wpływ na rozwój gospodarczy województwa warmińsko-mazurskiego. Dzięki możliwości realizacji inwestycji w dowolnym miejscu i zmniejszeniu wysokości wymaganych nakładów pomoc publiczna stała się bardziej dostępna dla małych i średnich firm z regionu. Uproszczenie regulacji spowodowało, że z oferty Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej korzysta coraz więcej lokalnych firm, z czego większość to małe i średnie przedsiębiorstwa. To, co zachęca przedsiębiorców do inwestowania w województwie warmińsko-mazurskim, to niewątpliwie najwyższa w skali kraju ulga podatkowa – do 70% wartości inwestycji za dużo i najdłuższy okres na jej wykorzystanie – do 15 lat. Od początku funkcjonowania Polskiej Strefy Inwestycji (od września 2018 r.) Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna wydała 102 decyzje o wsparciu. Przedsiębiorcy łącznie zadeklarowali zatrudnienie ponad 665 pracowników i ponad 1,9 mld zł nakładów (dane na dzień 17.02.2022 r.). Wśród nich są między innymi: Polyend sp. z o.o. – elektroniczny sprzęt muzyczny, OSI Food Solutions Poland sp. z o.o. – przetwórstwo mięsa drobiowego, PORTA KMI POLAND S.A. – produkcja skrzydeł i ościeżnic drzwiowych, MŁY-NOMAG Myszowska, Rezano sp.j. – produkcja mąki, DRAMIŃSKI S.A. – produkcja urządzeń diagnostycznych dla weterynarii.

Guzianka II to pierwsza śluza na Mazurach zbudowana przez Polaków. Powstała, jako wspólny projekt Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Gminy Mikołajki oraz Gminy Ryn.

Przedsiębiorstwo Browar Kormoran sp. z o.o. jest wielokrotnym beneficjentem Regionalnego Programu Operacyjnego. Dzięki około 5 mln zł dofinansowaniu było możliwe, m.in. wdrożenie innowacji produktowej w wyniku implementacji prac B+R w przedsiębiorstwie, dostosowanie procesu produkcyjnego i odtworzenie tradycyjnych walorów oferowanych produktów czy utworzenie działu badawczo-rozwojowego w firmie.

Wsparcie biznesu przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014–2020 w liczbach:

- **4 749** przedsiębiorstw otrzymało dofinansowanie z RPO, z czego wartość wkładu UE wyniosła **7 339 810 109,55 zł**
- z ośrodkami badawczymi współpracowały **33 przedsiębiorstwa**
- wsparto **17 instytucji** otoczenia biznesu w celu profesjonalizacji usług
- powstało **9 759 miejsc pracy**
- instrumentami finansowymi wsparto **1 225 przedsiębiorców** na kwotę **ponad 250,46 mln zł**. Kwota ta została wykorzystana przez mikro, małe i średnie firmy, które prowadzą działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Źródło: dane z systemu SL2014 według stanu na 30 września 2021 r. opracowane na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie oraz zatwierdzonych wniosków o płatność beneficjentów.

Ale wsparcie dla biznesu na Warmii i Mazurach to nie tylko kuszenie korzyściami finansowymi. Ważne jest zaplecze, które oferuje pomoc merytoryczną. Niosą je m.in. parki naukowo-technologiczne. Powstały one z potrzeby stworzenia nowatorskich rozwiązań, które powinny sprzyjać transferowi osiągnięć nauki i techniki ze sfery badawczo-rozwojowej do praktyki przemysłowej.

Gospodarka nakręcona siłą Funduszy Europejskich

Ostatnie lata przyczyniły się do wyraźnego rozwoju gospodarczego Warmii i Mazur. Dużą w tym zasługą Funduszy Europejskich, które miały istotny wpływ na kluczowe inwestycje w regionie. Kwota 1,728 mld euro, jaka w latach 2014–2020 dofinansowała tysiące lokalnych biznesów widoczna jest m.in. w rozwoju regionalnych firm, wzroście ich konkurencyjności czy utworzeniu nowych miejsc pracy. Dzięki środkom z Unii Europejskiej warmińsko-mazurskie firmy mogą konkurować nie tylko na rynku krajowym, ale również międzynarodowym. Innowacyjność, nowoczesność oraz wysoka jakość to synonimy wielu tutejszych biznesów.

Fundusze unijne mają wpływ na rozwój regionu we wszystkich właściwie obszarach. – I co najważniejsze, są inwestowane mądrze i efektywnie, o czym świadczy pełne zakontraktowanie środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014–2020 – mówi marszałek województwa warmińsko-mazurskiego Gustaw Marek Brzezina. – Na każdym kroku i w każdej dziedzinie widzimy, że region się

rozвивa, a katalizatorem postępu są właśnie fundusze unijne. Potwierdzają to badania wskazujące, że wpływ polityki spójności na rozwój gospodarczy w naszym regionie był najwyższy spośród wszystkich województw w kraju – dodaje marszałek Brzezina.

Siłą gospodarczą każdego regionu są przedsiębiorcy, dlatego w Regionalnym Programie Operacyjnym znaczną kwotę przeznaczono na ich rzecz. Jednak w latach 2014–2020 nie tylko biznes skorzystał z Funduszy Europejskich. Grono podmiotów z Warmii i Mazur, do których trafiły środki jest bardzo szerokie. Poza firmami są to również jednostki samorządu terytorialnego, podmioty lecznicze, szkoły, instytucje kultury, organizacje pozarządowe i szereg innych. Dzięki temu modernizowane i budowane są drogi, uruchamiane dodatkowe e-usługi, prowadzone są badania laboratoryjne, coraz więcej energii produkowanej jest z odnawialnych źródeł. Nasz region kojarzony jest przede wszystkim z turystyką i rekreacją, dlatego środki lokowane są w takie kluczowe inwestycje, jak chociażby przebudowa Hali Widowiskowo-Sportowej Urania w Olsztynie (dofinansowanie z RPO WiM 2014–2020 to ponad 116 mln zł), budowa Mazurskiej Pętli Rowerowej (dofinansowanie I etapu inwestycji zostało wsparte kwotą 42 mln zł z RPO) czy budowa śluzy Guzianka II (dofinansowanie z RPO szacowane jest na ponad 23 mln zł) nie powstałyby, gdyby nie Fundusze Europejskie.

W latach 2021–2027 do regionu trafi 1,731 mld euro z programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur.

Dzięki inwestycji dofinansowanej z RPO WiM 2014–2020 przedsiębiorstwo **DecorPlastics sp. z o.o.** z Działdowa mogło rozpocząć produkcję, która nie jest oferowana przez żadną z konkurencyjnych firm w Polsce. Dzięki temu pozycja DecorPlastics, jako lidera nowoczesnych rozwiązań w zdobnictwie opakowań szklanych dla produktów luksusowych, została umocniona nie tylko w regionie, ale i na świecie.

Firma Quercus sp. z o.o. pozyskała dofinansowanie z RPO WiM 2014–2020 na łączną kwotę ponad 9 mln zł. Dzięki Funduszom Europejskim było możliwe m.in. przygotowanie terenu inwestycyjnego, wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w firmie oraz zakup maszyn i sprzętu.

EN My place for business

Warmia and Mazury can be a fertile ground for business. Especially if the ground is so well prepared. What makes businesses here flourish? Newcomers envy the residents of Warmia and Mazury that they live in the place where they come to rest. But our region is becoming more and more popular with those who want to run businesses here. The actions of the local authorities in Warmia and Mazury are directed towards the development and cooperation with investors. The infrastructure of the region keeps changing. Our Olsztyn-Mazury Airport has communicated us with the world. It is a big asset not only for tourism, but also an incentive for potential investors who would like to develop their business right here. One of the major roads in the region – the road S7 will soon be fully express. Olsztyn with its new ring road will also be connected to Warsaw. The development of business in the region is also supported by two well-functioning Special Economic Zones, Warmia-Mazury and

Suwałki. They have areas that are attractive to businesses. But above all, a big magnet for businesses is the ability to get back up to 70% of your expenditures. In our region we have the biggest number of state grants for entrepreneurs and it is a strong argument to encourage investments in the region. Owing to the Zones such giants like Michelin, LG, Philips and IKEA developed here. Research and scientific facilities are a big support and a chance to cooperate with businesses. There are science and technology parks in Olsztyn, Elbląg and Ełk that provide entrepreneurs with the opportunity to use the infrastructure, professional consultancy services and assistance in obtaining funds. The University of Warmia and Mazury educates in 17 faculties and, by the way, it is the most beautiful campus in the country. This unit and a few private universities prepare the future personnel for the needs of industries operating here. The Center of Innovation and Technology Transfer which functions at the uni-

versity serves to use the intellectual and technical potential of universities as well as possible. It also helps to transfer the results of research and development work to the business sector. In Warmia and Mazury you will also find a dynamically developing sector of vocational education. Thanks to the European funding the process of cooperating between schools and entrepreneurs is strongly supported and directed to learning the practical skills necessary for specific jobs. The government of Warmia and Mazury is also promoting through competitions those employers and initiatives which are distinguished by the quality of their business. They try to reinforce the identification of the region and its brands through the promotion of regional products, services and events. Those entrepreneurs who meet the required criteria may represent them with the awarded sign 'The Product of Warmia and Mazury'. This is an important argument in shaping consumer patriotism.

DE Der Ort, wo ich Geschäfte führen möchte

Ermland und Masurien können ein günstiger Ort zur Ausübung einer wirtschaftlichen Tätigkeit sein. Warum entwickelt sich hier das Geschäft so gut? Die Zugereisten beneiden die Einwohner von Ermland und Masurien um ihren Wohnort. Auf unsere Region richten aber immer häufiger auch die Geschäftsleute ihre Aufmerksamkeit. Die Aktivitäten der Selbstverwaltung der Woiwodschaft Ermland-Masurien sind auf die Entwicklung und die Zusammenarbeit mit Investoren ausgerichtet. Die Infrastruktur der Region ändert sich. Der Flughafen Olsztyn-Masurien verbindet unsere Region mit der Welt, was nicht nur für die Touristenbranche günstig ist, sondern auch für potentielle Investoren, die hier ihre Geschäftsideen verwirklichen möchten. Die Haupttransitachse der Region wird bald vollständig eine Kraftfahrstraße sein. Olsztyn

mit seiner neuen Umgehungsstraße wird mit Warschau durch die Kraftfahrstraße verbunden. Die Polnische Investitionszone bietet für die Realisierung neuer, die wirtschaftliche Entwicklung der Woiwodschaft vorantreibender Investitionen viele Investitionsanreize, darunter Steuerfreistellungen bis zu 70 Prozent der getragenen Investitionsaufwendungen. Auf dem Gebiet der Sonderwirtschaftszone Ermland-Masurien sind derzeit zahlreiche Unternehmen tätig, wie z. B. Polyend (Musikanlagen), OSI Food Solutions Poland (Geflügelverarbeitung), PORTA KMI POLAND (Türflügel und -rahmen), MŁYNOMAG Myszowska, Rezanko (Mehlproduktion), DRAMIŃSKI (Diagnosegeräte für die Veterinärmedizin). Unterstützung bieten auch Technologieparks an, die für den Wissens- und Technologietransfer zwischen wissenschaftlichen Einrichtungen und Unternehmen eingerichtet wurden.

Dank der EU-Fördermittel können die Unternehmen in Ermland und Masurien nicht nur auf dem heimischen Markt, sondern auch international konkurrieren. Viele der hiesigen Unternehmen zeichnen sich aus durch Innovation, Modernität und hohe Qualität. In den Jahren 2014–2020 konnten aber nicht nur Unternehmen von den EU-Mitteln profitieren – sie wurden u. a. auch an Gebietskörperschaften, Schulen, Kultureinrichtungen und Nichtregierungsorganisationen vergeben, sodass es beispielsweise möglich ist, die Multifunktionsarena Urania in Olsztyn zu sanieren, Straßen zu bauen oder den Fahrradweg Mazurska Pętla Rowerowa quer durch Ermland und Masurien anzulegen. In den Jahren 2021–2027 erhält die Region aus dem Programm der europäischen Fördermittel 1,731 Mio. Euro.

UA Моє місце для бізнесу

Вармія та Мазури можуть стати благодатним ґрунтом для бізнесу. Особливо, якщо ґрунт так добре підготовлений. Що сприяє процвітання бізнесу тут? Приїзді заздрають мешканцям Вармії та Мазур, тому що вони живуть там, куди приїжджають відпочивати. Але наш регіон стає все більш популярним серед тих, хто хоче вести тут бізнес. Дії місцевої влади Вармії та Мазур спрямовані на розвиток та співпрацю з інвесторами. Інфраструктура регіону постійно змінюється. Наш аеропорт Ольштин-Мазури зв'язав нас зі світом. Це великий актив не тільки для туризму, але й стимул для потенційних інвесторів, які хотіли б розвинути свій бізнес саме тут. Одна з головних доріг регіону – дорога S7 незабаром стане повноцінною. Ольштин з його новою кільцевою дорогою також з'єднається з Варшавою. Розвиток бізнесу в регіоні також підтримується двома добре функціонуючими спеціальними економічними зонами, Вармінсько-Мазурською та Сувальською. Це зони, які

є привабливими для бізнесу. Але, перш за все, вони є великим магнітом для бізнесу, де існує можливість повернути до 70% ваших витрат. У нашому регіоні ми маємо найбільшу кількість державних грантів для підприємців, і це вагома аргументація для стимулювання інвестицій в регіоні. Завдяки Зонам тут розвивалися такі гіганти, як Michelin, LG, Philips та IKEA. Науково-дослідницька база – це велика підтримка і можливість співпраці з бізнесом. В містах Ольштин, Ельблонг та Елк діють науково-технологічні парки, які надають підприємцям можливість користуватися інфраструктурою, професійними консультаційними послугами та допомогою в отриманні коштів. Вармінсько-Мазурський університет навчає на 17 факультетах і, до речі, це найкрасивіший кампус країни. Цей підрозділ і кілька приватних університетів готують майбутні кадри для потреб діючих тут виробництв. Центр інновацій та трансферу технологій, який функціонує при університеті, служить максимально ефек-

тивному використанню інтелектуального та технічного потенціалу університетів. Це також сприяє передачі результатів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у бізнес-сектор. У Вармінсько-Мазурському регіоні ви також знайдете сектор професійної освіти, який динамічно розвивається. Завдяки європейському фінансуванню процес співпраці між навчальними закладами та підприємцями активно підтримується та спрямований на отримання практичних навичок, необхідних для виконання конкретних робіт. Уряд Вармінсько-Мазурського регіону також заохочує через конкурси тих роботодавців та ініціативи, які відрізняються якістю свого бізнесу. Вони намагаються посилити ідентифікацію регіону та його брендів шляхом просування регіональних продуктів, послуг та заходів. Підприємці, які відповідають необхідним критеріям, можуть представляти їх нагороді знаком «Продукт Вармії та Мазур». Це важливий аргумент у формуванні споживчого патріотизму.

Rzeczpospolita
Polska

Zdrowe życie, czysty zysk

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE)

W województwie warmińsko-mazurskim powstała w 2009 roku i aktualnie należy do struktur Departamentu Koordynacji Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Na Warmii i Mazurach obecnie działają 2 punkty: Główny Punkt Informacyjny w Olsztynie oraz Lokalny Punkt Informacyjny w Elblągu.

PIFE świadczy usługi informacyjne w odniesieniu do wszystkich programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności. Zakres usług Sieci jest bardzo szeroki. Pracownicy PIFE poinformują m.in. o możliwości uzyskania dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich, pomogą zakwalifikować pomysł na projekt do konkretnego priorytetu czy działania, wytłumaczą jak przygotować wniosek o wsparcie oraz jak realizować i prawidłowo rozliczyć projekt. Dla zainteresowanych udziałem w realizowanych przez innych beneficjentów projektach współfinansowanych ze środków europejskich, konsultanci poszukują aktualnych ofert i przedstawiają niezbędne informacje.

W celu dotarcia do jak największej grupy potencjalnych odbiorców środków unijnych, sieć PIFE organizuje Mobilne Punkty Informacyjne, które funkcjonują na zasadzie dyżurów zamiejscowych na terenie całego województwa. Dzięki wypracowanej współpracy z instytucjami lokalnymi m.in. Urzędami Gmin i Powiatów, PIFE organizuje nawet kilkanaście dyżurów miesięcznie. Konsultanci aktywnie uczestniczą również w wydarzeniach plenerowych i konferencjach organizowanych w województwie. Na stoisku informacyjno-promocyjnym udzielane są konsultacje i oferowane broszury informacyjne.

Dodatkowym wsparciem dla beneficjentów jest możliwość uczestnictwa w bezpłatnych spotkaniach informacyjnych, wykładach i szkoleniach. PIFE świadczy również usługę indywidualnej konsultacji u klienta. Jest ona dostępna dla klientów z niepełnosprawnością ruchową, a także w przypadku, gdy jest przeprowadzana dla kilku osób jednocześnie (np. pracowników jednostek samorządu terytorialnego, podopiecznych organizacji pozarządowych) oraz dla przedsiębiorców, którzy są na etapie przygotowywania lub rozliczania wniosku.

Pytania do punktu można kierować drogą telefoniczną, mailową, pocztą tradycyjną oraz w trakcie konsultacji bezpośredniej w punkcie informacyjnym. Wszystkie usługi świadczone przez pracowników PIFE są bezpłatne i nie obejmują wypełniania dokumentacji konkursowej. Punkty informacyjne funkcjonują w poniedziałki w godzinach 8.00–18.00, w pozostałe dni 7.30–15.30.

Dane teleadresowe oraz aktualne wydarzenia organizowane przez PIFE dostępne są na stronie:

funduszeuropejskie.gov.pl w zakładce **Punkty Informacyjne**.

EN

The Network of Information Points for European Funds (PIFE) in Warmia and Mazury was established in 2009 and is currently part of the structures of the Promotion Coordination Department of the Marshal's Office of Warmia and Mazury in Olsztyn. Currently there are 2 information points in Warmia and Mazury: main information point in Olsztyn, local information point in Elbląg.

DE

Informationsstelle für europäische Fonds (PIFE) wurde in Ermland und Masuren 2009 gegründet und gehört derzeit zu den Strukturen der Abteilung für Förderungs koordinierung des Marschallamtes von Ermland und Masuren in Olsztyn. Derzeit gibt es in Ermland und Masuren 2 Informationsstellen: die Hauptinformationsstelle in Olsztyn sowie die lokale Informationsstelle in Elbląg. Hier erhält man Informationen zu allen Programmen, die mit dem Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung, dem Europäischen Fonds für Soziales Unternehmertum oder dem Kohäsionsfonds finanziert werden. Auskünfte erhalten Sie telefonisch, per Mail, Post oder auch bei einem Besuch in unseren Informationspunkten. Öffnungszeiten: Mo 8.00–18.00, an den anderen Tagen 7.30–15.30.

UA

Мережа інформаційних пунктів Європейських фондів (пол. PIPE): у Вармінсько-Мазурському воєводстві була створена у 2009 році і наразі належить до структур Департаменту координації просування маршалковського управління Вармінсько-Мазурського воєводства в Ольштині. Наразі у Вармії та Мазурах працюють 2 пункти: Головний інформаційний пункт в місті Ольштин, Місцевий інформаційний пункт в місті Ельблонг.

Akcja Odkrywamy #GenWarmiiiMazur. Też możesz go mieć!

Czym jest #GenWarmiiiMazur? Dla każdego będzie to coś innego. Dla jednych otaczająca przyroda, dla innych zespół cech osobowych, dzięki którym mają chęć i odwagę do działania w regionie lub świecie.

„Odkrywamy #GenWarmiiiMazur” to akcja promująca Warmię i Mazury z udziałem znamienitych postaci związanych z regionem Warmii i Mazur, zarówno historycznych, jak i współczesnych. To osoby, które mają w sobie #GenWarmiiiMazur nie tylko dlatego, że stąd pochodzą, ale również takie, które odkryły ów gen w sobie. Zaprosiliśmy do udziału w akcji przedstawicieli branż należących do inteligentnych specjalizacji drewno, woda, żywność wysokiej jakości, a także innych dziedzin życia m.in. artystów, lekarzy, prawników, hotelarzy, restauratorów, sportowców. Pokazujemy również znane osobistości z Polski i świata, które zmieniły swoje życie i zamieszkały na Warmii

i Mazurach, tu pracują i żyją lub po prostu lubią tu spędzać czas. Przez pryzmat ludzi z #Gen(em)WarmiiiMazur, pokazujemy potencjał inwestycyjny województwa jako dbającego o środowisko, słynącego ze zdrowego życia, inwestycji w zielone technologie, najzdrowszej żywności oraz ekologicznego rolnictwa. Pokazujemy, że jest na świecie takie wyjątkowe miejsce, w którym można pracować, żyć i jednocześnie cieszyć się życiem oraz spełniać marzenia.

Akcji towarzyszy kreacja przedstawiająca postać Młodego Kopernika. Młody Kopernik, naszym zdaniem miał #GenWarmiiiMazur. Jako wszechstronnie wykształcony człowiek, matema-

MŁODY KOPERNIK

tyk, astronom, humanista, lekarz i prawnik powrócił do Polski ze studiów we Włoszech, aby... osiedlić się terenie teraźniejszej Warmii i Mazur. To tu pracował, tworzył, realizował pasje, sformułował też pierwszy zarys swojej teorii budowy świata tzw. „Komentarzyk o hipotezach ruchów niebieskich”, prowadził też liczne obserwacje nieba. Można więc pokusić się o stwierdzenie, że prawdopodobnie na Warmii i Mazurach i dzięki #Gen(owi)WarmiiMazur miały początek jego wielkie dzieła.

Autorem monochromatycznej współczesnej grafiki Młodego Kopernika jest znany warmiński artysta Robert Listwan. Twarz na obrazie jest tajemnicza. Daje to odbiorcom przestrzeń do in-

terpretacji i odkrywania. Sami dopowiadają do niego historię, utożsamiają się z bohaterem obrazu. Jest to dla nich inspiracja i impuls do działania. Każdy może zobaczyć w postaci Kopernika swoje odbicie i podobnie jak on poczuć magię #Gen(u)WarmiiMazur, która przyciąga do naszego regionu, jako miejsca dobrego życia, rozwijania się i tworzenia.

W oparciu o przesłanie towarzyszące powstaniu Młodego Kopernika pokazujemy „młodych duchem” mieszkańców regionu oraz osoby z nim związane, które tu żyjąc, zmieniają świat. Prowadzą z sukcesem innowacyjne przedsiębiorstwa, nie boją się wyzwań, wyróżniają się swoją energią i kreatywnością w Polsce i na świecie. Region Warmii i Mazur jest dla nich inspiracją i atutem – mają lub mogą mieć w sobie GEN WARMII i MAZUR. Ten sam, dzięki któremu Mikołaj Kopernik 467 lat wcześniej zmienił podstawy nauki i stał się najbardziej rozpoznawalnym mieszkańcem regionu. Kopernik przybył na Warmię w wieku 30 lat. Był młodym, wykształconym i pełnym pasji człowiekiem. Dziś na Warmii i Mazurach wciąż nie brakuje ludzi utalentowanych, doskonale wykształconych, którzy właśnie w tym regionie chcą budować swoje biznesy, kariery naukowe, realizować marzenia. Tu zdobywali wykształcenie lub wracają po latach, żeby dalej się rozwijać. Nieustannie szukamy „Młodych Koperników” i nieustannie ich znajdujemy, bo jest ich na Warmii i Mazurach bardzo wielu.

#GenWarmiiMazur towarzyszy nam w wypowiedziach naszych rozmówców, w realizowanych w celu promocji regionu materiałach filmowych, minireportażach i reklamach graficznych. Z dumą reprezentujemy nasz region w koszulkach z wizerunkiem „Młodego Kopernika”, a identyfikujących się z akcją z dnia na dzień przybywa, bo każdy, kto ma #GenWarmiiMazur, chce taką mieć, a my spełniamy to marzenie, więc nas dumnych z posiadania genu są już tysiące!

#GenWarmiiMazur

EN

„Discovering #GenWarmiiMazur” is a campaign promoting Warmia and Mazury with the participation of prominent figures connected with the region of Warmia and Mazury, both historical and contemporary. These are people who have the #GenWarmiiMazur in them not only because they come from here, but also those who discovered this gene in themselves. We invited representatives of the industries belonging to the smart specialization in wood, water, and high-quality food, as well as other areas of life such as artists, doctors, lawyers, hoteliers, restaurateurs, and athletes to participate in the campaign. We also show famous personalities from Poland and the world, who changed their lives and settled down in Warmia and Mazury, work and live here, or just like to spend time here.

Through the prism of the people with the gene of Warmia and Mazury, we show the investment potential of the province as caring for the environment, famous for healthy living, investments in green technologies, the healthiest food, and eco-friendly agriculture. We show that there is a unique place in the world where you can work, live, enjoy life, and make your dreams come true.

DE

„Das Entdecken von #GenWarmiiMazur” ist eine Kampagne zur Förderung von Ermland und Masurien, an der prominente Persönlichkeiten aus der Geschichte und der Gegenwart der Region Ermland und Masurien teilnehmen. Das sind Menschen, die das #GenWarmiaMazur in sich tragen, nicht nur weil sie von hier kommen, sondern auch deshalb, weil sie dieses Gen in sich entdeckt haben. Wir haben zur Teilnahme an der Kampagne Vertreter von Branchen eingeladen, die zur intelligenten Spezialisierung Holz, Wasser, hochwertige Lebensmittel gehören, die aber auch aus anderen Bereichen kommen: u. a. Künstler, Ärzte, Rechtsanwälte, Hoteliers, Gastronomen und Sportler. Wir zeigen auch berühmte Persönlichkeiten aus Polen und der Welt, die ihr Leben geändert haben und sich in Ermland und Masurien niedergelassen haben, hier arbeiten und leben oder einfach nur gern ihre Zeit hier verbringen. Durch das Prisma der Menschen mit dem #GenWarmiaMazur zeigen wir das Investitionspotenzial der Woiwodschaft als eine umweltfreundliche Region, die bekannt ist für die gesunde Lebensweise, Investitionen in grüne Technologien, die gesündesten Lebensmittel und umweltfreundliche Landwirtschaft. Wir möchten zeigen, dass es solch einen einzigartigen Ort auf der Welt gibt, an dem man arbeiten, leben, aber gleichzeitig auch sein Leben genießen und seine Träume verwirklichen kann.

UA

«Відкриваємо #ГенВарміїМазур» – це акція пропагування Вармії та Мазур за участю видатних діячів, як історичних, так і сучасних, пов'язаних з Вармінсько-Мазурським регіоном. Це не тільки люди, у яких є #ГенВарміїМазур тому, що вони звідси, а й ті, хто відкрив цей ген у собі. Ми запросили представників галузей, що належать до «смарт» спеціалізацій: деревообробка, вода, якісне харчування, а також інших сфер життя, в т.ч. художників, лікарів, юристів, готельєрів, рестораторів, спортсменів. Ми також показуємо відомих особистостей з Польщі та світу, які змінили своє життя і живуть у Вармії та Мазурах, працюють і живуть тут, або просто люблять проводити час в цьому місці.

Через призму людей з #Ген(ом)ВарміїМазур ми показуємо інвестиційний потенціал воєводства як такого, що dbає про довкілля, славиться здоровим життям, інвестиціями в зелені технології, найздоровішою їжею та екологічним сільським господарством. Ми показуємо, що у світі є таке унікальне місце, де можна працювати, жити і водночас насолоджуватися життям і здійснювати свої мрії.

Rewolucja na niebie i ziemi

Dzieje Warmii i Mazur – burzliwe, fascynujące, pełne zwrotów akcji, wielokulturowych zmagañ. Jak streścić je w pigułce? Niech chociaż cząstkę tej historii opowiedzą znani mieszkańcy. Bo dzięki nim o tej niezwykłej krainie usłyszał świat...

The revolution in the world and in heaven

EN

The history of Warmia and Mazury - turbulent, fascinating, full of twists, turns and multicultural struggles. How to summarise it in a nutshell? Let the inhabitants tell at least part of the story. Because it is thanks to them that the world has heard of this extraordinary land.

Revolution am Himmel und auf der Erde

DE

Die Geschichte von Ermland und Masuren war stürmisch und faszinierend. Wie könnte man sie kurz zusammenfassen? Lassen wir einen Teil der Geschichte die einst hier lebenden bekannten Personen erzählen. Dank ihnen ist dieses außergewöhnliche Land bekannt geworden...

Револуція на небі та на землі

UA

Історія Вармії та Мазур – бурхлива, захоплююча, сповнена несподіваних поворотів, полікультурної боротьби. Як описати її коротко? Нехай відомі мешканці розкажуть хоча б частину цієї історії. Бо завдяки їм світ почув про цю надзвичайну землю...

Święty Wojciech

Pochodzący z Czech duchowny dotarł do ziemi Prusów z misją chrystianizacji tutejszych plemion pogańskich. W okolicy jeziora Drużno został zabity, ciało odcięto głowę i nabitą ją na pał. Bolesław Chrobry wykupił je i pochował w Gnieźnie. Śmierć Wojciecha w czasie misji ewangelizacyjnej zorganizowanej przez Bolesława przydała polskiemu księciu prestiżu w oczach zachodnich chrześcijan i przyciągnęła innych władców na ziemię pruskie.

He was born into a noble Czech family. Later, as a priest, he came to the land of the Prussians with the mission of Christianisation of the local pagan tribes. He was killed near Drużno Lake, his head was cut off and his head was impaled. Boleslaw I the Brave ransomed his body and buried in Gniezno. His death at the time of the evangelising mission organized by Boleslaw was handy to the Polish prince's prestige in the eyes of western Christians and attracted other rulers to the lands of Prussia.

Der aus Böhmen stammende Geistliche kam nach Preußen, um die einheimischen heidnischen Stämme zu christianisieren. Er wurde in der Nähe des Sees Drużno getötet – er wurde enthauptet, sein Kopf wurde gepfählt. Boleslaw Chrobry begrub ihn später in Gniezno.

Священник із Чехії прибув на землю Пруссії з місією християнізації місцевих язичницьких племен. В районі озера Друзно його вбили, голову відрізали та поставили на палю. Болеслав Хоробрий купив її і поховав у Гнезно. Смерть Войцеха під час евангелізаційної місії, організованої Болеславом, надала польському князю престижу в очах західних християн і привернула до Пруссії інших правителів.

Henryk Sorbom

Pochodził z Elbląga, studiował w Pradze i zanim został biskupem warmińskim, był sekretarzem czeskiego króla i cesarza rzymskiego Karola IV. Zdobył rozgłos jako mecenas, dbał o rozwój wiary, nauki i sztuki w diecezji, na swój dwór ściągnął znanych w Europie uczonych. Dokończył budowę zamku lidzbarskiego, reszelskiego, katedry fromborskiej. Współpracował z Krzyżakami, łagodził konflikty. Otrzymał tytuł księcia Cesarstwa Rzymskiego.

He came from Elbląg, studied in Prague and before he became the bishop of Warmia, he was the secretary of Czech King and Roman Emperor Charles IV. He became famous as a patron, took care of the development of faith, science and art in his diocese, his court attracted well-known scholars from Europe. He finished the construction of the castles in Lidzbark, Reszel and the cathedral in Frombork. He cooperated with the Teutonic Knights, easing conflicts. He received the title of the Prince of the Roman Empire.

Er stammt aus Elbląg, studierte in Prag. Bevor er der Bischof von Ermland wurde, war er als Sekretär des böhmischen Königs und des römischen Kaisers Karl IV. tätig. Er trug zur Entfaltung von Glaube, Wissenschaft und Kunst bei. Henryk Sorbom beendete den Bau der Schlösser in Lidzbark und Reszel sowie des Doms in Frombork. Er war auch Fürst des Römischen Kaisertums.

Він був з міста Ельблонг, навчався в Празі, до того, як стати єпископом Вармії, був секретарем чеського короля та римського імператора Карла IV. Здобув славу мецената, дбав про розвиток віри, науки і мистецтва в єпархії, запрошував до свого двору вчених, відомих у Європі. Завершив будівництво замку Лідзбарк і Решель, а також Фромборкського собору. Співпрацював з Тевтонським орденом і пом'якшував конфлікти. Йому було присвоєно титул князя Римської імперії.

1340–1401

Mikołaj Kopernik

Wybitny astronom, lekarz, matematyk, ekonomista, prawnik. Jego dzieło „De revolutionibus orbium coelestium” wywołało jedną z najważniejszych rewolucji naukowych od czasów starożytnych. W 1504 roku trafił do Lidzbarka Warmińskiego na dwór swojego wuja, wpływowego biskupa warmińskiego, doradcy polskich królów, w 1510 roku we Fromborku został kanclerzem kapituły warmińskiej. Przez prawie pięć lat, jako administrator jej dóbr, mieszkał na zamku w Olsztynie.

He was an eminent astronomer, physician, mathematician, economist and lawyer. His work 'De Revolutionibus Orbium Coelestium' provoked one of the most important scientific revolutions since ancient times. In 1504 he went to Lidzbark Warmiński to the court of the influential bishop of Warmia, an advisor of Polish kings, in 1510 in Frombork Copernicus became Chancellor of the Warmia Chapter. For seven years he was also the administrator of the property and lived in the castle in Olsztyn.

Kopernikus war ein hervorragender Astronom, Arzt, Mathematiker und Jurist. Sein Werk De revolutionibus orbium coelestium revolutionierte das bis dahin vorherrschende geozentrische Weltbild. Im Jahre 1504 kam er nach Lidzbark Warmiński, 1510 wurde er in Frombork zum Kanzler des ermländischen Domkapitels gewählt. Fast 5 Jahre lang lebte er im Schloss in Olsztyn.

Видатний астроном, лікар, математик, економіст, юрист. Його праця «Про обертання небесних сфер» викликала одну з найважливіших наукових революцій з найдавніших часів. У 1504 р. поїхав до Лідзбарка-Вармінського до двору свого дядька, впливового вармінського єпископа, радника польських королів, у 1510 р. у місті Фромборк став канцлером вармінського капітулу. Майже п'ять років, як адміністратор його маєтків, жив у замку в Ольштині.

1473–1543

Stanisław Hozjusz

Wybitna postać „złotego wieku”, biskup i pierwszy kardynał warmiński, pisarz teologiczny. Otwierał szkoły i fundował stypendia. W 1565 roku sprowadził jezuitów, a w Braniewie powstało Collegium Hosianum, kształcąca młodzież z całej Europy. Przyczynił się do unii wszystkich ziem polskich. Współpracował z Marcinem Kromerem, biskupem warmińskim, historykiem i kronikarzem, którego dzieło „Polska” spopularyzowało nasz kraj w XVI-wiecznej Europie.

He was an outstanding figure of the 'golden age', the bishop and the first cardinal of Warmia, also a theological writer. He opened schools and funded scholarships. In 1565, he brought Jesuits and founded the Collegium Hosianum in Braniewo to educate young people from all over Europe. He contributed to the union of all Polish lands. He cooperated with Marcin Kromer, the bishop of Warmia, a historian and a chronicler, whose work popularised our country in the sixteenth century in Europe.

Bedeutende Persönlichkeit des goldenen Zeitalters, Bischof und der erste Ermland-Kardinal, theologischer Schriftsteller. Er gründete Schulen und vergab Stipendien. 1565 holte er die Jesuiten in das Gebiet und in Braniewo entstand das Collegium Hosianum, das eine Ausbildungsstätte der Jugend aus ganz Europa war. Er arbeitete mit dem ermländischen Bischof Marcin Kromer zusammen, durch dessen Werk „Polen“ das Land im Europa des 16. Jh. bekannt wurde.

Видатний діяч «золотого віку», єпископ і перший кардинал Вармінський, письменник-богослов. Він відкривав школи та фінансував стипендії. У 1565 році він привів на ці землі єзуїтів, і в Браневі було засновано Collegium Hosianum, де проводилося навчання молоді з усієї Європи. Сприяв об'єднанню всіх польських земель. Співпрацював з Марціном Кромером, єпископом Вармінським, істориком і літописцем, чия праця «Польща» популяризувала нашу країну в Європі 16 століття.

1504–1579

Immanuel Kant

Autor maksymy: „Niebo gwiazdzone nade mną i prawo moralne we mnie”. Filozof oświeceniowy związany z Królewcem, poddawał przeglądowi i krytycznej ocenie osiągnięcia nauki. Miał wielki wpływ na myśl zachodnią. Kantyzm dał początek ruchowi filozoficznemu o nazwie idealizm niemiecki. Choć rodzinny Królewiec został w 1945 roku doszczętnie zniszczony i zaanektowany przez Związek Radziecki, grobowiec wielkiego filozofa oszczędzono.

He is famous for these words: 'The starry sky above me and the moral law within me'. Kant was an Enlightenment philosopher associated with Königsberg. Today he is considered to be the central figure of modern philosophy. He had a great influence on the western thought. Kantianism gave birth to another philosophical movement - German idealism. Although Königsberg was completely destroyed and annexed by the Soviet Union in 1945, the tomb of the great philosopher was spared.

Autor der Maxime *Der bestirnte Himmel über mir und das moralische Gesetz in mir*. Er war Philosoph der Aufklärung und lebte in Königsberg. Seine Werke kennzeichneten einen Wendepunkt in der Philosophiegeschichte und den Beginn der modernen Philosophie. Obwohl Königsberg 1945 völlig zerstört wurde, ist das Grabmal von Kant verschont geblieben.

Автор сентенції: «Зоряне небо наді мною та моральний закон у мені». Філософ Просвітництва, пов'язаний з Крoлевцем, розглянув і критично оцінив досягнення науки. Він мав великий вплив на західну думку. Кантизм породив філософський рух під назвою німецький ідеалізм. Хоча рідне місто Крoлевець було повністю знищено та анексовано Радянським Союзом у 1945 році, могила великого філософа врятували.

1724–1804

Ignacy Krasicki

Biskup warmiński, arcybiskup gnieźnieński, poeta, prozaik i publicysta był jednym z głównych przedstawicieli polskiego oświecenia. Dzięki jego staraniom zamek w Lidzbarku Warmińskim stał się ośrodkiem nauki, kultury i sztuki znanym poza krajem. Wydał „Zbiór potrzebniejszych wiadomości”, drugą polską encyklopedię powszechną. Jest autorem dzieła uznawanego za pierwszą polską powieść – „Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki”.

He was the bishop of Warmia, the archbishop of Gniezno, a poet, a novelist, a journalist and one of the main representatives of the Polish Enlightenment. Thanks to his efforts, the castle in Lidzbark became the centre of science, culture and art known outside the country. He issued the second Polish common encyclopedia. He is the author of a work considered to be the first Polish novel – 'The Adventures of Nicholas Experience'.

Ermländischer Bischof, Dichter, Prosaschriftsteller, einer der wichtigsten Vertreter der polnischen Aufklärung. Durch ihn wurde das Schloss in Lidzbark Warmiński zu einem auch im Ausland bekannten Zentrum von Wissenschaft, Kultur und Kunst. Sein Werk Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki gilt als der erste polnische Roman.

Вармінський єпископ, архієпископ Гнезненський, поет, прозаїк і журналіст, був одним із головних представників польського Просвітництва. Завдяки його зусиллям замок у Лідзбарку-Вармінському став центром науки, культури та мистецтва, відомим за межами країни. Видав «Збірник потрібних новин», другу польську універсальну енциклопедію. Він є автором твору, який вважається першим польським романом - «Пригоди Миколая Досвідчинського».

1735–1801

Georg Jacob Steenke

Inżynier z Królewca, opracował w Elblągu projekt połączenia jezior Pojezierza Iławskiego i budowy Kanału Elbląskiego, dzięki któremu statki mogą pokonać 100-metrową różnicę poziomów wody pomiędzy akwenami. Inspiracją były doświadczenia z podróży, m.in. do Stanów Zjednoczonych, gdzie w New Jersey analizował rozwiązania Kanału Morrisa z 23 pochylkami. Po powrocie przekonał cesarza Fryderyka Wilhelma II do swojego projektu.

He was an engineer from Königsberg, who designed the Elbląg Canal which connected territories with about 100 yards differences in heights by putting ships on carriage carts on tracks and using pulley wheels and cables to have the ships glide up the hills. He was inspired by his travels, among others, to the United States, where in New Jersey he saw the Morris Canal with 23 ramps. After returning he persuaded Emperor Frederick William II to

Ingenieur aus Königsberg, der sich mit der Planung des Oberländischen Kanals befasste. Während seiner Reise in die Vereinigten Staaten ließ er sich vom Morris Kanal mit seinen 23 schiefen Ebenen in New Jersey inspirieren. Nach der Rückkehr überzeugte er Kaiser Friedrich Wilhelm II. von seinem Projekt.

Інженер з Крoлевця розробив в місті Ельблонг проект з'єднання озер Ілавського поозер'я та будівництва Ельблонзького каналу, завдяки якому кораблі можуть долати 100-метрову різницю в рівнях води між водоймищами. Натхнення було з досвіду подорожей, в т.ч. до Сполучених Штатів, де в Нью-Джерсі він аналізував рішення каналу Морріса з 23 схилами. Після повернення він переконав імператора Фрідріха Вільгельма II до свого проекту.

1801–1884

Gustaw Gizewiusz

Działacz społeczno-narodowy i polityczny, walczył z germanizacją, bronił języka i kultury polskiej na Mazurach, współpracował z patriotami w innych częściach ziem polskich, w Czechach, na Łużycach. W 1841 roku z Krzysztofem Mrongowiuszem stworzył memoriał domagający się uznania języka polskiego na Mazurach, który doręczył królowi Fryderykowi Wilhelmowi IV. W 1946 roku upamiętniono jego działalność, zmieniając nazwę miasta Lec na Giżycko.

He was a social and political activist, he fought Germanisation and defended the Polish language and culture in Mazury. He worked with patriots in other parts of the Polish lands and in the Czech Republic in Lusatia. In 1841 together with Krzysztof Mrongowiusz he created a memorandum demanding the recognition of the Polish language in Mazury, and presented it to king Frederick William IV. In 1946, his work was commemorated by changing the name of the city Lec to Giżycko.

Gesellschaftlich-politischer Aktivist in Masuren. Er kämpfte gegen die Germanisierung, verteidigte polnische Sprache und Kultur. Zusammen mit Krzysztof Mrongowiusz schrieb er ein Memorandum, in dem er sich für die Erhaltung der polnischen Sprache in Masuren einsetzte und übergab dieses dem König Friedrich Wilhelm IV. Zu Ehren von Gizewiusz wurde die Stadt Lötzen 1946 in Giżycko umbenannt.

Громадсько-національний і політичний діяч, він боровся проти германізації, захищав польську мову і культуру на Мазурах, співпрацював з патріотами в інших частинах Польщі, в Чехії та в Лужиці. У 1841 році разом із Кшиштофом Мронговішем він створив меморіал з вимогою визнання польської мови в Мазурах, який передав королю Фрідріху Вільгельму IV. У 1946 році вшанували його діяльність, змінивши назву міста Лець на Гіжицько.

1810–1848

Emil Adolf von Behring

Bakteriolog, uważany za twórcę immunologii, urodził się w Ławicach pod Ławą. Był m.in. asystentem Roberta Kocha, a od 1895 roku profesorem uniwersytetu w Halle oraz Instytutu Terapii Doświadczalnej w Marburgu. Z Japończykiem Shibasaburō Kitasato opracował surowice antytoksyczne przeciwbłonicze i przeciwżółcowe. Za prace nad seroterapią i zastosowanie jej w walce z błonicą został laureatem pierwszej Nagrody Nobla z medycyny w 1901 roku.

He was a bacteriologist who is considered to be the founder of immunology. He was born in Hansdorf (now Ławice) close to Ława. He was the assistant of Robert Koch, and since 1895 professor at the University of Halle and the Institute of Experimental Therapy in Marburg. He also worked with Kitasato Shibasaburō from Japan and finally he developed serum therapies. For his work on the antitoxin and its use in the fight against diphtheria, he was awarded the first Nobel Prize in Physiology and Medicine in 1901.

Bakteriologe, der als Erfinder der Immunologie gilt. Emil Adolf von Behring wurde in Ławice bei Ława geboren. Er arbeitete als Assistent von Robert Koch, war Professor an der Universität Halle und Direktor des Hygienischen Instituts in Marburg. Mit dem Japaner Shibasaburo Kitasato erfand Emil Adolf von Behring das Diphtherie- und Tetanusheiserum. Im Jahr 1901 wurde Behring mit dem ersten Nobelpreis für Medizin ausgezeichnet.

Бактеріолог, який вважається засновником імунології, народився в Лавіцях поблизу Лави. Він був, серед іншого, асистентом Роберта Коха, а з 1895 року професором Університету Галле та Інституту експериментальної терапії в Марбурзі. Разом з японцем Сібасабуро Кітасато розробив протидифтерійні та протиправцеві антитоксичні сироватки. За роботу з серотерапії та її використання в боротьбі з дифтерією він був удостоєний першої Нобелівської премії з медицини в 1901 році.

1854–1917

Feliks Nowowiejski

Pochodzący z Barczewa kompozytor, dyrygent, pedagog, organista-wirtuoz, szambelan papieski. Nagrodzony w Londynie za kompozycję „Pod sztandarem pokoju”, koncertował w kraju i za granicą, brał udział w życiu społecznym. W 1910 roku w Krakowie, w 500. rocznicę bitwy pod Grunwaldem, chóry pod jego batutą zaśpiewały po raz pierwszy „Rotę” Marii Konopnickiej do muzyki kompozytora. Od tej pory stała się hymnem wszystkich walk narodo-wo-wyzwoleńczych.

He came from Barczewo and was a renowned composer, conductor, teacher, organist-virtuoso, and a papal chamberlain. He was awarded in London for his composition 'Under the banner of peace', he toured the country and actively participated in social life. In 1910 in Cracow, during the 500th anniversary of the Battle of Grunwald choirs for the first time sang Konopnicka's 'Rota' under his baton to his music. Since that time, it has been the anthem of fighting for freedom.

Nowowiejski war Komponist, Dirigent, Organist, Musiklehrer und Päpstlicher Kammerherr. Er wurde in London für sein Werk *Unter dem Banner des Friedens* ausgezeichnet. Er gab Konzerte in Polen und im Ausland. Im Jahr 1910 versammelten sich zum 500. Jahrestag der Schlacht bei Tannenberg die Krakauer und stimmten unter Nowowiejskis Leitung Maria Konopnickas Rota an, ein Gedicht gegen die Germanisierung der Polen, das Nowowiejski vertont hatte.

Композитор, диригент, педагог, органіст-віртуоз, папський камергер з Барчева. Його нагородили в Лондоні за композицію «Під прапором миру», концертував у Польщі та за кордоном, брав участь у громадському житті. У 1910 році в Кракові, на 500-річчя Грюнвальдської битви, хори під його диригентією вперше заспівали «Роту» Марії Конопницької на музику композитора. Відтоді твір став гімном національно-визвольної боротьби.

1877–1946

Erich Mendelsohn

Pochodzący z Olsztyna architekt, autor projektu domu przedpogrzebowego przy kirkucie, obserwatorium astronomicznego „Wieża Einsteina” w Poczdamie i fabryki kapeluszy w Luckenwalde. Przed wojną wyemigrował do Anglii, dla Chaima Weizmanna, prezydenta Izraela, wykonał serię projektów w Palestynie. Od 1941 roku mieszkał w USA. Ma na koncie m.in. projekty domów handlowych w Norymberdze, Berlinie, Stuttgarcie, Wrocławiu oraz szpital rządowy w Hajfie.

He was an architect born in Olsztyn. His famous designs include a funeral home at the Jewish cemetery, an astronomical observatory, 'Einstein Tower' in Potsdam and a hat factory in Luckenwalde. Before the war he emigrated to England and he designed a lot for President Chaim Weizmann in Palestine. Since 1941 he lived in the United States. He designed, among many other, departments stores in Nuremberg, Berlin, Stuttgart, Wrocław, and a government hospital in Haifa.

Ein in Olsztyn geborener bedeutender Architekt. Zu seinen Entwürfen gehören das Bestattungshaus auf dem jüdischen Friedhof in Olsztyn, der Einsteinurm in Potsdam und die Hutfabrik in Luckenwalde. Vor dem Krieg emigrierte er nach England. Für den Präsidenten von Israel Chaim Weizmann fertigte er eine Reihe von Projekten in Palästina an. Ab 1941 lebte Mendelsohn in den USA. Er ist Autor der Projekte von Kaufhäusern in Nürnberg, Berlin, Stuttgart und Wrocław sowie von dem Regierungskrankenhaus in Haifa.

Архітектор з Ольштина, автор проекту похоронного бюро на єврейському кладовищі, астрономічної обсерваторії «Вежа Ейнштейна» в Потсдамі та фабрики капелюхів у Люкенвальде. Перед війною він емігрував до Англії, для президента Ізраїлю Хаїма Вейцмана здійснив низку проектів у Палестині. З 1941 року жив у США. Має в списку досягнень, серед іншого, проекти для універсів у Нюрнберзі, Берліні, Штутгарті, Вроцлаві та урядової лікарні в Хайфі.

1887–1953

Maria Zientara-Malewska

Poetka, nauczycielka i działaczka warmińska, w latach 20. organizowała koła Kobiet Polek i Związku Towarzystw Młodzieży w Prusach Wschodnich. We wrześniu 1939 roku aresztowana przez hitlerowców, wywieziona do obozu Ravensbrück. Po wojnie pracowała w Wydziale Oświaty Pełnomocnika Rządu na Okręg Mazurski. Jej wiersze w latach międzywojennych były drukowane w większości czasopism polskich w Niemczech. Po 1945 wydano jej 20 książek.

She was a poet, a teacher and an activist in the 1920s in Warmia, she organized clubs for Polish women and the Union of Youth Associations in East Prussia. In September 1939, she was arrested by the Nazis and deported to a camp in Ravensbrück. After the war she worked in the Department of Education of the Government Plenipotentiary for the District of Mazury. Her poems in the interwar years were printed in the majority of Polish periodicals in Germany. Her 20 books were published after 1945.

Dichterin, Lehrerin und Ermland-Aktivistin. In den 20er Jahren organisierte sie Kreise der Polnischen Frauen und Jugendkreise in Ostpreußen. Im September 1939 wurde sie festgenommen und ins Konzentrationslager in Ravensbrück gebracht. Nach dem Krieg arbeitete sie im Bildungswesen in Masuren. Ihre Gedichte wurden in der Zwischenkriegszeit in polnischen Zeitschriften in Deutschland veröffentlicht. Nach dem Krieg wurden 20 Bücher von Zientara-Malewska herausgegeben.

Поетеса, педагог і діячка з Вармії, у 1920-х вона організувала польські жіночі клуби та Союз молодіжних товариств у Східній Пруссії. У вересні 1939 року вона була заарештована нацистами і доставлена до табору Равенсбрюк. Після війни працювала в Управлінні освіти Урядового уповноваженого в Мазурському окрузі. У міжвоєнний період її вірші друкувалися в більшості польських журналів Німеччини. Після 1945 року вийшло 20 книг.

1894–1984

Konstanty Ildefons Gałczyński

Poeta i tłumacz, w 1950 roku przyjechał do leśniczówki w Praniu nad Jeziorem Nidzkim i został jej częstym gościem. Plany przeprowadzki na stałe przerwała śmierć poety. Na Mazurach powstało wiele jego utworów, m.in. „Kronika Olsztyńska”, „Niobe”, „Wit Stwosz”, „Chryzostoma Bulwiewicia podróż do Ciemnogrodu”, „Pieśni”, „Ezop świeżo malowany”, „Ojczyzna”. W 1980 roku w Praniu utworzono Muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego.

He was a poet and a translator. In 1950 he came to the forester's lodge in Pranie at Nidzkie Lake and became a regular guest. His plans of moving there were broken by his death. In Mazury, Gałczyński created a number of works including 'Olsztyńska Chronicle', 'Niobe', 'Wit Stwosz' and 'Songs'. In 1980, the Museum of Konstanty Ildefons Gałczyński was opened in Pranie.

Dichter und Dolmetscher. 1950 kam er zum ersten Mal ins Forsthaus Pranie am Nidzkie-See, wo er auch später noch oft zu Gast war. In Masuren schrieb er viele seiner Werke. 1980 entstand in Pranie das Museum von Konstanty Ildefons Gałczyński.

Поет і перекладач, у 1950 році він приїхав до хатинки лісничого в Пране на озері Нідзке і став його частим гостем. Плани переїзду назавжди перервала смерть поета. Багато його творів написано на Мазурах, в т.ч. «Ольштинський літопис», «Ніоба», «Віт Ствош», «Фарландія, або Подорож до Темнограду», «Пісні», «Езоп щойно намальований», «Батьківщина». У 1980 році в Пране було створено музей Константа Ільдефонса Галчинського.

1905–1953

Aleksander Sewruk

Pierwszą rolę aktora był Papkin w „Zemście” w teatrze obozowym w Działdowie w 1940 roku. Po wyzwoleniu występował w teatrze rewiowym Polskiej Dywizji Pancerniej w Niemczech. W 1947 roku wrócił do kraju i debiutował w „Fantazym” w olsztyńskim teatrze. W 1957 roku został jego dyrektorem i kierował nim przez 12 lat. Wystąpił w 30 filmach i serialach, m.in. „Popiół i diament”, „Czterej pancerni i pies”, „Stawka większa niż życie”, „Czterdziestolatek”.

The first role of this actor was Papkin in 'Revenge' in the camp theatre in Działdowo in 1940. After the war he performed at the revue theatre of Polish Armoured Division in Germany. In 1947 he returned to Poland and made his debut in 'Fantazy' in the theatre in Olsztyn. In 1957, he became its director and he managed it for 12 years. He appeared in 30 films and television series, including 'Ashes and Diamonds', 'Four Tank Men and a Dog', 'More Than Life at Stake', 'The Forty-year-old'.

Sewruk war Schauspieler, 1947 debütierte er in einem Theaterstück auf der Olsztyner Bühne. 1957 wurde er Direktor des Theaters und leitete es 12 Jahre lang. Er trat in 30 Filmen und Fernsehserien auf.

Першою роллю актора був Папкін у «Помсті» в табірному театрі в Дзялдово в 1940 році. Після визволення виступав у ревію-театрі Польської танкової дивізії в Німеччині. У 1947 році повернувся до Польщі і дебютував у «Фантазії» в Олштинському театрі. У 1957 році став його директором і керував ним 12 років. Знявся в 30 фільмах і серіалах, в т.ч. «Попіл і діамант», «Чотири танкісти і пес», «Ставка більша за життя», «Сорокарічний».

1912–1974

Hieronim Skurpski

Malarz, rysownik, w 1945 roku przyjechał z pierwszą ekipą pełnomocnika Rządu RP na Okręg Mazurski. Ratował zabytki, działał przy organizacji instytucji kulturalnych. Pierwszy dyrektor Muzeum Mazurskiego, przez ponad 60 lat uczestniczył w życiu artystycznym. Autor prac naukowych i popularyzatorskich z dziedziny kultury ludowej, ochrony zabytków i sztuki współczesnej. Wystawiał prace m.in. w Danii, Kaliningradzie.

He was a painter and a cartoonist. In 1945 he came to Mazury with the first team of the Government Plenipotentiary of the Republic of Poland for the district of Mazury. He saved many monuments and worked in cultural institutions. Also, he was the first director of the Museum of Mazury and for over 60 years he actively participated in artistic life. He was the author of scientific works and popularised folk culture, protection of monuments and contemporary art. He exhibited works in many places, including Denmark and Kaliningrad.

Maler und Zeichner. Er kam 1945 nach Masuren und rettete hier Kulturdenkmäler, arbeitete in kulturellen Institutionen. Er war der erste Direktor des Masurischen Museums. Über 60 Jahre lang nahm er am künstlerischen Leben teil. Seine Arbeiten stellte er u. a. in Dänemark und in Kaliningrad aus.

Маляр, кресляр, у 1945 році прибув з першою командою уповноваженого польського уряду до Мазурського округу. Зберігав пам'ятки, активно займався організацією закладів культури. Перший директор Мазурського музею, він брав участь у мистецькому житті понад 60 років. Автор наукових та популяризаторських праць у галузі народної культури, охорони пам'яток та сучасного мистецтва. Виставляв роботи, серед інших в Данії, Калінінграді.

1914–2006

Marian Bublewicz

Kierowca wyścigowy i rajdowy z Olsztyna, wicemistrz Europy w 1992 roku, pierwszy start zaliczył w 1973 roku. Dwa lata później – Mistrz Polski w klasie 1300. Łącznie zdobył 20 tytułów mistrzowskich w kraju. Twórca pierwszego w Polsce profesjonalnego teamu rajdowego Marlboro Rally Team Poland, w 1993 roku znalazł się na liście „A” – 31 najlepszych kierowców rajdowych świata – publikowanej przez FIA. Zginął w wyniku obrażeń podczas wypadku w Rajdzie Dolnośląskim.

He was a rally and racing driver from Olsztyn who was the vice-champion of European Rally Championship. He competed for the first time in 1973. Two years later he was the Polish Champion in the class of 1300. In total, he won 20 titles in the country. He was the first in Poland who created a professional team – Marlboro Rally Team Poland. In 1993 his name was included in the priority list 'A' – 31 best rally drivers in the world published by the FIA. He died as a result of an injury during an accident in the Lower Silesian Rally.

Rallyefahrer aus Olsztyn, Europavizemeister 1992. Zum ersten Mal startete er im Jahr 1973, zwei Jahre später wurde er Polnischer Meister. Insgesamt gewann er 20 polnische Meistertitel. Bublewicz gründete das erste Profirallyeteam in Polen, das Marlboro Rally Team Poland. 1993 gehörte er zu den 31 besten Rallyefahrern der Welt. Bei einem Unfall während einer Rallye kam er ums Leben.

Авто- і ралійний гонщик з Олштина, віце-чемпіон Європи 1992 року, він вперше стартував у 1973 році. Через два роки – Чемпіон Польщі у класі 1300. Всього виграв 20 внутрішніх чемпіонатів. Творець першої професійної ралійної команди в Польщі, Marlboro Rally Team Poland, у 1993 році увійшов до списку «А» — 31 найкращих ралійних водіїв світу — опублікованого FIA. Помер від отриманих травм під час аварії на Нижньосілезькому ралі.

1950–1993

Wiatr w żaglach

Wspierają, promują, nagradzają. Konkursy, projekty i nagrody, które samorząd kieruje do mieszkańców, to motywacja do rozwoju i tworzenia. A to wszystko dla promocji regionu i lepszej jakości życia na Warmii i Mazurach.

Wind in the sails

EN

The activities of the local government of Warmia and Mazury is not only a clerical job. They support, promote and reward. Competitions, projects and awards that this government directs to people is the motivation for development and creation. And all of this contributes to the promotion of the region and a better quality of life in Warmia and Mazury.

Wind in den Segeln

DE

Unterstützung, Förderung, Auszeichnungen. Die Selbstverwaltung der Woiwodschaft Ermland-Masuren bietet zahlreiche an die Einwohner gerichtete Wettbewerbe und Projekte an, die Motivation zu Entwicklung und Kreativität sind. Das Ziel – Förderung der Region und ein besserer Lebensstandard.

Вітер у вітрилах

UA

Вони підтримують, сприяють і винагороджують. Конкурси, проекти та призи, які адресовані мешканцям, є мотивацією до розвитку та творчості. І все це для популяризації регіону та кращої якості життя у Вармії та Мазурах.

Laur Najlepszym z Najlepszych

Trafia do wybitnych mieszkańców regionu, którzy przyczynili się do promocji regionu w kraju i na świecie. Przyznawany od 2004 roku ambasadorom województwa, którzy osiągnęli sukces w dziedzinie sportu, kultury, sztuki, muzyki, edukacji, przełamywania barier, sztuki kulinarnej, turystyki, innowacji.

It goes to prominent people in the region who have contributed to the promotion of the region in the country and in the world. Since 2004, the ambassadors of the region who have achieved success in the field of sport, culture, art, music, education, overcoming barriers, culinary arts, tourism and innovation have been awarded this title.

Die Auszeichnung „Lorbeeren für den Besten der Besten“ erhalten hervorragenden Persönlichkeiten, die zur Förderung unserer Region in Polen und im Ausland beitragen. Der Preis wird seit dem Jahr 2004 auf den Gebieten Sport, Kultur, Musik, Bildung, Kochkunst, Barrieren überwinden, Touristik und Innovation verliehen.

Nagroda достається видатним мешканцям краю, які зробили внесок у популяризацію краю в країні та світі. З 2004 року присуджується ambasadorам воєводства, які досягли успіхів у сфері спорту, культури, мистецтва, музики, освіти, знищення бар'єрів, кулінарного мистецтва, туризму та інновацій.

Fundusz sołecki – najlepsza inicjatywa

Idea ogólnopolskiego konkursu „Fundusz sołecki – najlepsza inicjatywa” jest aktywizacją społeczności wiejskich na rzecz podejmowania inicjatyw, które służą wzmocnieniu wspólnoty mieszkańców oraz korzystnie wpływają na warunki życia na wsi.

The idea of a nationwide competition “Sołecki Fund – the best initiative” is to activate rural communities to take initiatives that help strengthen their community.

Die Idee des gesamtpolnischen Wettbewerbes „Ortsvorsteherfonds – die beste Initiative” soll für Dorfgemeinschaften eine Anregung sein, Initiativen zu ergreifen, die Gemeinschaft der Einwohner zu stärken und positiv die Lebensbedingungen im Dorf zu beeinflussen.

Ідея загальнонаціонального конкурсу «Фонд солецький – найкраща ініціатива» полягає в тому, щоб активізувати сільські громади до ініціатив, які зміцнюють громаду жителів та позитивно впливають на умови життя в селі.

Nagrody i wyróżnienia marszałka za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej

Przyznawane od 2001 roku najaktywniejszym pracownikom pomocy i integracji społecznej, aktywnym liderom organizacji pozarządowych regionu. Celem jest promocja innowacyjnych i twórczych rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej.

The most active social workers and leaders of non-governmental organizations in the region have been awarded since 2001. The aim is to promote innovative and creative solutions in the field of social assistance.

Auszeichnungen und Ehrungen des Woiwodschaftsmarschalls werden den aktivsten Menschen von gesellschaftlichen Institutionen und Nichtregierungsorganisationen aus der Region verliehen. Das Ziel ist die Förderung von innovativen und kreativen Lösungen auf dem Gebiet der Sozialhilfe.

Нагороджуються з 2001 року найактивніші працівники соціальної допомоги та інтеграції, активні лідери громадських організацій області. Метою є просування інноваційних та креативних рішень у сфері соціальної допомоги.

Gala Sportu

Doroczna uroczystość wręczenia wyróżnień, nagród i stypendiów najlepszym sportowcom w województwie. To również okazja do docenienia m.in. trenerów i osób działających na rzecz sportu, którzy często pozostają w cieniu, a których fachowość, umiejętności współpracy z zawodnikami są źródłem sportowych sukcesów.

The annual ceremony of awarding the best athletes in the voivodeship. It is also an opportunity to appreciate, among others, trainers and people acting in favour of sport, who often remain in the shadows, and whose professionalism and the ability to cooperate with players are the source of sporting successes.

Die Sportgala ist eine Jahresveranstaltung, wo den besten Sportlern der Woiwodschaft Auszeichnungen und Stipendien überreicht werden. Das ist auch Gelegenheit, den Trainern und Sportaktivisten zu danken, denn ohne ihre Tätigkeit wären viele sportliche Erfolge nicht möglich gewesen.

Щорічна церемонія нагородження відзнаками, преміями та стипендіями кращих спортсменів воєводства. Це також можливість оцінити, серед іншого тренерів та людей, які активно працюють на благо спорту, та часто залишаються в тіні, чий професіоналізм та вміння співпрацювати з гравцями є джерелом спортивних успіхів.

Konkurs o nagrodę Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego im. prof. Janiny Wengris

Wspiera postawy proekologiczne, promuje działania i rozwiązania zmniejszające zagrożenia środowiska naturalnego. W konkursie biorą udział osoby lub zespoły, których działalność jest związana z kształtowaniem postaw ekologicznych w regionie.

It supports pro-ecological attitudes, activities and solutions that reduce environmental hazards. The competition involves individuals or groups whose activities are connected with the formation of environmental attitudes in the region.

Am Wettbewerb „Janina Wengris“ um den Preis des Woiwodschaftsmarschalls nehmen einzelne Personen oder auch Gruppen teil, die sich mit der Problematik des Umweltschutzes in der Region beschäftigen.

Підтримує проєкологічні настрої, сприяє діяльності та рішенням, які зменшують загрози для навколишнього середовища. У конкурсі беруть участь люди або команди, діяльність яких пов'язана з формуванням екологічного ставлення в регіоні.

Konkurs „Godni Naśladowania“

Promuje najlepsze inicjatywy społecznych organizacji pozarządowych, animatorów, organizacji dialogu i samorządów w zakresie współpracy z trzecim sektorem. W regionie organizowany jest w ośmiu kategoriach. Konkurs organizowany jest od 2003 roku m.in. przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

It promotes the best initiatives of social non-governmental organizations, animators, organizing the dialogue and local governments in cooperation with the third sector. This competition is organized in eight categories. It has been organized since 2003, among others, by the Council of Non-Governmental Organizations of Warmia and Mazury.

Der Wettbewerb „Würdig zum Nachahmen“ fördert die besten sozialen Initiativen von NGOs, Animatoren, Dialogorganisationen und Kommunalverwaltungen im Bereich der Zusammenarbeit mit dem Dritten Sektor. In der Region wird der Wettbewerb in acht Kategorien, u. a. durch den Rat der Nichtregierungsorganisationen der Woiwodschaft Ermland-Masuren organisiert.

Пропагує найкращі ініціативи громадських організацій, animatorів, діалогових організацій та органів місцевого самоврядування у сфері співпраці з третім сектором. В області організований у восьми категоріях. Конкурс проводиться з 2003 року, в т.ч. Воєводською радою громадських організацій.

Konkurs „Pamiętka regionu Warmii i Mazur“

Sprzyja kultywowaniu lokalnej tradycji, starych, często zapomnianych zawodów. Organizowany od 2007 roku, ma na celu pozyskanie pamiątki regionalnej kojarzonej z Warmią i Mazurami, służącej promocji regionu. To często rękodzieło z pracowni lokalnych artystów i rzemieślników.

It contributes to the cultivation of local traditions and old, often forgotten professions. This competition has been organized since 2007 and is aimed at finding regional souvenirs associated with Warmia and Mazury that will promote the region and become an original tourist souvenir. This is often handicraft from the local artists and craftsmen's workshops.

Dieser Wettbewerb fördert die Pflege lokaler Traditionen und alter, oft vergessener Berufe. Er wird seit 2007 organisiert und soll mit Ermland und Masuren assoziierende Andenken erhalten, die oft die Handarbeiten der lokalen Künstler oder Handwerker sind.

Сприяє культивуванню місцевих традицій і старих, часто забутих професій. Організовується з 2007 року, його мета – придбати регіональний сувенір, пов'язаний з Вармією та Мазурами, що служить популяризації регіону. Часто це вироби ручної роботи з майстерень місцевих художників і майстрів.

Konkurs Agro-Eko-Turystyczny „Zielone Lato”

Promuje najlepsze obiekty turystyki wiejskiej w regionie. Popularyzuje ideę współpracy i przedsiębiorczość, zachęca do poznania miejsc z dala od głównych szlaków turystycznych. Nagrody są przyznawane w trzech kategoriach: gospodarstwa gościnne – wypoczynek u rolnika, gospodarstwa gościnne – wypoczynek na wsi, zagrody edukacyjne Warmii i Mazur.

It promotes the best objects of rural tourism in the region. This competition popularises the idea of cooperation and entrepreneurship, to experience the places away from the main tourist routes. It is organised in three categories: accommodation at a farmer's, accommodation in the countryside and educational farms in Warmia and Mazury.

Der Wettbewerb „Grüner Sommer“ fördert die besten Objekte der Agrotouristik in der Region. Man kann viele interessante Orte kennen lernen, die weit von den touristischen Haupttrouten entfernt liegen. Es gibt drei Kategorien: Urlaub auf dem Bauernhof, Urlaub auf dem Lande, Bildungsbauernhöfe in Ermland und Masuren.

Пропагує найкращі об'єкти сільського туризму в регіоні, ідею співпраці та підприємництва, а також спонукає людей пізнавати місця подалі від основних туристичних маршрутів. Призи присуджуються в трьох номінаціях: гостьові ферми - відпочинок з фермером, гостьові ферми - відпочинок на селі, навчальні господарства у Вармії та Мазурах.

Program Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Angażuje społeczność obszarów wiejskich w przedsięwzięcia w najbliższym otoczeniu. Projekty dotyczą poprawy warunków życia, zachowania dziedzictwa kulturowego i krajobrazu wiejskiego, wzrost atrakcyjności turystycznej. Dofinansowanie trafia m.in. na budowę placów zabaw, infrastruktury turystycznej i edukacyjnej.

It engages the community in rural projects in the immediate vicinity. The aim of the project is to improve living conditions, preserve cultural heritage and rural landscape, also, increase tourist attractiveness. Funding helps to build playgrounds and infrastructure, both tourist and educational.

Das Programm „Erneuerung eines Dorfs in Ermland und Masuren“ hat zum Ziel, die Einwohner der Dörfer in Unternehmen in der nächsten Umgebung einzubeziehen. Die Projekte betreffen die Verbesserung der Lebensbedingungen, die Erhaltung von Kulturerbe und dörflicher Landschaft sowie die Steigerung der touristischen Attraktivität.

Залучає сільську громаду до проектів у безпосередній близькості. Проекти стосуються покращення умов життя, збереження культурної спадщини та сільського ландшафту, підвищення туристичної привабливості. Співфінансування надається, серед інших на будівництво дитячих майданчиків, туристично-освітньої інфраструктури.

Wojewódzka Inauguracja Roku Kulturalnego

Okazja do wręczenia: Warmińsko-Mazurskiej Nagrody Humanisty im. Wojciecha Kętrzyńskiego; Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury; Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

This is an opportunity to award the following: the Warmia and Mazury Award of Humanities by Wojciech Kętrzyński, the Award of the Marshal of the Warmia and Mazury Voivodeship for the achievements in the field of artistic creation, popularisation and protection of cultural heritage, the Honorary Order of Merit for the Warmia and Mazury Voivodeship.

Bei der Eröffnungsfeier des Kulturjahres werden folgende Auszeichnungen und Preise überreicht: Ermland-Masurischer Humanistischer Preis namens Wojciech Kętrzyński, Preis des Präsidenten der Woiwodschaft Ermland-Masuren für Leistungen auf den Gebieten des künstlerischen Schaffens sowie der Verbreitung und des Schutzes des Kulturerbes, Ehrenauszeichnung für Verdienste um die Woiwodschaft Ermland-Masuren.

Можливість вручити: Вармінсько-Мазурську гуманітарну премію Войцеха Кентшинського; Нагороди Маршалка Вармінсько-Мазурського воєводства за досягнення в галузі художньої творчості, поширення та охорони культурних цінностей; Почесний знак «За заслуги перед Вармінсько-Мазурським воєводством».

Smaki Warmii, Mazur oraz Powiśla na stołach Europy

Ideą konkursu jest zebranie unikatowych przepisów kulinarnych z obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego oraz promowanie jedynych w swoim rodzaju produktów żywnościowych, specyficznych dla regionu.

The idea behind the competition is to collect unique recipes from the rural areas of Warmia and Mazury and promote the unique food specific for this region.

Die Idee des Wettbewerbs „Geschmacksrichtungen von Ermland, Masuren und Powiśle auf den Tischen Europas“ ist es, einzigartige kulinarische Rezepte der ländlichen Gebiete zu sammeln sowie zur Förderung hochwertiger Lebensmittelprodukte dieser Region beizutragen.

Ідея конкурсу полягає в тому, щоб зібрати унікальні кулінарні рецепти сільських районів Вармінсько-Мазурського воєводства та популяризувати унікальні харчові продукти, характерні для регіону.

Wojewódzka Gala Konkursu „Barwy Wolontariatu”

Podczas grudniowej gali rozstrzygany jest regionalny etap ogólnopolskiego konkursu „Barwy Wolontariatu”. Wyłania osoby i grupy, które swoim działaniem najlepiej wypełniają ideę bezinteresownej pomocy. Pokazuje różnorodność działań społecznych i aktywność wolontariuszy, zachęca do współpracy z nimi.

During the annual December gala there is a national stage of the competition 'Colors of Volunteering'. It promotes the individuals and groups whose actions best correspond with the idea of selfless help. It shows a variety of social activities and the activity of volunteers.

Während der im Dezember stattfindenden Gala werden auf der regionalen Etappe die Sieger des polenweiten Wettbewerbs „Farben des Volontariats“ gekrönt. Es werden Personen und Gruppen ausgezeichnet, die durch ihr Handeln die Idee der selbstlosen Hilfe umsetzen.

Під час грудневої гала-церемонії вирішується обласний етап національного конкурсу «Барви волонтерства». Він відбирає людей та групи, які найкраще реалізують ідею безкорисливої допомоги своїми діями. Це показує різноманітність громадської та волонтерської діяльності, заохочує до співпраці з ними.

Gala Turystyki

Coroczne spotkanie przedstawicieli branży turystycznej regionu w ramach Wojewódzkich Obchodów Światowego Dnia Turystyki. Stanowi okazję do wręczenia nagród laureatom i dyplomów beneficjentom konkursów organizowanych przez samorząd województwa, a także odznaczeń państwowych i wyróżnień w konkursach ogólnopolskich.

The annual meeting of the region's tourism industry representatives as part of the Provincial Celebration of World Tourism Day. It is an opportunity to award prizes and diplomas to the beneficiaries of competitions organized by the local government of the voivodeship, as well as state awards and distinctions in national competitions.

Jährliches Treffen der Vertreter der Tourismusbranche der Region im Rahmen der Feierlichkeiten anlässlich des Welttourismustags. Es ist eine Gelegenheit zur Verleihung von Preisen und Diplomen an die Gewinner von Wettbewerben, die von der Kommunalverwaltung organisiert werden, sowie von staatlichen Auszeichnungen und Ehrungen für nationale Wettbewerbe.

Щорічна зустріч представників туристичної галузі регіону в рамках воєводських святкувань Всесвітнього дня туризму. Це можливість вручити призи та дипломи бенефіціарам змагань, які організовує воєводське самоврядування, а також державні нагороди та відзнаки на національних змаганнях.

Konkurs „Łączy nas turystyka“

Organizowany od 2019 roku konkurs przeznaczony jest dla samorządów gmin. Przyznawane dotacje wspomagają budowę, rozbudowę, doposażenie i modernizację ogólnodostępnej małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Dzięki temu powstają m.in. przystanie kajakowe, miejsca odpoczynku dla rowerzystów, wiaty i pomosty na plażach.

The competition, organized since in 2019, is intended for local governments of municipalities. Grants support the construction, expansion, retrofitting, and modernization of generally accessible small tourist and recreational infrastructure. As a result, canoe marinas, resting places for cyclists, shelters, jetties on beaches, etc. are built.

Der seit 2019 stattfindende Wettbewerb „Uns verbindet der Tourismus“ richtet sich an lokale Gemeinden und Kreise in der Region um Zuschüsse für die Modernisierung und den Ausbau der Sportinfrastruktur und die Verbesserung der Zugänglichkeit von Sportanlagen für die Bevölkerung. Dank dieser Mittel werden Sportplätze, Sporthallen und andere Einrichtungen modernisiert und nachgerüstet und mit neuen Geräten ausgestattet.

Конкурс, який проводиться з 2019 року, призначений для муніципалітетів. Призначені гранти підтримують будівництво, розширення та модернізацію загальнодоступної малої туристичної та рекреаційної інфраструктури. Завдяки цьому, серед іншого, з'явилася пристань для каяків, зони відпочинку для велосипедистів, альтанки та пірси на пляжах.

Konkurs „Małe granty na infrastrukturę sportową“

W ramach konkursu od 2019 roku samorządy gmin i powiatów z regionu ubiegają się o granty na poprawę stanu i rozwój infrastruktury sportowej oraz zwiększenie dostępności obiektów sportowych dla mieszkańców. Dzięki tym środkom boiska, sale sportowe i inne obiekty są modernizowane i wyposażane oraz zaopatrywane w nowy sprzęt.

As part of the competition starting in 2019, municipalities and districts in the region are applying for grants to modernize and expand sports infrastructure and improve the accessibility of sports facilities for the residents. Thanks to these funds, sports fields, gymnasiums, and other facilities will be modernized and retrofitted, and equipped with new equipment.

Im Rahmen des Wettbewerbs bewerben sich seit 2019 Gemeinden und Kreise in der Region um Zuschüsse für die Modernisierung und den Ausbau der Sportinfrastruktur und die Verbesserung der Zugänglichkeit von Sportanlagen für die Bevölkerung. Dank dieser Mittel werden Sportplätze, Sporthallen und andere Einrichtungen modernisiert und nachgerüstet und mit neuen Geräten ausgestattet.

У рамках конкурсу з 2019 року органи місцевого самоврядування гмін та повітів регіону подають заявки на отримання грантів для покращення стану та розвитку спортивної інфраструктури та підвищення доступності спортивних споруд для мешканців. За рахунок цих коштів модернізуються спортивні майданчики, спортивні зали та інші приміщення, а також вони забезпечуються новим обладнанням.

Nagroda Gospodarcza Żagle Warmii i Mazur

Od 2021 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje projekt Nagrody Gospodarcze Żagle Warmii i Mazur. Nagroda stanowi wyróżnienie przede wszystkim dla firm, które mają już ugruntowaną pozycję na rynku, zyskały powszechne uznanie w regionie, w kraju i za granicą. Jest to nagroda dla przedsiębiorstw istotnie przyczyniających się do rozwoju gospodarki regionalnej, przestrzegających zasad odpowiedzialnego biznesu, promujących pozytywny wizerunek regionu. Nagroda stanowi wyróżnienie dla firm zwiększających swoją innowacyjność produktową, usługową i procesową. Wyróżnia podmioty, które wnoszą wkład w rozwój myśli technologicznej, sprzyjają transferowi nowych technologii oraz produktów i usług do gospodarki.

Nagrody Gospodarcze przyznawane są w dwóch kategoriach:

- „Produkt z Warmii i Mazur” – otrzymują produkty, usługi i wydarzenia mające wpływ na konkurencyjność regionu w kraju i poza jego granicami
- „Żagle Warmii i Mazur” – otrzymują firmy, które poprzez działalność gospodarczą budują silną pozycję regionu w kraju i poza jego granicami.

Nagrody Gospodarcze Żagle Warmii i Mazur to wyraz wielkiego uznania Samorządu Województwa. To świadectwo dumy samorządu z sukcesu przedsiębiorcy i wdzięczności za jego wkład w rozwój gospodarczy województwa. To także potwierdzenie pochodzenia produktu, usługi i wydarzenia.

Since 2021 the Government of Warmińsko-Mazurskie Voivodeship has been implementing the project of the Economic Awards "Sails of Warmia and Mazury". The prize honors the companies which have already established their position on the market and gained widespread recognition in the region, in the country, and abroad. It is an award for the companies which significantly contribute to the development of the regional economy, follow the rules of responsible business, and promote a positive image of the region.

Seit 2021 führt die Selbstverwaltung der Woivodschaft Ermland-Masuren das Projekt „Wirtschaftspreis Segel von Ermland und Masuren“ durch. Der Preis ist eine Auszeichnung vor allem für diejenigen Unternehmen, die sich bereits auf dem Markt etabliert haben und in der Region, im Land und im Ausland breite Anerkennung gefunden haben. Es handelt sich um eine Auszeichnung für Unternehmen, die einen bedeutenden Beitrag zur Entwicklung der regionalen Wirtschaft leisten, die sich an die Grundsätze des verantwortungsvollen Handelns halten und ein positives Image der Region fördern.

З 2021 року самоврядування Вармінсько-Мазурського воєводства реалізує проєкт Економічної нагороди Вітрила Вармії та Мазур. Нагорода – це відзнака, передусім для компаній, які вже мають ustaleni pozycii na rynku, здобули широке визнання в регіоні, в своїй країні та за кордоном. Це нагорода для підприємств, які вносять значний внесок у розвиток економіки регіону, дотримуються принципів відповідального ведення бізнесу та сприяють розвитку позитивного іміджу регіону.

Moje miejsce, moja bajka

To ważne, by miejsce, w którym się żyje i kształtuje osobowość, a także wrażliwość estetyczną, było wartościowym drogowskazem. Warmia i Mazury wypuściły w świat wiele wspaniałych postaci, które dostarczyły nam dumy, radości i satysfakcji, z tego, że pochodzą właśnie stąd i wychowały się obok nas. Co sprawia, że ta kraina wciąż nie przestaje ich kusić?

My place, my story

It is really important if the place where you live and which shapes both your personality and aesthetic sensibility is a valuable signpost. Warmia and Mazury gave the world many wonderful people who brought us pride, joy and satisfaction that they come from here and grew up next to us. What is in this land that keeps tempting them?

Mein Ort, meine Welt

Es ist wichtig, dass der Ort, wo man lebt und seine Persönlichkeit sowie ästhetische Empfindlichkeit herausbildet, ein wertvoller Wegweiser ist. Aus Ermland und Masuren stammen viele großartige Menschen, die uns mit Stolz und Freude erfüllen. Warum lockt sie dieser Landstrich immer noch an?

Моє місце, моя казка

Важливо, щоб місце, де ви живете і формуєте вашу особистість, а також естетичну чутливість, було цінним дороговказом. Вармія та Мазури випустили у світ багато чудових осіб, які подарували нам гордість, радість та задоволення, через те, що вони родом звідси і виростили поруч з нами. Чим же ця земля так манить їх?

Izabela Trojanowska

piosenkarka, aktorka

Olsztyn jest moim rodzinnym miastem i poza jego urodą ciągnie mnie tam do przyjaciół i – jak czas pokazał – życzliwych znajomych. Atrakcje mieszkania na Warmii i Mazurach są niewątpliwe, można napawać oczy malowniczymi krajobrazami i oddychać świeżym powietrzem. Olsztyn jest kuźnią artystyczną, zresztą trudno byłoby, żeby w takim miejscu stało się inaczej. W naszym olsztyńskim zamku, położonym nad „fosą”, odbywają się poetyckie spotkania oraz przeróżne festiwale.

Izabela Trojanowska, singer, actress

Olsztyn is my hometown and, apart from its beauty, the thing that makes me come here is my friends and well-wishing people. The advantages of living in Warmia and Mazury are undeniable, you can enjoy picturesque landscapes and breathe fresh air. Olsztyn is full of artists and it is not surprising in this place. In our castle situated at the moat there are many festivals, including poetic ones.

Izabela Trojanowska, Sängerin und Schauspielerin

Olsztyn ist meine Heimatstadt, außer ihrer Schönheit ziehen mich meine Freunde und viele – wie sich herausstellte wohlwollende – Bekannte an. In Ermland und Masuren zu leben ist zweifellos sehr attraktiv, man kann sich am Anblick von malerischen Landschaften weiden und frische Luft atmen. Olsztyn ist eine Talentschmiede. In unserem Schloss finden poetische Treffen und verschiedenartige Festivals statt.

Ізабела Трояновська, співачка, актриса

Ольштин – моє рідне місто, і крім краси мене притягують друзі, та, як показав час, добрі знайомі. Плюси життя у Вармінсько-Мазурському, безсумнівно - ви можете насолоджуватися мальовничими краєвидами та дихати свіжим повітрям. Ольштин — це кузня мистецтва, і було б дивно, якщо у такому місці було б інакше. У нашому Ольштинському замку, розташованому на «рові», відбуваються поетичні зустрічі та різноманітні фестивалі.

Marcin Możdżonek

siatkarz, mistrz świata 2014

Nie wyobrażam sobie do życia innego miejsca na ziemi! Warmia i Mazury są dla mnie ukochanym domem, w którym odnajduję wszystko, czego mi trzeba: lasy, jeziora, cisza, spokój i rodzinne miasto. „Olsztyn – moja mała Ameryka”.

Marcin Możdżonek, volleyball player, World Champion 2014

I cannot imagine living anywhere else in the world. Warmia and Mazury is my beloved home where I can find everything that I need: forests, lakes, peace, quiet and my home town. 'Olsztyn – my Little America.'

Marcin Możdżonek, Volleyballspieler, Weltmeister 2014

Ich kann mir nicht vorstellen, irgendwo anders zu leben! Ermland und Masuren sind mein geliebtes Zuhause. Ich finde hier alles, was ich brauche: Wälder, Seen, Ruhe und meine Heimatstadt. „Olsztyn – mein kleines Amerika”.

Мартін Мождзоне́к, волейболіст, чемпіон світу 2014 року

Я не можу уявити жодного іншого місця на землі для життя! Вармія і Мазури – мій улюблений дім, де я знаходжу все, що мені потрібно: ліси, озера, тишу, тишу і рідне місто. «Ольштин – моя маленька Америка».

Tadeusz Jelec

pochodzący z Giżycka projektant Jaguarów

Piękne miejsce, które zauroczyło niejednego. Specyficzna jego atmosfera, kolorystyka i zapachy powodują, że można się w tym wszystkim zatracić, zapomnieć o rzeczywistości cywilizowanego świata, zwolnić, odpocząć i pomarzyć. Wręcz fascynującym jest, jak wielką inspiracją dla twórczej pracy jest natura oraz ludzie tego regionu.

Tadeusz Jelec, Jaguar designer from Giżycko

It is a beautiful place that charmed lots of people. It has got a specific atmosphere, colours and smells that make you forget about the reality of the civilised world. Here you can slow down, relax and dream. It is really fascinating that the nature and the people of this region are such a great inspiration for creative work.

Tadeusz Jelec, aus Giżycko, Projektant in der Firma Jaguar

Ein schöner Ort, der schon viele bezaubert hat. Seine spezifische Atmosphäre, Kolorit und Düfte bewirken, dass man sich darin verlieren und von der Realität der zivilisierten Welt abheben kann. Es ist faszinierend, welch große Inspiration für kreative Arbeit die Natur und die Menschen dieser Region sind.

Тадеуш Єлец, дизайнер Jaguar з Гіжицько

Гарне місце, яке зачарувало багатьох. Його специфічна атмосфера, кольори та запахи призводять до того, що у всьому цьому можна загубитися, забути про реальність цивілізованого світу, сповільнитися, відпочити та помріяти. Навіть вражає, наскільки великим натхненням для творчості є природа та люди цього краю.

Włodzimierz Kowalewski

pisarz

Mamy czym urzekać. Dla wielu Warmia i Mazury to miejsce ucieczki w prywatne nostalgje, do krajobrazu, gdzie czerwony gotyk gra z zielenią i błękitem wody, do zapachu lasu i smaków wiejskiej kuchni, do marzeń o zyciszu i spokoju w życiu. Dla innych to scena ponurych dramatów historii, gorzyc ludzkich losów, tygiel mieszania się kultur. I jedni, i drudzy mają rację.

Włodzimierz Kowalewski, writer

Warmia and Mazury... For lots of people it is a place to escape into private nostalgia, to the landscape, where the red gothic plays with the rich greenery and blue water. It is the place where they can feel the smell of the forest and the flavors of the rural cuisine, where they can experience the dreams of comfort and serenity in life. For other people, this region reminds them of grim tragedies from our history, the bitterness of human lives and it is a melting pot of mixing cultures... And they are both right.

Włodzimierz Kowalewski, Schriftsteller

Wir haben vieles, mit dem wir bezaubern können. Für viele ist der Ausflug in unsere Region eine Flucht in die Nostalgie, in eine Landschaft, wo die rote gotische Architektur mit dem Grün und dem Blau des Wassers zusammenspielt, wo der Duft des Waldes und der Geschmack der dörflichen Küche vorherrscht – zu den Träumen von häuslicher Abgeschiedenheit und ruhigem Leben. Für andere wiederum ist die Region die Szene düsterer Dramen der Geschichte, der Bitterkeit menschlicher Schicksale, der Schmelztiegel der Kulturen. Die einen und die anderen haben Recht.

Влодзімеж Ковалевський, письменник

Нам є чим захопити. Для багатьох Вармія і Мазури є місцем втечі в приватну ностальгію, у пейзаж, де червона готика грає зеленою та блакитною водою, до запаху лісу та смаку сільської кухні, до мрій про мир і тишу в житті. Для інших це сцена похмурих історичних драм, гіркоти людських долі, місце змішування культур. Всі вони мають рацію.

Radosław Bielecki

Kabaret Neo-Nówka

Warmia i Mazury to kraina bardzo bliska memu sercu, bo w tych szerokościach geograficznych przyszedłem na świat. A konkretnie w Lidzbarku Warmińskim. Tam przeżyłem pierwszy zawód miłosny i zaraziłem się kabaretem. Wszystko za sprawą Lidzbarskich Wieczorów Humoru i Satyry, najstarszego festiwalu kabaretowego w Polsce. Przyjedźcie tu, aby zapomnieć o trudach życia codziennego i pamiętajcie o nieśmiertelnej sentencji biskupa Krasickiego: „Prawdziwa cnota krytyk się nie boi”. Czego Państwu życzę w tych pięknych okolicznościach przyrody. Ja mówię: „Trochę kultury”, Wy odpowiadacie: „Warmia i Mazury”.

Radosław Bielecki, Neo-Nówka Cabaret

Warmia and Mazury is a region which is very close to my heart, because it is the place where I was born. More specifically, in Lidzbark Warmiński. There, I experienced my first heartbreak and got infected with cabaret. Only because of Lidzbark Evenings of Humour and Satire, the oldest cabaret festival in Poland. Come here to forget about the hardships of everyday life and remember Bishop Krasicki's immortal saying: 'True virtue is not afraid of criticism'. What could I wish you in this beautiful natural setting? I say, 'A little bit of culture', you answer, 'Warmia and Mazury'.

Radosław Bielecki, Kabarett Neo-Nówka

Ermland and Masuren liegen mir recht nahe, weil ich in diesen geografischen Breiten zur Welt gekommen bin, genauer gesagt in Lidzbark Warmiński. Dort hatte ich den ersten Liebeskummer und dort ließ ich vom Kabarett anstecken. Und das alles wegen der Lidzbarsker Abende des Humors und der Satire, des ältesten Kabarettfestivals in Polen. Kommt einmal hierher, um die Schwierigkeiten des Lebens zu vergessen, und denkt dabei an die Worte von Bischof Krasicki: „Wahre Tugend hat keine Angst vor Kritik”. Genau das wünsche ich Ihnen unter diesen schönen Naturgegebenheiten.

Радослав Білецький, кабарет Neo-Nowka

Вармія і Мазури – край, який дуже близький моему серцю, бо я народився в цих широтах. Точніше в Лідзбарку-Вармінському. Там я пережив свої перші проблеми на любовному фронті і закохався в кабаре. Все завдяки Лідзбарським вечорам гумору та сатири, найстарішому фестивалю кабаре в Польщі. Приходьте сюди, щоб забути про негаразди повсякденного життя і згадати невмирущий вирок єпископа Красицького: «Справжня цнота не боїться критики». Чого я бажаю вам в цих прекрасних природних обставинах. Я кажу: «Трохи культури», ви відповідаєте: «Вармія і Мазури».

Iwona Pavlović

nauczycielka tańca, jurorka w programie „Taniec z Gwiazdami”

O Olsztynie mówię szeptem, by mieć moje ukochane miasto tylko dla siebie... To moja Mała Ameryka. Tylko tutaj przytulisz się na starówce do Kopernika, by po 10-minutowym spacerze wykąpać się w jednym z 16 jezior Olsztyna. To miasto parków i otaczającej nas zieleni. To życzliwi ludzie, od wspaniałych artystów, sportowców, wybitnych osobistości, po uśmiechniętego pana bookinisty, który wrósł w krajobraz Starego Miasta. Olsztyn urzeka ciszą, spokojem, umiarkowanym miejskim pędem i czystym powietrzem. Tylko w Olsztynie naprawdę oddychasz!

Iwona Pavlović, dance teacher, juror in 'Dancing with the Stars' Olsztyn? I only whisper about it. Just to keep my beloved city only for myself. This is my Little America. Only here you can hug Copernicus in the Old Town, and just after a 10-minute walk you can swim in one of the 16 lakes. It is a city of parks and surrounding greenery. It is full of friendly people, great artists, athletes, prominent personalities and a smiling Mr. Paweł who adds value to the landscape of the Old Town. Olsztyn features a quiet, calm, moderate urban rush and clean air. Only in Olsztyn you can really breathe!

Iwona Pavlović, Tanzlehrerin und Jurorin in der Show Dancing with the stars

Über Olsztyn spreche ich im Flüsterton, weil ich meine geliebte Stadt nur für mich selbst haben möchte... Das ist mein Kleines Amerika. Nur hier kannst du dich in der Altstadt an Copernikus schmiegen und nach zehn Fußminuten in einem der 16 Seen baden. Das ist die Stadt von Parks und dem uns umgebenden Grün. Das sind wohlwollenden Menschen, hervorragenden Künstler, Sportler, außerordentlichen Persönlichkeiten und der lächelnde Herr Paweł, der in die Landschaft der Altstadt hineingewachsen ist. Olsztyn verzaubert durch seine Ruhe und die saubere Luft. Nur in Olsztyn kannst du wirklich atmen.

Івона Павлович, викладач танців, член журі програми «Танці з зірками»

Я говорю про Ольштин пошепки, щоб моє улюблене місто було тільки для мене... Це моя Маленька Америка. Тільки тут ви пригорнетесь до Коперника в старому місті, а за 10 хвилин ходьби зможете викупатися в одному з 16 озер Ольштина. Це місто парків і навколишньої зелені. Це добрі люди, від великих художників, спортсменів, видатних особистостей до усміхненого пана Павла, який вріс у краєвид Старого міста. Ольштин підкупує своєю тишею, спокоєм, помірною міською метушнею та чистим повітрям. Тільки в Ольштині по-справжньому дихаєш!

Krzysztof Daukszewicz

satyryk, tekściarz, poeta

Lubię przekraczać granicę Mazowsza z Mazurami. To staje się za Mławą. I od tej chwili wiem, że jestem już u siebie. Dla tych, którzy chcą wczasy spędzić wśród ludzi, polecam Mikołajki i Wielkie Jeziora. Dla mnie magiczne miejsca to Stare Miasto w Olsztynie i targowisko w Szczytnie, na którym nie spotkałem jeszcze nikogo, kto by się spieszył. Więc kiedy jedziemy do miasta, targ jest absolutnie naszym obowiązkowym punktem odwiedzin. Natomiast miejsce najukochańsze to rezerwat przyrody Jezioro Košno w okolicach Pasymia, nad którym prędzej można spotkać sarnę niż człowieka. I to jest moja bajka.

Krzysztof Daukszewicz, satirist, songwriter, poet

I like to cross the border between Mazowsze and Mazury. It happens just as you pass Mława. And from that moment I know I'm at home. For those who want to spend holidays among people, I would recommend Mikołajki and the Great Lakes. For me, the Old Town in Olsztyn and the market in Szczytno are magical places where no one is ever in a hurry. So whenever we go to the town, we must visit the market. However, my beloved place is the nature reserve Košno Lake near Pasym where you will see a roe deer faster than a human. And this is my own fairy tale.

Krzysztof Daukszewicz, Satiriker, Texter und Dichter

Wenn ich bei Mława die Grenze zwischen Mazowien und Masuren überquere, dann weiß ich, dass ich schon zu Hause bin. Denjenigen, die ihren Urlaub unter Menschen verbringen möchten, würde ich Mikołajki oder die Großen Masurische Seen empfehlen. Für mich ist die Altstadt in Olsztyn ein magischer Ort, aber auch der Marktplatz in Szczytno, wo ich noch niemanden getroffen habe, der es eilig hat. Wenn wir also in diese Stadt fahren, sollte der Marktplatz ein obligatorischer Besuchspunkt sein. Mein Lieblingsplatz ist jedoch das Naturschutzgebiet des Košno-Sees bei Pasym. Da kann man eher einem Reh als einem Menschen begegnen. Und das ist meine Welt.

Кшиштоф Даукшевич, сатирик, автор пісень, поет

Мені подобається перетинати кордон між Мазовією та Мазурами. Це відбувається за Млавою. І з цього моменту я знаю, що я вдома. Тим, хто хоче провести відпустку серед людей, рекомендую Миколайки та Великі озера. Для мене чарівні місця – це Старе місто в Ольштині та ринок у Щитно, де я ще не зустрів нікого, хто б поспішав. Тому, коли ми їдемо до міста, ми обов'язково повинні відвідати цей ринок. Однак, найулюбленішим місцем для мене є заповідник «Озеро Кошно» біля Пасима, де швидше можна зустріти оленя, ніж людину. Це моя казка.

INVEST IN
WARMIA AND MAZURY

Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)

Działające w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, tworzą specjaliści, którzy zostali przeszkoleni w Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. (PAIH) i działają zgodnie z przyjętymi standardami obsługi inwestora.

Warmińsko-Mazurskie COIE posiada tytuł Certyfikowanego Partnera PAIH. Eksperci COIE bezpłatnie pomagają inwestorom krajowym i zagranicznym, wspierają przedsiębiorców z Warmii i Mazur, promują potencjał gospodarczy regionu, świadcząc 3 rodzaje usług:

Usługa „pro-biz” obejmuje:

- ➔ obsługę krajowych i zagranicznych inwestorów zainteresowanych podjęciem działań gospodarczych na Warmii i Mazurach,
- ➔ przekazywanie informacji na temat ekonomiczno-prawnych warunków inwestowania na Warmii i Mazurach,
- ➔ pomoc w wyborze lokalizacji pod inwestycje,
- ➔ tworzenie i promowanie warmińsko-mazurskiej oferty inwestycyjnej.

Podczas obsługi zapytań dotyczących terenów inwestycyjnych COIE korzysta z Regionalnej Bazy Ofert Inwestycyjnych, a także ściśle współpracuje z regionalnymi JST, docierając do najbardziej aktualnych informacji dotyczących ofert inwestycyjnych w regionie.

Usługa „pro-eksport”:

- ➔ informowanie o zasadach prowadzenia działalności na danym rynku,
- ➔ pomoc w nawiązywaniu kontaktów z firmami zagranicznymi,
- ➔ generowanie baz potencjalnych partnerów biznesowych,
- ➔ organizacja oraz obsługa misji gospodarczych,
- ➔ organizowanie szkoleń z zakresu handlu zagranicznego,
- ➔ organizowanie spotkań branżowych.

Promocja gospodarcza

- ➔ kreowanie marki gospodarczej Warmii i Mazur,
- ➔ realizacja projektów promocyjnych na rzecz gospodarki regionalnej,
- ➔ organizowanie oraz udział w krajowych oraz zagranicznych przedsięwzięciach gospodarczych, przy współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami otoczenia biznesu,
- ➔ świadczenie usług w zakresie strategii komunikacji marki w mediach społecznościowych.

Warmińsko-Mazurskie COIE jest certyfikowanym partnerem Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAIH) od 2018 roku. Akredytacja COIE stanowi gwarancję wysokiego poziomu obsługi nie tylko potencjalnego Inwestora, ale także każdego przedsiębiorcy z Warmii i Mazur, który zamierza eksportować lub już eksportuje swoje produkty czy usługi poza granice naszego kraju i potrzebuje wsparcia w tym zakresie.

Szukasz terenu pod swój biznes? Chcesz nawiązać współpracę z partnerem krajowym lub zagranicznym? Skontaktuj się z nami!

CENTRUM OBSŁUGI INWESTORÓW I EKSPORTERÓW
przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
coie@warmia.mazury.pl

The Center for Investor and Exporter Assistance (COIE),

operating within the structure of the Marshal's Office of the Warmińsko-Mazurskie Voivodeship in Olsztyn, is composed of specialists trained by the Polish Investment and Trade Agency (PAIH) who operate in accordance with accepted standards of investor assistance.

Das Servicecenter für Investoren und Exporteure (COIE),

das im Rahmen des Marschallamtes der Woiwodschaft Ermland-Masuren in Olsztyn tätig ist, besteht aus von der Polnischen Investitions- und Handelsagentur (PAIH) geschulten Fachleuten, die nach anerkannten Standards der Investorenbetreuung arbeiten.

Центр обслуговування інвесторів та експортерів (ЦОІЕ, пол. COIE)

функціонує в структурі Ради Маршалковського Вармінсько-Мазурського воєводства в Ольштині, до складу якого входять фахівці, які пройшли навчання в Польському агентстві інвестицій і торгівлі (ПАІТ) і діють відповідно до прийнятих стандартів обслуговування інвесторів.

DEPARTAMENT KOORDYNACJI PROMOCJI
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
W OLSZTYNIE

10-562 Olsztyn, ul. Emilii Plater 1
T: +48 89 512 51 70
E: biuropromocji@warmia.mazury.pl
W: www.warmia.mazury.pl

